

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNDE
YAŞANAN SORUNLARIN ARAŞTIRILARAK ALINMASI
GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONUNUN
(10/5, 6, 8, 22, 58)
İSTANBUL ÇALIŞMA ZİYARETİ TUTANAKLARI

—●—
20 Ocak 2024 Cumartesi
—●—

-
Balıkçılık ve Su Ürünleri Çalıştayı- İMEAK Deniz Ticaret Odası/İstanbul

20 Ocak 2024 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.34

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(İMEAK Deniz Ticaret Odası/Çalıştay/İstanbul)

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ MURAT KUL – Değerli misafirler, değerli katılımcılar, saygıdeğer milletvekillerim, Vali Yardımcım, Yönetim Kurulu üyelerim, değerli hazırun; öncelikle Deniz Ticaret Odasında düzenleyeceğimiz bugünkü çalıştaya hoş geldiniz.

Toplantıda söz alacaklara geçmeden önce, aziz şehitlerimiz adına bir dakikalık saygı duruşu, daha sonra İstiklal Marşı'na davet ediyorum.

(İstiklal Marşı)

(Saygı duruşunda bulunuldu)

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ MURAT KUL – Teşekkür ederiz.

Açılış konuşmalarını yapmak üzere İMEAK Deniz Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Adnan Naiboğlu'nu davet ediyorum.

İMEAK DENİZ TİCARET ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ADNAN NAİBOĞLU – Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonunun Sayın Başkanı, Komisyon üyesi sayın milletvekillerimiz, Sayın Vali Yardımcım, değerli öğretim üyelerimiz, Tarım İl Müdürümüz, balıkçılık sektörümüzün çok değerli temsilcileri; su ürünleri ve balıkçılık sektöründe yaşanan sorunlar ve ele alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu toplantısı vesilesiyle sizleri Odamızda ağırlamaktan duyduğumuz memnuniyeti ifade ederken Yönetim Kurulu adına hepinize “Hoş geldiniz.” diyor, saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

Yurt dışındaki bir program nedeniyle bugünkü toplantıya katılamayan Sayın Yönetim Kurulu Başkanımız Tamer Kıran'ın, Meclis Başkanımız Sayın Başaran Bayrak'ın da selamlarını iletmek istiyorum.

Değerli konuklarımız, Odamız, Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz'deki çeşitli liman kentlerinde şubeler ve temsilcilikler açarak İMEAK (İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri) Deniz Ticaret Odası adını almıştır. Odamızın merkezi İstanbul'dadır. Türkiye'nin önemli kıyı il ve ilçelerinde 9 şubesi ve 15 temsilciliği bulunmaktadır. 48 meslek komitemizden oluşan Odamızın yaklaşık 11 bin üyesi bulunmaktadır. Balıkçılık sektörüyle iştigal eden üyelerimiz “balıkçılık faaliyetleri” ve “balık üretme ve yetiştirme çiftliği faaliyetleri” adı altında 2 meslek komitemiz tarafından temsil edilmektedir.

Değerli konuklarımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi Balıkçılık ve Su Ürünlerini Araştırma Komisyonunun çalışmalarını devletimizin sektöre verdiği önemli bir gösterge olarak değerlendiriyor, başta Komisyonunda görev alan sayın milletvekillerimiz olmak üzere, bu çalışmaya katkı sunan herkese

teşekkürlerimizi ifade etmek istiyorum. Komisyonun çalışmalarının başta balıkçılık sektörümüz olmak üzere, ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ederken hepinizi tekrardan saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ MURAT KUL – Protokole çok takılmadan ben Sayın Başkanımıza sözü bırakacağım. Ben Deniz Ticaret Odasının Balıkçılık Komite Başkanıyım, ayrıyeten DEMBİR'in de yöneticisiyim.

Öncelikle, buraya gelen, katılan sayın vekillere çok teşekkür ediyorum. DEMBİR Başkanımızla, SÜR-KOOP Başkanımızla, Sayın Valimle, yönetim kurulu üyelerimizle, değerli komutanlarımızla, İl Müdürümle, Tarım İl Müdürlüğüyle beraber organize ettiğimiz bir toplantı. Sağ olsunlar, emekleri var, çalışıyoruz, bugüne kadar da getirdik. Sayın vekillerimiz samimi bir şekilde -bildiğim kadarıyla üç ay oldu- üç dört aydır balıkçılarımızın sorunlarını dinliyor, en son ayağı da İstanbul Deniz Ticaret Odası ve İstanbul'du. Burada da bir çalıştay olacak.

Biz tabii, balıkçılarımızın dertlerini, sıkıntılarını Deniz Ticaret Odasında olsun, DEMBİR'de olsun, her şekilde ortaya getiriyoruz ve sıkıntıları söylüyoruz.; tabii, sıkıntılar gerçekten çok büyük. Bütün limanları gezdiler -ben yüzde 80'ine bu toplantıların katıldım- herkesi gerçekten tek tek dinliyorlar ve sıkıntılarına bir çözüm arayışındalar.

Baktığınız zaman, eskiden sadece Tarım ve Orman Bakanlığı ilgili muhabatımızdı, şimdi tekmeden dolayı Ulaştırma Bakanlığı var, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı girdi, İçişleri Bakanlığı girdi. Tabii, hangi bakanlığın kapısını ne zaman çalacağımız iyice karışmaya başladı, hepsi karıştı. Ne dedik? Belki denizcilik ve balıkçılık bakanlığı olabilir, bir çatı altında toplanabiliriz. Çözümlerimizi, sıkıntılarımızı dile getiriyoruz. Bugün de sağ olsun sayın vekillerimiz buraya geldi, bizi de onore ettiler, sağ olsun Temel Kıran Başkanımız da bize ev sahipliği yaptı Deniz Ticaret Odası adına.

Ben sözü fazla uzatmayacağım çünkü sıkıntısı, derdi olan balıkçılarımız var burada, balıkçı ağabeylerimiz var, birçok problemleri var, yaşadığımız sorunlar var; hepsini dile getireceğiz, arkadaşlarımızın tek tek soruları olacak.

Ben müsaade ederseniz, sözü Sayın Başkana bırakmak istiyorum. Tekrardan geldikleri için, samimi tavırları için, bizlerle bizim sıkıntılarımız için mücadele ettikleri için hepsine çok teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

Saygılar sunarım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Değerli Başkan, Komisyonumuzun Değerli Başkan Vekili, Kâtip Üyesi, değerli milletvekillerimiz, Vali Yardımcımız, değerli il müdürlerimiz, kıymetli komutanım, Deniz Ticaret Odamızın Kıymetli Başkan Vekili, kıymetli yöneticileri, protokolümüzün değerli mensupları, üst birliklerimizin değerli başkanları, yöneticileri, burada bulunan bütün paydaşlar, kıymetli akademisyenlerimiz; tekrar toplantımız hayırlara vesile olsun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak saha çalışmalarımıza bu hafta İstanbul'da devam ediyoruz. Geçen hafta Marmara Deniz'inin güney kıyısında çalışmalarımızı yaptık; Çanakkale, Balıkesir, Bursa, Yalova ve İzmit çalışmalarını gerçekleştirdik. Ondan önceki süreçte Van'da saha çalışmamızı gerçekleştirdik. Özellikle Türkiye'mizde, dünyada endemik bir tür olan, Türkiye'mizde de sodalı bir göl olan Van Gölü'nde yaşayan inci kefali bizim iç sulardaki avlarımızın önemli bir miktarını, büyük bir kısmını oluşturuyor, dolayısıyla Van'daki çalışmalarımızı oradaki paydaşlarla beraber gerçekleştirdik. Ondan önceki süreçte Karadeniz Bölgesi'nin bütün şehirlerine, Kastamonu'dan başlayıp Trabzon'a kadar istişareler ve paydaş görüşmeleri, saha çalışmaları gerçekleştirdik. Karadeniz'in öncesinde de akademisyenlerle başladığımız Ege Bölgesi programımızı gerçekleştirdik, orada bütün su ürünleri fakültesi dekanları ve ilgili akademisyenlerle -mümkün olduğu kadar bütün dekanlar oradaydı ama akademisyenlerin hepsinin gelmesi çok mümkün olmadı- bir

toplantı gerçekleştirdik ve sadece akademik bir toplantı değil saha çalışmalarımızı da gerçekleştirdik. Yetiştiricilik, avcılık, avcılık kendi içerisinde endüstriyel avcılık, küçük ölçekli avcılık ve amatör avcılık, daha alt ayrımları da söz konusu. Bütün paydaşları kapsayacak, bütün paydaşların fikirlerini alacak -bunun içerisinde burada bugün bu salonda olan dalgıçları da katabilirsiniz, işleme tesislerini, balık unu, balık yağı fabrikalarını ve aklınıza gelen diğer bütün paydaşları kapsayacak- bir şekilde hem onların tesislerini ziyaret edecek hem de onlarla birlikte onların sorunlarını dinleyecek bir çalışma temposuyla devam ediyoruz. Bundan sonra da inşallah, Kayseri ve sonrasında Akdeniz Bölgesi'nde Adana, Mersin programlarımızla saha çalışmalarımızı tamamlamış olacağız.

Meclis Araştırması Komisyonu, malumunuz, üç ay çalışma süresi var, bir ay uzatma alıyor ve maksimum dört ayda araştırma faaliyetlerini tamamlamak durumunda. Araştırma faaliyetlerinden sonra da rapor yazımı aşamasına geçeceğiz. O anlamda, özellikle İstanbul'umuza bir programın tamamını ayırmış olduk. Dün Avrupa yakasında Rumeli Feneri'nde ve Kocamustafa Paşa Balıkçı Barınağında çalışmalarımızı yaptık; bugün bütün gün çalıştaysa sizlerle bir arada olacağız, buradayız, bu mekândayız; yarın da Anadolu yakasında çalışmalarımıza devam edeceğiz ve İstanbul'da hal ziyaretimiz de olacak.

Bu kapsamda, öncelikle Deniz Ticaret Odamıza bir kez daha teşekkür ediyoruz bizi burada misafir ettikleri için. Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırması Komisyonu heyetimiz adına -tabii, biraz sonra söz de vereceğim Kâtip Üyemize, Başkan Vekilimize ama- sizlerle bir arada olmaktan, sektörün paydaşlarıyla bir arada olmaktan, Deniz Ticaret Odamızın misafiri olarak burada sizlerle birlikte olmaktan dolayı duyduğumuz memnuniyeti ifade ederek böyle kısa bir açılışla başlamış olayım.

SÜR-KOOP Başkanımızı birazdan davet edeceğim, sonra İstanbul Deniz Ürünleri Avcıları, Üreticileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanımızı davet edeceğim, sonra Vali Yardımcımızı davet edeceğim. Sonrasında da Komisyonumuzun Kâtip Üyesi, Başkan Vekilimiz ve ben kısa bir konuşma gerçekleştirip -bunun açılış oturumu olması münasebetiyle- ondan sonra da sözü hızlı bir şekilde sizlere, buradaki paydaşlara bırakacağız; önemli olan sizlerin dinlenmesi.

Bu giriş kısmındaki detaylı anlatışımın sebeplerinden bir tanesi, balıkçılarımızın sorunlarını hem Mecliste hem de sahada üç aydır dinliyoruz. Dolayısıyla söylenen hususların hepsini de not alıyoruz, bizim için de son derece kıymetli. Burada sizin ifade edeceğiniz hususların bir kısmı belki daha önce ifade edilmiş olsa bile belki de bir kısmını ilk defa duyacağız. O yüzden her konuşanı ilk defa dinliyormuş gibi son derece dikkatli bir şekilde dinleyeceğiz, notumuzu alacağız.

Yine, Komisyonumuzda buradaki konuşmaların hepsi Meclis tutanaklarımıza kelime kelime kaydediliyor, geçiyor burada önünüzdeki cihazlar marifetiyle. Dolayısıyla, anlatırken baktığınızda, sizin söylediğiniz çok önemli bir hususu milletvekillerinin not almadığını düşünüyorsanız durum öyle değil; tutanaklarda var ve biz daha sonra bunların hepsini yazılı hâlde tekrar gözden geçiriyoruz, rapor yazım aşamasında detaylıca inceliyoruz. Dolayısıyla, hem pürdikkat dinleyeceğiz hem notumuzu alacağız hem de Meclis tutanaklarına da girmiş olacak. Bizden sonraki nesiller de Meclis tutanaklarını araştırdığında -şimdi nasıl biz elli sene, altmış sene öncesindeki süreci kelimeyle araştırdığımızda o kelimeyi kim söylemiş çıkıyorsa- inşallah, sizin söyledikleriniz de Meclisimizin tutanaklarına, kayıtlarına geçmiş olacak. O anlamda, gelecek nesillere de önemli bir miras bırakıyoruz, önemli bir kayıt bırakıyoruz.

Yine, teknik bir hatırlatma: Burada söylediğiniz hususları, sunumlarınız dâhil hepsini... Uzman arkadaşımız burada, Osman Bey size e-mail adreslerini ulaştırarak. Oraya attığınız e-maillerin hepsini biz Meclis kayıtlarına geçirmiş oluyoruz, rapor yazımı aşamasında da hepsini dikkate alacağız. Dolayısıyla, hani -arkada haritaları görüyorum, sunumu görüyorum- "Bunları, görselleri biz ulaştıramadık. Acaba akıllarında kalır mı?" dediklerinizin hepsini bize ulaştırabilirsiniz altında açıklamalarınızla ve notlarınızla beraber; bunların hepsi de kayıtlara girmiş olacak.

Bu iki teknik açıklamayı da yaptıktan sonra -açılış konuşmasından sonra tekrar hatırlatacağım ama- tekrara düşmeden herkesin de bir sonrakini düşünerek söz hakkı bırakacak şekilde... Çünkü bir zaman süreci içerisinde çalışıyoruz, bu vakit kısmı herkes için çok önemli. Dolayısıyla kendinizi son derece rahat bir şekilde ifade edin ama dediğim gibi aynı şeyi 5 kere kayıtlara geçirmemiz çok önemli ama biz bir kerede de, herkes bir kerede de ne söylendiğinin notunu almış olacak, ondan emin olun.

Tekrar hepinize katılımlarınız için teşekkür ediyorum.

Şimdi, SÜR-KOOP Başkanı, Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Özkaya.

Buyurun.

SÜR-KOOP BAŞKANI RAMAZAN ÖZKAYA – Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu Başkanı ve üyeleri, sayın milletvekillerimiz, Sayın Vali Yardımcım, il müdürlerimiz, Sahil Güvenlik Komutanım, İstanbul’un değerli Su Bilimleri Fakültesi Dekanımız ve akademisyenlerimiz, sivil toplum örgütlerinin başkanları, balıkçı reislerimiz ve sayın misafirlerimiz; hepinizi Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği adına saygıyla selamlıyorum.

Biz bu Komisyonun çalışmalarına çok önem veriyoruz, gerçekten çok büyük endüstriyel balıkçılık yapılan ve 17 bin tekneyle denizlerde gece gündüz çalışan, Türkiye’ye bugünkü kur değeriyle 50 milyar lira destek sağlayan bir örgütün paydaşlarıyız. Böylesine güçlü bir sektörün sorunlarını araştırma komisyonu kurulduğu için öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisine, Araştırma Komisyonuna seçilen sayın milletvekillerimize çok çok teşekkür ediyorum. İnşallah, bu toplantının sonuçları da balıkçıya da Türkiye’ye de Türk balıkçısına da Türk halkına da Türk ekonomisine de katkı sağlar diye düşünüyorum. Onun için de bu çalıştayın sonuçlarını dört gözle bekliyoruz.

Arkadaşlar, iklim değişikliğinden dolayı Türkiye’de balık boylarında azalma, stoklarda azalma, balık boylarında küçülme olmaya başladı yani normalde baktığımızda 2010 ile 2022 arasında 180 bin ton balık, avladığımız balıklarda azalma görüyoruz. Bu da şunu gösteriyor: Zaten dünyaya baktığımızda piyasaya sürülen balık boylarında küçülme olmuş ise ve gittikçe küçülüyor ise ve yakalanan balıklar her geçen günü aratıyorsa, balıkçı için stoklarda bir sıkıntı olduğu aşikâr. Peki, ne yapmak lazım? Özellikle denizlerde -her zaman söylüyorum- stokların kendisini toparlaması ve sürdürülebilirliği sağlamak balıkçının kendi elinde. Ben her toplantıda söylüyorum, denizleri korumak sahil güvenliğinin ve Bakanlığın uhdesinde ama birinci derecedeki görev balıkçının çünkü bütün yatırımlarımızı biz denize yapıyoruz. Hatta ne diyoruz? “Bacasız fabrika” diyoruz ve bu bacasız fabrikadan doğrudan 70 bin kişi, dolaylı, dolaysız 250 bin kişi ekmek yiyor. Herkes evinde otururken, çayını yudumlarken balıkçı arkadaşlarımız o sert havalarda, o karda kışta, 35 tane tayfanın sorumluluğu omuzunda, evin sorumluluğu omuzunda, bir de halka hijyenik şartlarda balık yedirmek için gecesini gündüzüne katarak balıkçılıkta çalışıyor. Onun için bizim bu balıkçıları desteklemenin, sorunlarını çözmenin de asli görevlerimizden biri olduğuna inananlardanım. Ancak bunu yaparken de balıkçılardan da isteğimiz oluyor: Eğer balıkçılık azalmışsa, yakaladığımız balık azalmışsa, her geçen gün geçen günü arar duruma gelmişsek biz de avcılığımızı buna göre şekillendirmek durumundayız. Önümüzdeki engeller ne diye baktığımızda -şekillendirmeye geçmeden önce; genellikle benden sonraki arkadaşımız büyük balıkçıları temsilen olacağı için daha çok anlatacaktır- bir tayfa sorunu var, en çok bize gelen. İkincisi, sosyal sigortalar sorunu var. Biz sosyal sigortalar sorununu -Murat Bey, merhum Ali Güney de vardı, Şekip Başkanımız da vardı- belirli bir yere kadar getirdik fakat ondan sonra kesildi. Bu da Büyük Millet Meclisinde bir kanun değişikliğiyle olması -yani biz burada ne söylersek söyleyelim- Sosyal Sigortalar Kanunu’nda madde ek 4’e “Balıkçılar hariç.” yazılması lazımmiş Sosyal Sigortalar Genel Müdürünün bize söylediği bu. “Parantez içine bunu yazarsanız, yazdırabilirseniz bu tayfa sorunu, sigorta sorunu çözülecek.” diyor Onun için biz diyoruz ki öncelikle denizlerde sürdürülebilirliği sağlamak adına gelip bir şeyler yapmak zorundayız. Bize göre, SÜR-KOOP’a göre bunu başaracak en önemli madde kota

arkadaşlar. Eğer biz yakalayacağımız balığı yıl içerisinde başlamadan bilirsek ve her teknenin boyuna, genişliğine, grostonuna göre yakalayacağı balığı tebliğ edersek, bu arkadaşlarımız bunun dışında balıkçılık yapamayacak, verilen bu kotayı doldurduğunda teknesini bağlayacak, çoluk çocuğuna zaman ayıracak, teknenin bakımına zaman ayıracak; onun için bu çok önemli.

İkincisi, kota ne getirecek? Bu çok önemli arkadaşlar. Bir; kota, sizin giderlerinizi azaltacak. Neden? Yedek motor istemeyeceksiniz. Yok elektir, yok sudur, bu kavgalara girmeyeceksiniz çünkü kotanız dolduğunda teknedenizi bağlayacağınız için en büyük gideriniz olan akaryakıt giderinden kurtulacaksınız ve tüketici anlamında baktığımızda balıkta fiyat istikrarını sağlayacağız. Biliyorsunuz, Ankara’da balık satış yeri açtık. Vatandaş bir gün geliyor hamsi 80 lira, bir gün geliyor 120 lira, bir gün geliyor 90 lira. “Ya, arkadaşım her gün fiyat değişir mi?” diyor. Eğer biz kotayı getirebilir, yakaladığımız balığın arz talebini dengeleyebilirsek fiyat istikrarını da sağlamış oluruz. Bu da neyi getirir? Sizin planlamanızı, nasıl bir şey yapacağınızı, nasıl yatırım yapacağınızı getirir çünkü kazancınız ortaya çıkacak. Ha, bunun için engeller var mı? Var.

Arkadaşlar, Türkiye’de demirleme sahaları çok geniş. Özellikle, ben küçük balıkçıyı temsilen de söylüyorum, demirleme sahalarında ufak balıkçı balıkçılık yapmak zorunda. İskenderun’un yarısından fazlası demirleme alanı. Oradan geçiyorsun, ceza; ağ atıyorsun, ceza. Ya, ufak balıkçı zaten 2-3 milde çalışıyor. O avlak sahalarda, o yerlerde, demirleme sahalarında gemi yoksa, oralara ağını atıp kaldırılabilmeli ki ekmek yiyeblsin. Dünya geleneksel balıkçılığı korurken, biz geleneksel balıkçıya “Aman ha, denize çıkma.” diyoruz ama amatörler cirit atıyor denizlerde. Arkadaşlar, denizler herkesin cirit attığı bir yer değildir, en hassas bölgedir. Onun için diyoruz biz: Eğer, bir yerde vergisini veren, her türlü sorumluluğunu yerine getiren tekneler 301 bin ton balık yakalıyorsa -2022 verilerini söylüyorum- Türkiye’de amatörler, zevk için avlayanlar 500 bin tona yakın balık yakalıyorsa bu adalet değildir, adaletsizliktir. Onlar zevk için yapıyorsa “Kardeşim, haftada üç gün git, 2 kilo balığımı yakala, çoluk çocuğunla ye, yemini de biz sağlayalım.” diyoruz ama bir bakıyorsunuz... İşte, Galata Köprüsü herkesin önünde. Bizim Muğla’ya gelin, inanın, belki, bir günde, pazar günü 100 tane tekne çıkıyor, hepsinin içinde 10-15 kişi var. Bir kere daha söyleyeyim: Küçük balıkçının 10 teknesinin getirdiğini bir balıkçı getiriyor bizim orada ve Muğla’da. Yani buna “Dur.” deme zamanı geldi. Biz, amatör gitmesin, amatör balıkçılık yapmasın demiyoruz; hiç kimse böyle algılamasın ama bunun bir yolu da var, buradan Komisyon üyelerine sesleniyorum: “Pesca Turizm” diye bir adım atıldı yani yeşil ruhsatlı teknelerin gelen turisti, denizi seven insanları talip denizde gezdirmesi, gerekirse bir olta attırması. Bu neyi getiriyor? Denetimi getiriyor çünkü denizler bunu götüren yeşil ruhsatlı teknelerin ekmek alanı olduğu için ister istemez ona fazla balık yakalatmayacak, verilen kota kadar yakalatacak. Bu o kadar önemli ve güzel olacak ki hem o gitmiş, denizi gezmiş olacak hem balığını yakalamış olacak hem de stoklara zarar vermemiş olacak. Bunun için biz amatörlerin haftanın belirli günlerde belirli kilo dışında avlanmalarını gerektiğine inanandanız ve bunun da böyle olmasını çok istiyoruz. Bizim geleceğimiz denizlerde olduğuna göre, bizim geleceğimiz de denizdeki balık olduğuna göre, balıkçılar o balığı koruyacak, boyu büyüdükçe ileride yakalayabilmek için; amatörler de o balıktan sportif amaçlı olarak evini geçindirecek, belirli kilodaki balığını yakalayacak. Denizlerin hepimizin ortak mirası olduğuna inanıyoruz. Onun için arkadaşlar, böyle büyük bir sektör için -hatırladığımız belki de ilk, bilmiyorum tam- bir Komisyon kurulmuş ve milletvekilleri ayağımıza gelmiş. Bunu çok iyi değerlendirip çok doğru şeyleri burada anlatabilirsek ve burada sorunlarımızı doğru dile getirebilirsek çok çok doğru olacağına inanıyorum.

Kısaca BAGİS cihazlarına değinmek istiyorum, hemen geçeceğim. Arkadaşlar, BAGİS cihazlarının sorumluluğunu DEMBİR ile bize verdiler, şu anda sorumluluk DEMBİR ile bizde, fakat nasıl verdiler? Bizim telefon numarasını biz onlara göndereceğiz, arıza yaptığında o telefon numarasındaki elektrikçi

arkadaşımız anında sökecek, yedeğini takacak, balıkçı balıkçılıktan kalmayacak yani balıkçı her gün balığına çıkacak. Şu anda İstanbul'da 1 tane arızalı BAGİS var mı? Türkiye'de 45 tane, bunun içinde de 25 tanesi -kusura bakmasınlar- tamir olduğu hâlde alıp teknelerine takmıyor.

Arkadaşlar, denizleri sürdürebilmek bizim elimizde, denizlere zarar vermemek bizim elimizde. Eğer biz denizlerden ekmek yemek istiyorsak, bu halka hijyenik şartlarda devamlı balık yedirmek istiyorsak bu gençlerin, özellikle gençlerin balıkçılıktan uzaklaşmaması için biz sürdürebilirliği sağlamak zorundayız. Gençlik bakıyor denize, ufuk görmüyor, ufukta bir ışık yok, geçimini sağlama garantisi yok, yarının ne olacağı belli değil, stoklar gittikçe azalmış, o hâlde gençlik diyor ki: "Ben başka bir işe gideceğim kardeşim." Bizim gençliği bu sektörün içinde tutmamız lazım. Bakıyorum, bakıyorum, reislerimizin çoğunluğu 50-60 yaşında, benim yaşında, ya ben 70 yaşındayım. Bırakalım gençlere.

Benden sonraki arkadaşımız daha iyi şeyler anlatacaktır çünkü birebir sorunları içerisinde Murat Kul. Öncelikle, Komisyondan Allah razı olsun, buraya kadar geldiniz, bizleri dinliyorsunuz, çıktılarını da çok verimli olacağına inanıyorum çünkü çok özverili çalışıyorsunuz.

Balıkçılara, arkadaşlarıma diyorum ki: Arkadaşlar, bizim tarlamız deniz, evimiz balıkçı barınağı, ikisine sahip çıkmak bizim birinci görevimiz çünkü geleceğimiz denizlerde, çoluk çocuğun geleceği balık stoklarında; bunları korumak adına çıkacak raporun bu konuda olacağına inancım sonsuzdur.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Tekrar tekrar Komisyona teşekkür ediyorum buraya kadar geldikleri için. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – SÜR-KOOP Başkanımız Sayın Ramazan Özkaya'ya teşekkür ediyoruz.

Şimdi, İstanbul ili Deniz Ürünleri Avcıları Üreticileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Şekip Yalçın, buyurun.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI ŞEKİP YALÇIN – Sayın milletvekillerim, Sayın Vali Yardımcım, komutanlarım, değerli akademisyen arkadaşlarım, değerli meslektaşlarım; aslında teşekkürü hepinize ediyorum, bir de odamıza teşekkür etmek istiyorum.

01 no.lu komitenin Meclis üyesiyim. Kısa kısa sorunlarımızı anlatmak istiyorum. Bu sırada arkadaşlar uzmanlık alanlarında konuşacaklar.

Bizim balıkçı sektörünün dertlerinden biri, niye on seneden beri balık boyu hep 12 santim? Büyümüyor, büyümemesinin sebepleri var, bazı konular var, onları daha sonra arz edeceğiz.

Ada bölgesi yasağı, on senedir Ada bölgesini yasak ettiler, balıkçı avlanamıyor. Marmara'da kıyı yasakları, ya balık kıyıdan gidiyor. Dün Rumeli Feneri'nde yerdiniz -beraber katıldık- arkadaşların, küçük balıkçıların anlattıklarına hemfikirim, doğru diyorlar. Kalkan balığı avcılığı, palamudun büyüdüğü zaman o tarihlerde tutulması çok güzel. Ruhsat iptali... Ben dördüncü kuşağım, benim nenemin tarlasını sattık, bu işe başladık. Şimdi 3 sefer tutulduktan sonra benim ruhsatımı almasının anlamı yok. Dışarıda adam trafik kazasında adam öldürüyor, araba yine çalışıyor yani bunları şey yapalım.

Barınak sorunlarımız var sayın vekilim. Evvelden teknelerimiz biraz daha küçük boyuttaydı, şimdi tekneler büyüdü. Bir de balıkçı barınaklarının çoğunda yelken var, kotra var, o var, bu var; onlara da bir şey demiyoruz. Niye demiyoruz? Kooperatiflerin bazı giderleri oradan sağlanıyor.

Balık fiyat politikası da var.

Şimdi, benim asıl sorunum, sıkıntım -sayın vekillerim, sağ olun, Allah razı olsun, geldiniz- ben sizin şuna şey yapmanızı istiyorum: 4 tane bakan değişti, on iki seneden beri iletilen bir genel müdürle idare ediliyor. Her bakana da söyledim, "Fis fis fis..." bizi bitiriyor. Yeniden denize

girenlere, midyeciler ya da çiftlikçilere yasak yok, bu denizin balıkçısına orası yasak, burası yasak; o yasak, bu yasak. Yahu, hiçbirini aşamıyoruz. Denize gidenle gidiyoruz... Bir sefer, ben Sayın Cumhurbaşkanımızın yanındayım, dedi ki: “Bu uşak ne diyor?” Dedik ki: Böyle böyle. Karadeniz’i açtı 18 metre, Marmara’ya... Dedim ki: “Bunu sana demedi mi ya?” Ve bu seferki açılışta dedim ki: “Sayın Cumhurbaşkanım, size bir daha diyoruz, bana bir daha desinler diye.”

Sektörde bazı arkadaşlarımızın kanayan yaraları var. Diyelim ki ben gırgır avcısıyım ama burada söz verir misiniz, verilecek mi? Bir tulina avcılığı vardı, adamın ekmeğine mal oldu ya, yasak ettin ya. Yani Sayın Genel Müdür kendi kafasına göre işler yapıyor, siz inanmayın. Siz vicdanen, Allah razı olsun, her tarafı dinliyorsunuz, geziyorsunuz, buna bir önlem alalım ya. 4 sefer gitti, 5 sefer geldi çünkü kötü o, ağabey! 4 sefer gitti, 5 sefer geldi ya başka biri yok mu? Bir taze kana ihtiyacımız var. Biz gidiyoruz sektörü anlatıyoruz, ben içimdeki şeyi diyorum. Ben Rumeli Feneri’nde üç sene kooperatif başkanlığı yaptım, çekti beni kenara, dedi ki: “Ya, sen bıraksana balıkçılığı, sana biz bir midye çiftçiliği açalım.” Dedim: “Sen ne diyorsun ya! Ben balıkçıyım, benim meslektaşlarım var.” Bakın, burada trolcü arkadaşlar var, ufak balıkçı var; hepimizi birbirine düşürdü ya.

Şimdi, ben diyorum ki: BAGİS konusunu niye ele aldı? Gündem değiştirmek için. Aşağı yukarı 4 bin tane balıkçı teknesi var, tanesi 28-30 bin lira. Bundan nasıl yararlanacak, ne yapacak diye akıl sır ermiyor. Benim teknemin cihazı bozuluyor, diyorum ki: “Böyle böyle, cihaz arızalı.” Neymiş? Dışarı bağlayacakmışım. Ya, ben onu ne kadar bekleyeceğim? Tamam, bizim balıkçı teknelerini 4 tane daha cihaz takip ediyor; AIS var, BAGİS var, mazot takibi var. Onların bir tanesinde arıza yok, buyurun, siz onunla beraber entegre olun. Sahil Güvenlik Komutanı burada. BAGİS şimdi çalışmıyor. Ne yapalım çalışmıyorsa? Tarım Bakanlığına, oraya buraya diyoruz ki: “Cihazımız arızalı.” Sayın Komutanımız idare ediyor, tamam, doğru, raporum var. Şimdi, Bakanlık diyor ki: “Bu tekneyi bir bağlarız.” Bunlar sıkıntılı meseleler.

Bir de -Sayın Vali Yardımcım buradayken- balıkçı sorunları olarak bizim bir Kumkapı Limanımız var, eskiden balıkhaneydi orası, şimdi orası atıl duruyor. Gürpınar’a gitmek için bir mazot doldur, dünya para. Orası boş duruyor, belediyeye dedik topu Sayın Valim size attı, buna bir önlem alalım. O civarda balık tutuyoruz, ta Gürpınar’a gideceğiz, çıkarma yerlerimiz hiç yok. Balıkçı balığı tuttu mu...

BALIKÇI REİSİ MUSTAFA BAKAR – Bağlama, uyuma yerimiz yok.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI ŞEKİP YALÇIN – Hava estiğinde gemiler gibi demir atmıyoruz, bir de demirleme sahası... 1380 sayılı Kanun’a göre bizim orada avlanmamızda yasak yok -işte, Tarım İl Müdürümüz burada- demirleme sahasından geçtim diye haydi oğlum ceza. Böyle bir şey olmaz yani orası balık avlama yeri, demirleme sahasına göre yasak. Balıkçı nerede avlanacak? Biz buradayken onlar yoktu ki, biz orada hep vardık. Ama ne oldu?

Sektör sıkıntılı, gitgide dertler büyüdü. En son, iki sene evvel bir müsilaj belası başımıza çıktı. Bu müsilajı balıkçı yapmadı ya! Kaç şehir var, hep İstanbul’a akıyor, Haliç’i temizleyeceksin, dök pisliği Marmara’ya; Kurbağalıdere’yi temizleyeceksin, dök pisliğini Adalar’a. Öbür tarafı temizliyorsun, Yalova çukuru... Biz ne yaptık? Sayın Valim, sayın arkadaşlar, sayın vekiller; biz bu müsilajla suyun dibindeyken yirmi sene uğraştık. Ancak suyun üzerine çıktı, sosyetenin kotralarına vurdu, villalarına gitti; vay efendim müsilaj... Biz bunu yirmi senedir çekiyoruz, ağlarımız gelmiyor, balık tutamıyoruz, balık alamıyoruz; sıkıntılar çok.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim, ayağınıza sağlık, hoş geldiniz. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – İstanbul Deniz Ürünleri Avcıları Üreticileri Merkez Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Şekip Yalçın’a teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli İstanbul Vali Yardımcımız Sayın Cengiz Karabulut konuşacak.

Buyurun Sayın Karabulut.

İSTANBUL VALİ YARDIMCISI CENGİZ KARABULUT – Sayın milletvekilleri, Deniz Ticaret Odamızın çok kıymetli yetkilileri, saygıdeğer akademisyenler, basınımızın güzide temsilcileri, kıymetli temsilciler, katılımcılar; ben de sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında Sayın Valimiz Davut Gül’ün selam, saygı ve başarı dileklerini sizlere iletmek istiyorum.

Tabii, sektörümüzün sorunları oldukça yoğun ama Millet Meclisimizde böyle bir araştırma komisyonu oluşturularak bu konunun öneminin Meclisimiz seviyesinde gündeme getirilmesi de önemli.

Şimdi, baktığımız zaman sektörün bütün paydaşları burada, sektörle ilgili tüm kurum temsilcileri, icranın içerisinde olan arkadaşlarımız burada. Bu çalıştayda sizlerin sorunları en ince noktasına kadar dinlenecek, not alınacak, idari anlamda yapılabilecek hususlar varsa biz onu kendi bünyemizde gerçekleştireceğiz ama mevzuat değişikliği gerektiren, kanunla değişmesi gereken hususlar varsa saygıdeğer milletvekillerimiz notlarını alacaklar, o da Mecliste görüşülecek, yüce Meclisimizin iradesi doğrultusunda bu konuda kararlar alınacak.

Biz, tabii, üç tarafı denizlerle çevrili, bu anlamda zengin bir coğrafyaya sahip bir ülkeyiz. Dolayısıyla denizlerimizden istifade etmek için her türlü kolaylığın gösterilmesi lazım ancak burada, benden önceki konuşmacı arkadaşların da ifade ettikleri gibi, dengeli bir yaklaşımla balıklarımızın da gelişimine mani olmayacak bir şekilde avlanmanız gerekir; bir dengeyi sağlamamız lazım.

İnsan hayatında deniz ürünlerinin önemi malum, biliyorsunuz, Tarım Bakanlığımızın yıllar önce başlattığı bir kampanya vardı balık tüketimini teşvik edici; bu kampanya devam ediyor. Bunun devamını sağlama açısından da tabii, vatandaşlarımızın deniz ürünlerine ucuz ve kolay bir şekilde erişmesi lazım. Hep birlikte, sektör temsilcileri olarak bunu sağlama anlamında bir gayret içerisinde olacağız.

Ben böyle bir çalışmanın ilimizde gerçekleştirilmesinden, böyle bir çalışmaya ev sahipliği yapmaktan büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade ediyorum. Ayrıca, Deniz Ticaret Odamıza ev sahipliğinden dolayı teşekkür ediyorum. Umarım çalıştay sonucunda güzel çıktılar alırız ve başta taraflar olmak üzere, bütün vatandaşlarımız bu konuda çok daha iyi sonuçları görmüş olur.

Ben milletvekillerimiz başta olmak üzere bütün katılımcılara, katkı sağlayanlara teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Değerli Vali Yardımcımız Sayın Cengiz Karabulut’a teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuzu temsilen divanımızda Komisyon Sözcümüz ben biraz önce “kâtip” dedim yanlışlıkla, kendimi de böylece düzeltmiş olayım- Sinop Milletvekili Sayın Barış Karadeniz, buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sevgili milletvekili arkadaşlarım, değerli protokol, balıkçılar, balıkçı dostlarımız, basın, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bizlere destek amaçlı gelen değerli memur arkadaşlarım, komutanım; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum ilk başta.

Bugün İstanbul’da Murat Başkan “son” dedi ama bu çalıştay anlamında son olabilir; bir bölgemiz daha kaldı, onu da bitirdiğimiz zaman artık rapor aşamasına geçeceğiz. Bizim için saha ne kadar önemliyse o rapor da bir kat daha önemli çünkü orada alınacak tavsiye kararları belki ülkemizdeki sürdürülebilir balıkçılığı, balıklarımızı, balıkçılarımızı, üreticilerimizi, dalgıçlarımızı, yetiştiricilerimizi, sevgili hocalarımızı ve Türkiye’yi ortaklaştırmış bir şekilde, sürdürülebilir anlamda, tavsiye niteliğinde kararlar alacağız.

Ben, bugün milletvekili arkadaşlarım adına sözcü olarak burada konuşuyorum, şunu diyebilirim: Bütün partiler burada, biz bu sektörün düzgün bir denkleme gelebilmesi için kendi içimizde o Türkiye Büyük Millet Meclisinde gördüğünüz kavgaları yapmıyoruz, siyaset yapmıyoruz; ortak bir şekilde bu konu üzerinde çalışmalarımıza devam ediyoruz yani siyasetüstü tutuyoruz. Uzun zamandan beri sektörün içinde olan bir arkadaşımızım.

Az önce Şekip Başkan bir şey söyledi; kavgâ, balıkçılarımız kavgâ ediyorlar. Bazen birbirlerine kızıyorlar, sonra bir çalıştay, bir toplantı “Evet arkadaşlar, çok güzel bir toplantı oldu, bir dahaki toplantıda görüşmek üzere.” deyip, kalkıp gidiyoruz. Artık kavgâyı bırakacağız; bu ülkede sürdürülebilir balıkçılığı ve üretimi sağlayabilmek için kavgadan çok birleşmek zorundayız. Evet, hepimizin hatası var, hatalarımız olmasa biz bu sektörde, bugün burada olmazdık. Doğru yönetmek anlamında, sistem anlamında bazı şeyler işlevsel yürütülseydi gene biz bugün burada olmazdık. Şunu görüyorum ki herkesin iyi niyeti, yürekten gelen sesleriyle ve şu andaki sahadaki durumla beraber biz bunu kavgayla değil, doğru yöntemlerle çözeceğiz; ben buna çok inanıyorum.

27’nci Dönemde başlayan Komisyon, 28’inci Dönemin tek ve ilk Komisyonu oldu. Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk araştırma Komisyonu Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu ve aynı zamanda tek araştırma komisyonu. Dün de arkadaşlarıma söyledim, milletvekillerimiz Genel Kurulda çalışmalarını yaparken o verilen aralarda Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün odalarında, bütün kanallarda ve TRT 3’te, tüm Türkiye’de şu Komisyonun yaptığı çalışmalar ve sizlerin konuşmaları aktarılıyor yani Türkiye’nin gündemine bu Komisyon ve bu çalışmalar oturdu. Onun için, bütün arkadaşlarımız, Türkiye’de yaşayan 84 milyon, bu kanalları izleyen arkadaşlarımız, bu sistemi, balıkçılık ve su ürünlerinin düzeltilmesi için bir farkındalığı hissettiler ve herkesin aklına girdi, onu da söyleyeyim. Fazla konuşmayayım çünkü bekleyen arkadaşımız çok.

Ben tekrar hepinize teşekkür ediyorum, iyi ki varsınız. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyon Sözcümüz Barış Karadeniz’e teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Komisyon Başkan Vekilimiz Giresun Milletvekilimiz Profesör Doktor Nazım Elmas, buyurun.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Değerli Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz, Sayın Vali Yardımcım, sivil toplum kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, balıkçılık ve su ürünleriyle hayatını geçiren, bir ömür veren, bu uğurda her türlü zorluğu yaşayan değerli kardeşlerim; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Uzun süredir yaptığımız araştırmalar sonrasında gördük ki bu sektör ülkemiz için bir yandan ekonomik bir kaynak, belli sayıda insanımızın istihdamıyla alakalı bir hazır tavan ve ülke ekonomisi için büyük bir gelir kaynağı. Böyle düşündüğümüz zaman, gittikçe gelişen teknolojiyle gelişen farklı alanlarıyla, yeni yeni ihtiyaçları ortaya koyan, ardından bunlara ait sistemlerin oluşturulmasını gerektiren bir alandayız. Belki yirmi sene önce, otuz sene önce farklı bir kaynaktan, geleneksel, babadan oğula giden anlayışlarla bu işleri hasbelkader yapan bir su ürünleri sektör çalışanları varken, şimdi daha modern makinelerle, daha modern cihazlarla, farklı ve belki ihracata yönelik hazırlıklarla çalışan çok gelişmiş bir alanda görülmüyoruz. Şimdi bu alanın kendisine ait ihtiyaçları doğuyor.

Bir yanda “sürdürülebilir bir balıkçılık” diyoruz, bir yanda daha fazla gelir kaynağı açısından, masrafların çıkması açısından çok çalışan, çok üreten bir alanın olması gerekiyor, bütün bunların bir dengelenmesi lazım. Evet, biz bindiğimiz dalı kesmeyeceğiz, bindiğimiz gemiyi batırmayacağız ama bir yerde de hayatın devam etmesi gerekiyor. Böyle olunca, bu işin bir bilimsel tarafı var, bir de bu işin

hayatta uygulama tarafı var. Tüm bu taraflar da kendisine ait tedbirleri, çalışmaları, uzmanların ortaya koyduğu verileri dikkate alarak hayatı bir dengeye getirmek, bu sektörü bir karşılıklı iş birliği hâlinde sürdürülebilir ve gelecek kuşaklara bir miras olarak aktarılabilir bir duruma getirmek durumunda.

Milletvekili arkadaşlarımızla uzun süredir çalışıyoruz ve geldiğimiz nokta itibarıyla şu anlaşıyor ki artık sektör temsilcilerinde, en küçük amatör balıkçıdan üst kademede ki uluslararası sularda çalışmalar yapan arkadaşlarımıza kadar belli bir bilinç oluşmuş. Bir süre sonra eğer bazı tedbirler alınmazsa, bazı takvimler uygulanmazsa sıkıntı olacağına dair herkesin ortak bir kanaati var; bu güzel bir şey. Arkadaşlarımız zaman zaman cezalardan bahsediyorlar aslında cezaya hiç gerek yok, kendi içimizde bir sistem kurduğumuz zaman, kendi içimizde kendi geleceğimizle alakalı bir planlama yaptığımız takdirde cezalara bile gerek kalmayacak bir kültür oluşabilecektir, aslında önemli olan budur. Cezayı kimin kesmesi önemli değil, cezaya gerek kalmayacak davranışlar içerisinde olmak önemlidir. Aslında cezayla ilgili hususlara baktığımızda, sektörün menfaatine olan bazı tedbirler ve kısıtlamalar olduğu ortaya çıkacaktır.

Tabii, küresel iklim değişikliği sebebiyle değişen şartlar var, coğrafi şartlar var, buna ait takvim talepleri oldu arkadaşlarımızın. Zamanlama da ileri geri hususlar söz konusu oluyor elbette ki bunların da dikkate alındığını bilmek gerekiyor. Komisyonumuz bu manada hem bilimin hem sahanın taleplerini dikkate alarak, ülkemizin geleceği olan çok önemli bir sektörün çok daha düzenli, planlı ve usulüne uygun, geleceğe doğru gitmesi noktasında çalışmalarını sürdürüyor. Belki bir süre sonra, şöylesi bir hayal kuralım: Balıkçı barınaklarında tek tip yapıların olduğu, gayet modern bir üstyapının olduğu, uzaktan bakıldığında “Tamam, burası balıkçılık sektörüne ait müstemilat.” denildiği güzel ve şık binalarda balıkçı kardeşlerimizin yaşayabileceği mekânlara ait bir düzenleme de olabilir; bunlara ait bir hazırlığı da inşallah bu Komisyonumuz gerçekleştirecek.

Ben burada ev sahipliği yapan tüm kuruluşlara, sivil toplum kuruluşları başkanlarına ve bu alanda çalışan, yıllarını bu işe vermiş değerli reislerimize, kaptanlarımıza ve en önemlisi değerli hocalarımıza, -bu konuda üniversitede akademik çalışmalar yaparak sektörün görünmeyen kahramanları olarak bir çalışma yapan arkadaşlarımıza- ve sektör temsilcilerine teşekkür ediyorum, hayırlı uğurlu olsun diyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Giresun Milletvekilimiz Sayın Profesör Doktor Nazım Elmas’a teşekkür ediyoruz.

Tabii, açılış oturumunu kapatırken son konuşmacı olarak ben kürsüden çok kısa bir konuşma yapacağım böylece kendimi takdim etmiş olayım. (Alkışlar)

Komisyonumuzun Değerli Başkan Vekili, Sözcüsü, Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz, Sayın Vali Yardımcımız, değerli Komutanım, il müdürlerimiz, protokolümüzün kıymetli mensupları, sivil toplum kuruluşlarımızın değerli başkanları, sektör temsilcilerimiz, sektörün kıymetli paydaşları; öncelikle sizlerle birlikte burada olmaktan dolayı duyduğumuz memnuniyeti ifade etmek istiyorum hem şahsım adına hem Komisyonumuz adına ve ev sahipliğinden dolayı Deniz Ticaret Odamıza teşekkür ediyoruz. Bu vesileyle Başkan Vekilimize, Başkanımıza selamlarımızı ve teşekkürlerimizi iletmesini de hassaten kendisinden istirham ediyoruz.

Çok verimli bir toplantı olacak inşallah. Tabii, bu toplantıyı yaparken biraz önceki bütün konuşmacıların söylediği hususların üzerine, ihracatta 1,7 milyar doları yakalamış -sadece yetiştiricilik anlamında değil, bunun avcılarının ve bütün paydaşların katkısıyla olduğunu ifade etmek istiyorum- bir sektörden bahsediyoruz, İnşallah, 2023 yılında o veriler belki de 2 milyar doları bulacak. Önü açık bir sektörden bahsediyoruz ve net ihracatçı pozisyonunda, cari fazla anlamında net ihracatçı pozisyonunda olan bir sektörden bahsediyoruz. İçeride de su ürünlerinin yetiştirilebildiği bütün alanlarımızı, gerek iç sularımızı, gerek toprak havuzlarımızı, gerek denizlerimizi, bütün sularımızı “mavi vatan” diye ifade

ediyoruz, bir mavi ekonomiden bahsediyoruz, hem -biraz önce söylediğim- 1,7 milyar dolar ihracatı yapan hem de kendi vatandaşına kaliteli ve ucuz proteini temin eden bir sektörden bahsediyoruz. Sadece balık anlamında değil, bütün su ürünleri anlamında, gittiğimiz yerlerde çok farklı türlerin de yetiştiricilik anlamında veya avcılık anlamında değerlendirilmeye başladığını çok sevinerek görüyoruz; tabii belli bir kontrol altında. Belki çok bilinmezdi ama akivades önemli bir avcılık aracı, işte çift kabukluların yetiştiriciliği var ama bir de avcılığı var. Biz hep balık diye düşünüyoruz ama öbür taraftan deniz patlıcanı dâhil çok farklı yerlerde -bunlar yetiştirme değil, çoğu avcılıkla- ihracatta payı olan ve yetiştiricilikte de farklı farklı türlerle ekonomimize katkı sağlayan -biraz önce Değerli Başkan Vekilimiz de söyledi- bu katkıyla birlikte ciddi istihdam sağlayan sektörü, bilgi ihracatçısı -sadece ürün ihracatçısı değil- pozisyonuna getirmiş sektör temsilcilerinden bahsediyoruz, sizlerden bahsediyoruz. Avcılık anlamında da şu an filomuzun büyüklüğü ve filomuzdaki av araçları itibarıyla gemilerimiz -artık tekne değil, onları gördük- itibarıyla dünyada hatırı sayılır bir filo ya sahip bir ülkeden bahsediyoruz.

Aynı zamanda, yetiştiricilik anlamında da belki bundan yıllar önce başka ülkelere neyi nasıl yapacağını soran bir ülke pozisyonundan, neyi nasıl yapacaklarını soran ülkelere anlatan bir ülke pozisyonuna gelmiş bir ülkeden, Türkiye Cumhuriyeti devletimizden ve bunu yapan sektör paydaşlarından bahsediyoruz; bunlar son derece önemli, son derece güzel.

Tekrar etmek lazım; bunu sürdürülebilir ve verimli götürmek için sektör olarak sizlerle bunu hep paylaşıyoruz. Komisyon olarak da, bunu sürdürülebilir ve verimli şekilde yürütebilmek ve doğayla dost bir şekilde bunu devam ettirebilmek bizim için son derece önemli. Bu ayaklardan bir tanesi eksik olduğunda diğerlerinin de tamam olmayacağını bütün sektör temsilcileriyle konuştuğumuzda onlar bize ifade ediyorlar. Bunu doğayla dost bir şekilde yaparken aslında burada bulunan bütün paydaşların dışında, etkenlerin de bu sektöre etki ettiğini gene ifade etmemiz lazım. Örneğin, çevre kirliliği, buradaki hiç kimse çevreyi kirletmese bile, denize kıyısı olmayan yerde kullanılan pestisitlerin, tarım ilaçlarının, çeşitli vesilelerle sulara ulaşmasının, sadece denizler anlamında değil, iç sulara ulaşmasının sektöre çok ciddi zarar verebildiğini görüyoruz.

Ben, daha önce Müsilaj Komisyonun da üyesiydim. Başkanım söyledi, geldik Marmara’da bu çalışmayı yaptık. Müsilajı ortaya çıkaran sebepler içerisinde en önemlisinin endüstriyel atıklar, evsel atıklar, bunların artırılması olduğunun, bunların hepsinin tespitini yaptık, gene insan faktöründen kaynaklanıyor. Baktığımız zaman, bu müsilaja en az etki eden su ürünleri balıkçılık sektörümüz ama en fazla ceremesini çeken onlardı çünkü denize çıkamadılar, çıktıklarında ağları zarar gördü, gemileri zarar gördü, araçları zarar gördü, balıklar orada olmadı, balık olmadı, balık tutulamadı, bazı türler ciddi şekilde zarar gördü, son derece fazla zararı oldu ve çoğunlukla baktığımız zaman ceremesini buradakiler çekti.

Tabii, gene, bu işleri yaparken akademisyenlerimizin söylediklerine çok önem veriyoruz -burada kıymetli hocalarımız da var- sadece bir tanesinin değil, hepsinin görüşünü alıp eğer onların üzerinde ittifak ettiği bir husus varsa bunu değerlendirip eğer üzerinde ittifak yoksa da görüşlerin hepsini değerlendirerek bu raporun içerisine inşallah dercedeceğiz. Çünkü tez, antitez, sentez hepimizin bildiği süreçler ama bilimsel bir veri varsa biz de bu veriyi mutlaka değerlendirmek durumundayız, Meclis olarak da sahadaki sektör paydaşları olarak sizler de.

Dünkü konuşmalarda bize ifade edilen hususlardan bir tanesi yasakların veya alınan tedbirlerin gerekçelerinin açıklanmasıydı, bence bu çok güzel bir talep, son derece önemli bir talep çünkü şunu gösteriyor: Makul bir gerekçe varsa biz de buna uyalım ama makul bir gerekçe yoksa oturalım üzerinde istişare edelim ve bir hâl yoluna koyalım. Sadece bizim istediğimiz değil, sadece o değil veya doğru yolun ne olduğunu bulmak için birlikte ortak akılla hareket edelim, bu da çok güzel bir talep.

Gene, sizlerden gördüğümüz, başta çevrenin temiz tutulması, çevre kirliliğinin engellenmesi olmak üzere, bu alınacak tedbirlere uyma iradesi son derece önemli bir şey. Çünkü hangi tedbiri alırsanız alın insanoğluyla muhatapsınız ve uyma iradesi yoksa insanoğlu mutlaka onun arkasını dolaşır. Dolayısıyla yeni nesillerdeki bilinçlenmeyle, sürecin değerlendirilmesi itibarıyla bütün sektör paydaşlarının sürdürülebilirlik kısmında ortak akılla alacağı kararlara, inşallah, Komisyonumuz da raporu marifetiyle bundan sonraki sürece vesile olacak. Uyma iradesi son derece önemli eğer uymak istemiyorsanız kuralı kontrol edecek kişinin orda olmadığı zaman siz kendiniz bu kurala uymazsınız, onu kontrol edebilecek bir şey yok. İşte, çeşitli teknik araçlardan bahsedildi, 7/24 hiç kimsenin hiç kimseyi tek tek takip edebilmesi mümkün değil, -BAGİS sistemi arıza yapıyor, takip için konulmuş bir şey ama- insanoğlu dünyadaki bütün kurallara uymak istemezse açığını bulabilecek durumda. Dolayısıyla sektörde uyma iradesini görüyorum, bu son derece önemli.

İnşallah, burada sektör temsilcilerimizin söyleyeceği hususları hep birlikte dinleyeceğiz, ikinci oturumumuz var öğleden sonra ve üçüncü oturumumuz da devam edecek, bugün 19.30'a kadar buradayız.

Tabii, sizlerle bir arada olmak son derece memnuniyet verici. Sizlerden aldığımız bilgileri de inşallah bundan sonraki programda Akdeniz Bölge'mizdeki balıkçılarla da paylaşacağız çünkü oradan aldığımızı buradakilerle paylaşıyoruz, buradan aldığımızı daha sonraki programdakilerle paylaşıyoruz. Neticede raporla birlikte bu bir araya getirilmiş bütün bilgiyi de ülkemizle, Türkiye'mizle, sektörümüzle paylaşmış olacağız.

Tekrar toplantımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

Tabii aramızda Kadın Balıkçılar Derneği var. Kadınlarımız bizim için son derece önemli. İsterseniz sektörün centilmenliğini ve nezaketini göstermek açısından, hassasiyetini de göstermek açısından mikrofonumuzu önce Kadın Balıkçılar Derneğimize verelim. Ondan sonra söz isteyen İlhan Bal ve Cüneyt Toker Bey var, onlarla başlayacağız, ondan sonra da el kaldıran herkese söz vereceğiz. Tabii, zamanla ilgili süreci doğru yönetmek için, buradaki herkesin de söz alabilmesi için beşer dakikada toparlayabiliriz diye düşünüyorum, beşer dakika kâfi gelir diye düşünüyorum. Tekrara da düşmemek son derece önemli.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

Kadın Balıkçılar Derneği ama isminizi buraya yazmamışlar, siz kendinizi tanıtırmanız, kayıtlar açısından bundan sonraki konuşmacılarımız da hem isim, soy isim hem de varsa temsil ettikleri kurumu ifade ederek başlarsa memnun oluruz.

Buyurun.

KADIN BALIKÇILAR DERNEĞİ BAŞKANI SEVİNÇ ÜSKÜPLÜ – Merhabalar hepinize.

Bir kere burada olmak bizim için, derneğim adına hakikaten onur. Çok centilmence davrandınız ayrıca da ben isteyecektim.

Kadın balıkçılar da bu sektörün en önemli paydaşları bildiğiniz üzere, özellikle küçük ölçekli aile balıkçılığının temelini oluşturuyorlar. Biz, dernek olarak bu sektöre, kıyısız, suçlu sektöre hizmet eden tüm kadınlarla birlikteyiz. Bu balıkçı olabilir, işlemede çalışıyor olabilir, lojistikte olabilir, vekiller olabilir, tarım alanında, bakanlıkta olabilir; bizim için hepsi birer üyedir, gönül bağıdır hepimizin. Tüm Türkiye'deki kadın balıkçılarla birlikte çalışıyoruz. Sorunlar hakikaten hepimizde çok büyük özellikle tencereyi kaynatan kadınlarda bu sorun çok daha büyük hissediliyor. Ben, bunu, Antalya'da çalıştayda da söylemiştim.

Bakanlık bize çok önemli bir jest yaptı, SÜR-KOOP'un ve Kadın Balıkçılar Derneğinin öngörüsünü değerlendirdi. Üç dört yıldır verilen teşvikle kadın balıkçının sahip olduğu tekneye yüzde 25 fazla hak tanındı. Bu güzel, eminim küçük bir adım da olsa aile sektörüne büyük katkısı oldu. Biz açıkçası 2023'te bu istatistiklerin sonuçlarını alamadık, 2024'te alacağız diye düşünüyorum. 2024 ve 2025 yılında da bu talebimizi artırıyoruz, devletin yüzde 50 destek vermesini temenni ediyorum çünkü zaten ekonomik şartlar gittikçe zorlaştı.

Kadınlar açısından çok büyük sorunlar var. Biz, bir kere dernek olarak onların görünür olması için uğraşıyoruz. Tekne sahibi olmalarını istiyoruz, kooperatiflerinde görünür olmalarını istiyoruz. Hissedar olurlarsa bu anlamda hepimiz... Biz bir de şanslıyız, arkamızda sizler gibi destekçilerimiz de var, eşler de artık sahip olmaya başladı. Ben 90'lı yıllarda bu sektöre atıldım, balıkçılık sektöründen geliyorum, o zaman kadınlar bu kadar görünür değildi, teknelerimize binemiyorduk, gizli saklı biniyorduk. Şimdi, bu, çok daha gelişti, her sektörde kadını görebiliyoruz. Bu anlamda destek çok kıymetli, Bakanlığın bizi görmesi çok kıymetli, kadınların öne çıkması da çok önemli. Biz, bu alanda, tek kadın sivil toplum kuruluşuyuz, önemli bir paydaşız, burada olmak da büyük bir onur.

Çok teşekkür ediyorum hepinize. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, İlhan Bal Bey, buyurun.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ İLHAN BAL – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, değerli protokol, çok değerli, saygıdeğer sektör temsilcileri; mali müşavirim, DEMBİR İstanbul Yönetim Kurulu üyesiyim aynı zamanda. Çocukluğumuzdan beri bu sektörün içindeyiz, babamızın mesleği idi; rahmetli babamızın mesleği balıkçılıktı. Hâliyle, mesleki yakınlığımdan dolayı Sayın Başkanım, balıkçılık sektöründe son zamanlarda sigorta, SSK konusunu burada sizlere anlatmak istiyorum. Öncelikle, endüstriyel balıkçılıkla beraber, ticari ruhsata sahip her avcı teknesinin boy oranına bakılmaksızın yanında beraberce denize çıktığı kişiler SSK kapsamı dâhilinde olur. Şöyle ki: 10 metre bir tekneyle bile, ticari ruhsata sahip 10 metre tekneyle bile beraber denize çıkan, yanında çalıştırdığı veya pay usulü denize çıkardığı kişinin başına herhangi bir iş kazası veya herhangi bir durum geldiği zaman burada SSK gündeme gelebiliyor. Biz endüstriyel balıkçılık olarak şöyle bir yol izliyoruz: Sezona çıkma hazırlığı yapan bir tekne sahibi, balıkçı gemisinin sahibi önce “koca reis” dedikimiz, bu teknede çalışacak denize çıkacak kişi sayısını bulabilecek “aracı” diye nitelendirdiğimiz kişiyle balıkçı reisi bir görüşme yapar. O dönem denizde kaç kişiye ihtiyacı var ise koca reise temmuz ayında veya ağustos ayında -o görüşmeye göre değişir- “pulatka” dediğimiz bir avans ödemesi yapar. Bu avans ödemesinden sonra, 1 Eylül'de denize çıkmadan önce 28-29-30 Ağustos veya 31 Ağustosta bu kişileri -25 kişi olarak tabiri caizse, ortalama söylersek- koca reis dediğimiz kişi bulur, tekneye denize çıkmak için getirir.

SSK konusunda, 5510 sayılı Kanun ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında burada çalışacak kişilerin, gemicilerin pozisyonu farklılık arz ediyor. Şu anki durumda bu işi yapan balıkçı gemisi, normalde kanunen Vergi Usul Kanunu'na göre tarım BAĞ-KUR'u, tarım veya zirai kazanç elde edildiğinden dolayı çiftçi statüsünde faaliyet gösteriyor bir taraftan. Diğer taraftan da bu gemicilerle, kâr payı sözleşmesine göre denize hazırlık yapan gemicilerle de SSK ilişkisi işin içine giriyor; burada bir çelişki ortaya çıkıyor. Kolluk kuvvetleri herhangi bir kontrol esnasında gemicilere “Siz ne kadar maaş alıyorsunuz, aylık geliriniz ne kadar?” gibi sorular soruyor. Tabii ki onlar da kendilerine göre, kanunun elverdiği düzene göre bir çalışma yapar ve aldıkları cevaba göre de bu raporları SSK'ye gönderir. Sosyal Güvenlik Kurumu burada çalışan bu kişileri işçi ve işveren ilişkisinden dolayı kontrol ettikten sonra eğer SSK'leri yoksa cezai bir işleme tabi tutuyor. Buradaki anlaşma, sezon başındaki anlaşma kâr payı ortaklığı olarak anlaşılıyor. Sezon içinde yapılan satışlar ve giderlerden sonra kalan rakam,

kişilerin anlaşmasına göre gemiciler ile reis arasında bölüşülerek kâr dağıtımı yapılıyor. Buradaki durum normalde statü gereği zirai kazanç mükellefi olduğundan dolayı tarım işçisi statüsünde olmalı ve buradaki kâr payı ödemeleri veyahut da kişilerin sigorta durumları 4/A ya da “Ek-5” dediğimiz, 6111 sayılı Kanun’la gündeme gelen Ek-5 tarım sigortası kapsamında değerlendirilmeli.

Sektördeki çalışanlarımızın problemleri şunlar oluyor: Konuşma, anlaşmada pay usulüne göre anlaşılıyor 4/A kapsamında ama tarımdan dolayı özel 4/B kapsamında tarım Ek-5 sigortası yapma olasılığı olmuyor. Neden olmuyor? 4857 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesine göre, bir işletmede veya bir arazide tarım işi yapan kişi otuz günden fazla o işletmede faaliyet gösteriyorsa kanunen 4/A, normal SSK kapsamına girmesi gerekiyor. Balıkçılığımız da hâliyle sezonluk; beş ay, yedi ay, sekiz ay civarında sezonluk çalıştığı için oradaki otuz günlük süreyi aştığından dolayı Ek-5’ten kapsam dışı kalıyoruz. Daha sonra Ek-5 yapılmadığından dolayı 4/A kapsamına girdiği zaman da normal işçi-işveren statüsünde değerlendiriliyor bu çalışma ama dönem sonunda kâr olduğu zaman kâr payı veriliyor, konuşmaya göre işlem yapılıyor.

Buradaki problemlerin birincisi, dönem sonu geldikten sonra, kazanç elde edildiği zaman kâr dağıtımı yapılıyor, kâr dağıtımı yapıldıktan sonra çalışan gemici arkadaşlarımız hakkında hukuki yollara başvurma yetkisi oluyor. Neden? 4/A kapsamında sigortalı olduğu için. Bunlardan birincisi, fazla mesai; normal kanunlarda haftada kırk beş saat olması gerekiyor ama balıkçılığımızda, denizcilikimizde “mesai” kavramı maalesef yapılamıyor. Hafta sonu, gece çalışması, bayram tatillerinde çalışmalar söz konusu olduğundan dolayı 4/A kapsamında işlem gördüğü için de gemicilerimiz bu hakları talep etme yetkisine sahip oluyor yani balıkçılarımız burada zor durumda kalabiliyor. Dönem sonunda kârı yapıyor ama daha sonra gemi sahibi iş mahkemelerinden veya -son zamanlarda ara buluculuk sistemi çıktığından dolayı- ara buluculardan gelen yazılarla da baş başa kalıp zorluk çekebiliyorlar Sayın Başkanım. Buradaki çözüm önerilerimizi biz verdik, raporumuzu da sunduk, bu rapor değerlendirilir inşallah. Ya kanunen, statü gereği zirai kazanç olduğundan dolayı Ek-5 olarak yolumuza devam etmeliyiz. Bu kişiler kâr payı ortağı olduğu için ortak oluyor yani bir işletmede, bir şirkette 2 veya 3 ortak bu işletmeyi idare ettiği zaman ortaklar birbirlerinin sigortasından mesul olmaz ama burada, sözleşmelerde veya konuşmalarda ortak gibiler. Ek-5’teki maddeye ve 4857 sayılı kanunun 10’uncu maddesine göre otuz günden fazla süre çalıştığı için bu ortaklığa devam edilemiyor. Ne oluyor? 4/A kapsamında değerlendiriliyor. 4/A kapsamında değerlendirildiği zaman da kişi sezon sonunda, iş bitiminden sonra mesai isteyebiliyor, bayram tatilini isteyebiliyor veyahut da sezon sonunda bir kâr payı dağıtımı olduğu zaman “Benim sigorta primlerimi düşük gösterdiniz.” diyebiliyor; hâliyle bunlar sektörde ciddi sıkıntılara yol açabilecek konular.

Ayrıca bu konu tabiri caizse “yeşil ruhsat” dediğimiz ticari ruhsata sahip iç sularda ve denizlerimizdeki bütün tekneleri de ilgilendirilecek bir konudur. Çünkü herhangi bir iş kazasında kanunlar karşısında yeşil ruhsat sahibi olan kişi ticari bir işletmedir, küçük veya büyük boyuna bakılmaz, ticari bir işletme olduğu için kanunlar kapsamında suçlu hâle gelebiliyor.

Dediğimiz gibi, buradaki konunun Ek-5 veya 4/A kapsamında balıkçılarımıza yapılacak özel sözleşmelerle kanun kapsamında hukuki açıdan -tabii ki gemicilerimizin de hukuki haklarını düşünerek- yapılacak bu sözleşmelerle bu sorunlarımızın çözüleceğini ümit ediyoruz. Sizlerin de desteğiyle bu sorunların büyük ihtimalle çözüleceğini ümit ediyoruz

Sizlere başarılar diliyorum. Gördüğüm kadarıyla da bu konularda gayet bilinçli olmuşsunuz, yolunuz açık olsun

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Bal.

Şimdi Cüneyt Toker Bey’in bir söz talebi var.

Bundan sonraki konuşmacılarımızdan isteyenler yerinden konuşabilirler.

Cüneyt Bey, buyurun.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ CÜNEYT TOKER - Sayın Vekillerim, sayın Komisyon üyeleri, sayın protokol, balıkçı arkadaşlarım; hoş geldiniz.

Üçüncü kuşak balıkçı gırgır reisiyim, İstanbul'da çalışıyorum, Türkiye'nin her tarafında da çalışıyoruz.

Benim konum, demirleme alanlarıyla ilgili, bununla ilgili çok sorunlarımız var. Şimdi demirleme alanlarıyla ilgili su ürünleri avcılığında sahil güvenlik, demirleme alanlarında etrafa çaparis vermeden, boş alanda, işlek değil, su ürünleri avcılığı yapıyor diye bulunduğu liman başkanlığına sevk ediyor. Bölge liman başkanlığı da tekneye 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 2'nci maddesinin yönetmeliğiyle 21/1 maddesi ihlalinden Kabahatler Kanunu'nun 13'üncü maddesinde tekne boyuna göre ceza kesiyor. 618/2, 21/1 maddesi nedir? "Kıyı tesisinin yaklaşım kanallarında, mendirek ağızlarında, yanaşma ve bağlama yerlerinde ve demirleme sahalarında; her türlü su ürünleri avcılığı yapmak, yelkenle seyretmek, kürek çekmek veya diğer su sporları faaliyetlerinde bulunmak ve yüzmek yasaktır." diyor. Su ürünleri yasaklarını kim koyuyor? 1380'e 5/1 tebliğinde 24'üncü maddesinde de şöyle diyor: "Sınırlama ve yükümlülükleri belirlemeye ve ilân etmeye Bakanlık yetkilidir. Mülki idareler, diğer bakanlıklar ve ilgili kamu kuruluşları, özel ve tüzel kişiler; bu yasaklara aykırı veya yeni yasaklama kararı alamaz ve ilan edemez." Burada şimdi bizim gördüğümüz kadarıyla değişik bir çelişki var. Demirleme alanlarında su ürünleri avcılığı yasaksa 1380'de, 5/1'de geçmiyor. Burada ekranda gördüğünüz "A" "B" "C" ve "G" şeklinde bu alanlarda biz tebliğimizde -burada hocalarımız var, bakan yetkililerimiz var- öyle bir yasak bilmiyoruz. Ama ne oluyor? Burada Liman Başkanlığınının yönetmelikte geçtiği için... Ben Sayın Ünal Bayram Beyefendi'yle de bunu istişare ettim, "Bizimki yönetmelik, kanun; ama sizinki tebliğ, bizimki sizinkinden daha üstün. Onun için biz sizin tebliğinizi burada kanuna koymuyoruz bizimkini koyuyoruz." diyor. Niye? Limana veriyoruz. Eğer ki bize limanda demirleme alanında herhangi bir çaparis verilirse 4922'den can ve malları tehlikeye sokmaktan dolayı veriliyor ama burada hiçbir sonuç yoksa, boş alanda ağ sarılmışsa limana sevk ediyor, o yönetmelikte de bu geçtiği için işte teknelerin boyuna göre ceza kesiyor. Hatta bana aynı yerde, ayrı ayrı 2 tane farklı sahil güvenlik aynı şekilde demirleme alanında biri 5.300 lira kesti, biri 14.418 lira ceza kesti yani neye göre kesildiğini de anlamış değiliz.

Şimdi sonuç ne olmalı? Bizce 618/2, 21/1 yönetmelikteki "her türlü su ürünleri avcılığı" ibaresinin buradan kaldırılması gerek. Demirleme alanlarını ortak kullanmak istiyoruz gemilerle. Eğer çaparis verilmeyecek şekildeyse gemiler nasıl gelip diyor ki VTS'lere, sektörlere: "Ben B bölgesine demirleyeceğim, iki saat, üç saat, beş saat..." Burada yasak olmadığı için o zaman biz de sektöre bildirelim: "Biz burada iki saat ağ atacağız, neta değiliz." diye, ondan sonra da bittiği zaman tekrar "İşimiz bitti." diyebiliriz. Madem burası bize yasak değil onlara yasak, burayı ortak kullanalım o zaman yani burada cezaları hep biz yiyoruz, kimse yemiyor. Burada saydığım şeylerin içinde yüzmek, gezmek yasak, teknelerin geçmesi yasak, yelkenlilerin geçmesi yasak. Şurada görüyorsunuz, A ve C'nin trafik hattının arasında bir avlak alanı var ve buraya, o araya her gün onlarca gemi demirliyor, bizim avlak yerimize; biz şikâyet ediyoruz, bizim şikâyetimizi kimse kabul etmiyor. "Peki, niye bunlara ceza kesmiyorsunuz?" diyoruz. "E, o ticari gemi." "Biz de ticari balıkçıyız." Bakanlığımıza söylüyoruz, Sahil Güvenliğe söylüyoruz, limana söylüyoruz; bununla ilgili hiç kimse müdahale etmiyor. Sektörlere söylüyoruz, sektörler bize diyor ki: "Gidin başka yerde avlanın. Başka yer mi yok?" E, o zaman sen de git başka yerde demirle, biz bunu söylediğimiz zaman... Ama en kolay balıkçı çünkü balıkçı ağ attığı zaman hiçbir yere kaçamıyor, ellerini kaldırıyor, herkes geliyor, rahatlıkla alabiliyor. "Gemiye git." diyoruz. E, ona kimse gidemiyor "Ben ona ceza kesemem." diyor yani burada bu konuyla ilgili çok

büyük bir sorununuz var. Benim söylediğim maddeler doğrudur, yanıltır bilemiyorum, ben bunu bu şekilde söylüyorum yani bunun araştırılmasını istiyoruz. Sayın Genel Müdürümüz bana “O zaman siz Bakanlığınıza söyleyin, Mecliste bunu onaylasınlar, kaldırsınlar; siz de kurtulun, biz de kurtulalım.” dedi yani bunu sizlerden rica ediyoruz Sayın Vekilim, buna bir çare bulun. Biz bundan kurtulmak istiyoruz, bu konuda ne Liman Başkanlığımızla ne Bakanlığımızla ne de Sahil Güvenliğimizle tartışmaya girmek istemiyoruz çünkü hepimiz aynı denizin üstünde, aynı suyun içindeyiz yani hep paydaşlarız. Hiç kimseyle bir çarpışma, bir tatsızlık olmadığı sürece yani madem kullanım alanı...

Aynı şekilde “drift alanı” dediğimiz adaların açığında, büyük gemilerin boğaza girmeden önce driftte kaldıkları yerde yüzlerce gemi var, burası da bizim avlak alanımız. Biz “Bu gemiler burada duruyor, kime sordu?” diyoruz. “Kimseye sormadı.” “Bize sordunuz mu?” “Yok.” Biz ağ atıyoruz, o zaman gene bize kızıyorlar, “Sen niye buraya ağ attın?” diyorlar. “E, sen niye burada duruyorsun?” Onlar -hatta sürüklenerek- bu sene en az iki üç arkadaşımızın ağına girdiler, hiçbir şekilde de kabul etmiyorlar, gene bizi suçlu buluyorlar. Gece durdukları zaman bütün gemiler bütün ışıklarını yakıyorlar, bütün ışıklarını. Ben Sayın Ünal Bey’e bunu da söyledim, o da dedi ki: “Bize onun resmini çekin, gönderin.” Ben hangisinin resmini çekeyim, biz onunla mı uğraşacağız? Biz kendimizle uğraşamıyoruz. Burada yüzlerce vat ışık yakıyor, ona kimse bir şey söylemiyor. Konuyu biliyorsunuz, balıkçı arkadaşlarımız bunu da anlattı, ışıklarla ilgili, 100 vat... Benim yedek teknemde 6 tane ışık yanıyor diye Su Ürünlerinden 331 bin lira ceza yedim. “Neden?” “Işıklı avcılık yapıyorsun diye.” “Ben ışıklı avcılık yapmıyorum. O gemilerin sabaha kadar ışığı yanıyor, ona bir şey söyleyin.” diyorum. “Biz onlara bir şey söyleyemeyiz.” diyorlar. Ya, benim 6 tane ışığım yanıyor emniyet açısından -benim sabit lambalarım, bunlar benim ihtiyacım- ama bana cezayı kesebiliyorsunuz ışıklı avcılık yapmadığım hâlde. Ya, bunlara da bir şey söylememiz lazım. “Ya, bu denizde bu balık ışıktan korkuyor, yakmayın.” diyoruz çünkü gemilerin ışıkları yandığı için balıklar gemilerin etrafında toplanıyor, hâliyle toplanıyor, toplandığı zaman biz de gemilere yakın gidiyoruz, o zaman da diyor ki: “Benim yanıma niye geldin?” “E, sen burada niye duruyorsun?” Yani bunda hiç kimseye derdimizi anlatamıyoruz. Liman Başkanlığına söylüyoruz “Seni ilgilendirmiyor.” diyor. Sahil Güvenlik’e söylüyoruz “Ben bir şey yapamam.” diyor yani kime anlatalım derdimizi? Anlatacak kimseyi bulamıyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyonu böylece anlatmış oldunuz, kayıtlara girdi.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ CENGİZ TOPEL - Sayın Vekilim, Sayın Başkanım; bu konuları size anlatıyoruz. Biz İstanbul Boğazı’nda çalışıyoruz, İstanbul Boğazı’nın da yüzde 2’sini kullanıyoruz. Marmara’ya geldiğimiz zaman orada yerlerimiz var, orayı kullanmak istiyoruz, orada da müsaade olmuyor. Sizden bu Komisyonunda bunlara çare olarak bir şey bulunmanızı rica ediyoruz.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, Cüneyt Bey’e tekrar teşekkür ediyoruz.

Şimdi İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi Dekanı Profesör Doktor Melek İşinibilir Hanımefendi’ye söz vereceğim.

Sayın Dekanım, buyurun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Başkan Vekilim, sözcümüz, değerli milletvekilleri, Vali Yardımcım, Komutanım, ilgili paydaşların yetkili kişileri, değerli katılımcılar, arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biz fakülte olarak Türkiye’nin en eski üniversitesi olan İstanbul Üniversitesinin bu konuyla ilgili ilk açılan bölümlerinden bir tanesiyiz. Eski ismimiz önceden Su Ürünleri Fakültesiydi fakat sonrasında gerek bakanlıklarla gerek sektörle gerek öğrencilerle yapmış olduğumuz istişareler

sonucunda bu ismin bize çok dar geldiğini, bizi kapsamadığını ve sektöre de çok fazla hizmet etmediğini düşünerek biz “Su Bilimleri” ismini aldık çünkü iddiamız suya dair her şeyi bildiğimiz. Sadece suyun içinde bilinen, bulunan canlıları değil suya dair her şeyi bildiğimizi iddia ediyoruz, öyle de öğrenciler yetiştiriyoruz, yetiştirdiğimiz öğrencileri zaten şu anda YÖK de çok takdir etti. Normalinde kontenjanımız 50’ydi, 70’e çıkardık, istediğimiz bir şey değildi aslında; ne kadar az öğrenci o kadar kaliteli öğrenci yetiştiriyor oluyorduk biz.

Gemilerimizde uygulamalar yaptırıyoruz, araştırmalar yaptırıyoruz. Bu anlamda çok kaliteli öğrenciler yetiştirdiğimizi iddia ediyorum. 2021 yılında yaşamış olduğumuz bir ekolojik felaket olan müsilaj olayında da Ankara’da da Sayın Cumhurbaşkanımız bizi müsilaj sebebiyle toplamıştı, o toplantıya katılanlardan biriyim, Cumhurbaşkanımıza da bilfiil müsilajla ilgili sunumu ben yapma fırsatını buldum, kendisine müsilajla ilgili sunum yaptım. O esnada durumu ve mezunlarımızı anlattığımızda çok ilgiyle karşıladılar. Çevre Bakanlığı o dönem özellikle Marmara Denizi kıyısında bulunan tüm illere, ilçe müdürlüklerine yaklaşık 30’a yakın mezunumuzu yerleştirdi.

İl tarım müdürlüklerimizle çok yakın çalışıyoruz, onlarla çok güzel ilişkilerimiz var ama üzülerek söylüyorum ki şimdi burada bunu ifade etmek istiyorum: Ben Şekip Bey’e katıyorum, Şekip Bey’in Sayın Genel Müdürümüz konusundaki duygularını paylaşıyorum çünkü balıkçıların yaşadığı aynı sorunları biz su bilimleri fakülteleri mezunları da yaşıyor. En son aralık ayında bir kadro ilanı çıktı. Yaklaşık ben 2000 yılından beri dekanım, daha öncesi de dâhil olmak üzere ne yazık ki su bilimleri mühendislerinin ismi ilgili yönetmeliklerde, yönergelerde yazılmıyor. Tekrar aralık ayında bir kadro ilanı çıktı 7 bine yakın; 100 küsur su ürünleri, 18’i balıkçılık teknolojisinden ama 1 tane su bilimleri mühendisi bu kadrolara yerleştirilmedi, ilana çıkmadı. Kendisiyle toplantılar yaptık, gittik, görüştük ve kendisine ben şunu söyledim: “Sayın Genel Müdürüm, biz bir şey kaybetmiyoruz, ülke kaybediyor çünkü bu kadar değerli, eğitilmiş mezunlara siz kadro açmıyorsunuz.” Hani nereden sıkıntı yaşıyorsunuz? İşte, ilgili yerlerde konunun uzmanı olan elemanlar yerleştirilmiyor, yerleştirilmediği için de -denetim açısından söylüyorum- konuda bir eksiklik var.

Tekrar ediyorum, biraz da konuyla alakalı sorunlara gelmek gerekirse, gemimiz var, YUNUS-S gemimizle bu sene hatta, Seyir Hidrografide yapılan -biliyorsunuz, her yıl bir toplantı yapılıyor üniversitelerin de dâhil olduğu- konuyla ilgili, deniz çalışmaları yapan ve gemileri olan fakültelerin de katıldığı bir toplantıda bizim gemimiz yüz elli küsur gün -hatta yüz yetmiş miydi Saadet Hocam yanlış hatırlamıyorsam- bilfiil denizde kaldı ve biz Marmara Denizi, Ege ve Karadeniz’de çalışmalarda bulunuyoruz ve tebrik etmişler bizi, ben kendi adıma çok memnun oldum. Bir gemiyi bu kadar aktif çalıştırmak, özellikle ekonomik sıkıntının bu kadar çok olduğu bir dönemde bir başarı; doğal olarak biz bu zoru başarıyoruz, gemimizi çok aktif olarak çalıştırıyoruz. Bu konuda da balıkçı arkadaşlarımıza saygımız sonsuz, onlar gerçekten denizin sahibi olan kişiler ve bizim en büyük destekçilerimiz, onlardan çok faydalaniyoruz ve bizim de amacımız onlara destek vermek zaten. Bizim çalışmalarımız sürdürülebilir balıkçılık, sürdürülebilir ekosistem yaratmaktır, fakat bu anlamda çok daha ciddi çalışmaların yapılması lazım. Evet, bir talepte bulunuyoruz bazen ekosistemle ilgili, balıkçılıkla ilgili olarak fakat bununla ilgili ön çalışmalar yapılmadan veya bir sorun olduğunda bununla ilgili ön çalışmalar yapılmadan bunun cevabını vermek çok zor. Şey gibi düşünelim, bir hasta doktora gidiyor, bir şikâyeti var; doktor tedavi edecek. Ne yapar önce? Tahlil ister, röntgen ister. Şimdi, bize de bazen bir sorunu... Müsilaj olayında biz bunu çok aktif yaşadık, çok yoğun yaşadık. “Müsilaj oldu, hocam ne oldu? Çözüm ne?” Benim elimde data yok ki ne söyleyeyim ben sana? Sen beni destekledin mi, ben çalışma yaptığım zaman bana destek verdin mi? Biz hoca olarak -gerçekten burada hocalarım da var, çalışmalarda beni destekleyen- çoğu zaman cebimizden para koyarız, yaparız çalışmalarımızı çünkü -Sayın Hocam, siz de akademisyensiniz- akademisyen olmak farklı bir şeydir.

Doğal olarak yapılacak çalışmalara bence ilgili bakanlıkların ciddi destek vermesi lazım. Demin söylediğim gibi, bizim gemimiz Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz de dâhil olmak üzere pek çok çalışmalara katılıyor, uluslararası çalışmalarımız var FAO’nun desteklemiş olduğu, Dünya Gıda ve Tarım Örgütü çalışmalarını bizim gemimizle yapıyorlar, bizden istiyorlar bu çalışmaları. Hatta Karadeniz’de Bulgaristan ve Romanya’da yapılacak çalışmalarda ilgili ülkeler bizim gemimizi talep ettiler “Sizin geminizle yapalım hocam.” dediler. Doğal olarak, bu kadar aktif çalışırken ilgili bakanlıkların -ben de şimdi burada biraz hep hani, ihtiyaçlardan, şikâyetlerden bahsedildiği için onun için konuşmayı istedim- bizlere biraz daha destek vermesi, mezunlarımıza destek vermesi gerektiğini düşünüyorum.

Balıkçılık ve sorunlarıyla ilgili olarak da biz pek çok çalışmalar yapıyoruz, çalışmalarımızı paylaşıyoruz, en son aralık ayında bir toplantı yapmıştık ilgili arkadaşlar da katılmışlardı. Onların eleştirileri, önerileri, fikirleri bizler için çok önemli, bu fikirleri alıp aynı kap içerisinde değerlendirdikten sonra biz fikirlerimizi üretiyoruz, önerilerimizi veriyoruz. Tabii, bir akademisyen olarak benim önceliğim sürdürülebilir ekosistem, Sürdürülebilir ekosistem olmadan ne balıkçılık olur ne biz oluruz. Doğal olarak, önce ekosistemi korumamız gerekiyor, ekosistem temelli balıkçılık yapmamız gerekiyor; bununla ilgili olarak da yoğun çalışmalar gerçekleştirmemiz gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

Sonrasında tekrar sorular olursa yanıtlamak isterim.

Sizlere de böyle bir çalışma gerçekleştirdiğiniz için gerçekten çok teşekkür ediyorum, emeklerinize sağlık diyorum.

Sağ olun. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi DEKANI
PROF. DR. MELEK İşinibilir Hanımefendi’ye teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Ticaret Odamızın Meclis üyesi Rasim Mazlum Bey’e söz vereceğim.

Buyurun.

İSTANBUL TİCARET ODASI MECLİS ÜYESİ RASİM MAZLUM – Merhabalar efendim.

Efendim, tüm hazıruna hoş geldiniz diyorum.

Sayın Başkanım, kıymetli vekillerim, Sayın Valim, İl Tarım Müdürümüz ve ekibi, Sayın Komutanım; mevkidaşılarıma bu toplantı için çok teşekkür ediyorum.

Ben bu toplantının varlığını -sağ olsun- İl Tarım Müdürlüğü sayesinde son anda öğrendim ve buraya geldim. Bir kere çok gurur duydum efendim. Bu Komisyonumuz için, sonuçları için şimdiden hepinize teşekkür ediyorum.

Sayın mevkidaşım Şekip Bey’e yürekten katılıyorum ama ben o yeşil ruhsatlı balıkçılarla ilgili sıkıntıların bu kadar olduğunun farkında değildim. Ben de “Amatör balıkçıların adı yoktur.” diyorum efendim ve bu konuda bize sahip çıkılması gerektiğini düşünüyorum ve bunu bire bir yaşıyorum. Sebebi şu... Fenerbahçe Köyiçi balıkçısıyım ben, 1955’te babam Kayseri’den İstanbul’a gelmiş, Fenerbahçe’de 1967 senesinden beri Fenerbahçe Koyu’nda tekneimiz var. İlk önce Kadıköy Belediyesi Osman Hızlan döneminde oraya bir marina yapacaktı. Bize, bizi tanımadığını gösteren bir yazı yazdı, o da bizim hemşehrımız Kayseriliydi. Babam: “Efendim, böyle böyle bir durum var; bizim burada tekneimiz var.” demiş. “Mendirek olacak, çok iyi olacak, size de bir yer verilecek.” Efendim, aradan seneler geçti, Özelleştirme İdaresi Setur’a geçti, Setur bizi hiç tanımıyor. Sayın Ahmet Bey çok yakın dostumdur, gerçekten iyi bir bürokrattır, yakındığımızdan dolayı bize detaylarını anlattı: “Ağabey, biz sizi balıkçı kabul edemiyoruz çünkü biz tekneyle yapılan olta balıkçılığını kabul ediyoruz.” dedi. Tamam da şahsen benim için yeşil ruhsat almak bir problem değil ama ben bunu ahlakıma sığdıramıyorum. Ben bunu profesyonel bir arkadaşın 200 bin lira, 300 bin lira verip hakkını gasb etmek gibi görüyorum.

Bizim amatör balıkçıların ne yapacağını sadece balık boylarıyla sınırlanmış bir tanımı var. Efendim, bize 7 metre, 8 metreye kadar amatör bir balıkçı tanımı yapın. İçinde taşıyacağımız insanlara da amatör balıkçı belgesi veya yeşil, sarı ruhsat; neyi öneriyorsanız onu biz bulunduralım. Gelsin bizi de denetlesin. Ben diğer yeşil ruhsat sahibi arkadaşların bu mağduriyetlerini dinleyince hiç konuşmayacaktım ama buraya kadar gelip de böyle güzel hazırının önünde bu dertlerimi anlatmadan olmaz dedim.

Burada Deniz Ticaret Odasında -şu anda burada yok- Adnan Bey’le de konuştuk. Taylan Kalkavan’la çocukluğumdan beri denizde bir ömür geçirdik. Ben profesyonel balıkçı değilim, hayatımda balığı parayla hiç satmadım ama ben balıkçıyım arkadaş, ben balık yakalarım, fazlasını da yakalamam, küçüğünü denize geri atarım; bu bir ahlak meselesidir ama ben ahlaksız değilim, bu ülkemi seviyorum ve bu ülkenin değerlerine kıymet veriyorum. Hani bir ara Duygu Asena diyordu ya: “Kadının adı yok.” amatör balıkçının adı yok Sayın Vekilim.

Sizlerden özellikle istirham ediyorum: Bizim sınırlarımızı koyun, Tarım Ve Orman Bakanlığının altında 8 metreye kadar bize de bir tanım yapın. Hatta ve hatta ben saygı gösteriyorum, profesyonel balıkçılık yapan arkadaşlarımız gibi eğer bizim fazla balık yakaladığımız şeyle ilgili...

Tabii, bu arada turizm balıkçılığına da ben karşıyım ama devlet müsaade ediyor, yapacak bir şey yok. Burada fazla yakalanan veya kanun çerçevesinin dışına çıkan bir süreç olursa da en ağır müeyyideler uygulansın, ben bundan yanayım. Ben bu yeşil ruhsatla ilgili yaşanan süreci burada dinleyince inanın daha da çok üzüldüm. Hakikaten biz gidiyoruz gemilerin yanında avlıyoruz yani o arkadaşlar bunu yapamıyorlar, esas işleri o, fakat maalesef bize kimse bir şey demiyor yani biz gidiyoruz oralarda avlanıp dönüp geliyoruz.

Efendim, bu konu için sizlerin daha fazla başını ağrıtmak istemiyorum. Sayın Başkanım ve sayın vekillerim, tüm paydaşlar; çok teşekkür ediyorum. Bu fırsatı da bana verdiniz, en azından sesimizi duyurduk.

Sizlere İstanbul Ticaret Odası ve Tarım Bakanlığı olarak bir müjde, güzel haber daha vereyim; boğaz lüferinin coğrafi işaretini aldık ve tescilledik. Ben bu süreçte İl Tarım Müdürümüze ve İstanbul Ticaret Odasına da ayrıca teşekkür ediyorum. Bu hakkı da onlara verelim. (Alkışlar)

Efendim, çok teşekkür ediyorum, ayağınıza sağlık, iyi günler.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Sayın Rasim Mazlum Bey, teşekkür ediyorum.

Bu dosyayı da aldık, teşekkür ediyorum kıymetli hemşehrim, ben de Kayseriliyim.

Şimdi, Sayın Mustafa Bakar, İstanbul DEMBİR üyesi.

Buyurun.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ ÜYESİ MUSTAFA BAKAR – Sayın milletvekillerim, saygıdeğer hazırun, kıymetli meslektaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Üçüncü kuşak temsilcisi balıkçı reisiyim. Uzun yıllardan beri su ürünleri genel ve bilimsel deniz balıkçı reisi olarak çalışmaktayım. Bu yasakları şöyle önerdiler, dediler ki bizlere: “Bunları birer sefer yasak edelim, balıkçı gırgırlarına nasıl faydalı olacağını göreceğiz.” Biz bu sektörde birçok sorun içinde balıkçılık yapmaktayız ve gittikçe de daha da zorlaştığını görüyoruz, artık bu meslek bizi yormaya başladı, bize sahip çıkan kimse de görmüyoruz. Başta tayfa sorunu; ikincisi, balık boyu ve bölge yasakları; liman ve demirleme sahaları; balık fiyatları. Tüm konularda gırgır mesleğinin üstüne oynanıyor.

Şu Gelibolu'dan Yalova hattına kadar bütün kıyı şeritlerimizde yasak bulunmaktadır. Biz Marmara Denizi'nin şu an yüzde 30'unda avcılık yapıyoruz, Marmara Denizi'nin yüzde 70'i bizim elimizden alınmış bir vaziyettir; bunu milletvekillerime arz etmek için anlatıyorum. Karadeniz'de aynı sorun var ve elimizde limanlar kalmadı, limanlarımız da bitti. Bugün itibarıyla, Rumelifeneri'nden İğneada'ya kadar olan bölümde balıkçıların kullanabileceği doğru düzgün liman bulunmamaktadır. Sayın milletvekillerim, lütfen bu konu için çare bulunmasını rica ediyorum.

Ayrıca, balıkçılık bakanlığının kurulmasını arz ediyorum. Bu, bizden küçük ülkelerde, Moritanya'da dahi var. Şimdi, tabii, ben bunları yazdım ki unutmayayım diye, yaşım biraz müsait değil, ihtiyarım unutabilirim.

Şimdi, ben bir şey söylemek istiyorum: Bu kadar arkadaşımız çıktılar, herkes konuştu, hiç kimse denizin dibinden bahsetmiyor, herkes denizin üstüne bakıyor. Burada ne kadar insan varsa, İstanbul'da ne kadar insan varsa hep denizin üstüne bakıyor, denizi dört dörtlük, şeffaf görüyorlar. Üzülüyorum, televizyonlarda bazen görüyorum, diyorlar ki: "Hayalet ağ." Ya, arkadaş, kimse parasını denize atıp da hayalet ağ peşine gider mi? Ya, benim ağım bitmiş, paltomun yarısı yok, "Efendim, paltosunu bulduk Mustafa Bakar'ın, hayalet geziyor denizin içinde." Bu ağı kimse denize bırakmak istemez ama denizlerimiz çok kötü olmuş. Bugün binlerce gemi denize demir atıyor, bunlar demirle duruyor. İnanın, denize verilen tahribat çok büyük safhada.

Efendim, diyorlar ki "Gırgır, ağı sarıyor, kurşunları denizin dibine sürüyor, denize zarar veriyor." Biz gemilerin demirlediği yerde biz ağlarımızı saramıyoruz çünkü ağlarımız parçalanıyor. Ben ne gemiyi kötülüyorum -onlar da bizim içimizden birileri- ne gırgırcılığı kötülüyorum. Sağ olsun, Sahil Güvenlik çıkıyor diyor ki: "Arkadaşlar, Sedef Adası'ndan Tuzburnu'na kadar kimse ağ saramaz." Neden? "Demir sahası burası." diyor. Dönüyorum, Sahil Güvenliğe diyorum ki: "Kardeşim, bana Kartal Burnu'ndan Tuzburnu'na kadar koyların içini sayar mısın?" "Nereden bileceğim ki?" diyor. "Ama ben sayarım, ben vardım burada." diyorum. Siz yokken ben vardım; hatta, sizin koyunuzun ismi yani Tuzburnu Limanı'nın, Sahil Güvenliğe bağlı olan limanın içinin ismi Kahramanoğlu; ben onu da söylüyorum. Ne yapsın Sahil Güvenlik? Eline verilmiş bir kitapçık, onu uyguluyor, hiç kimsenin suçu yok.

Ben rica ediyorum sayın milletvekillerim, bizim işimiz çok zor, bakın, inanın ki çok zor yani bizim işimizi kolaylaştıracak bir şeyler bulun da bir şeyler yapalım... Ben artık bize üzülmiyorum, biz bittik, benim yaşım 65, benim babam 59 yaşında öldü, 40 ile 60 yaş arasında çok reis öldü; şimdi bakmayın ömür arttı. Bizden sonra gelen kuşak ne yapacak, ne iş yapacak? Gelen çocuklar var, benim 5 torunum var, 2 oğlum var, hepsi denizin içine girecekler, tüm arkadaşlarımla girecek, bizim bu işten başka mesleğimiz yok; müteahhitlik yapamayız, bakkal açamayız, hiçbir şey yapamayız. Denizi ne yapacağız? Bize kalkıp da "Şöyle yapacaksınız, böyle yapacaksınız..."

Sayın Dekanım çok güzel söyledi demin, beraber çalışıyoruz, hakikaten doğru. Denizin dibine baktığımız yok ki, herkes denizin üstüne bakıyor, Sarıyer'den bir bakıyor, Umuryeri'ne kadar görüyor ama dümdüz denizin üstü; dibine bakalım, dibine, dibinde ne var?

Teşekkür ediyorum hepinize, herhangi bir şey olduysa özür dilerim. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL- Estağfurullah, biz teşekkür ediyorum.

Balıkçı reisi Yusuf Yalçın, buyurun.

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Trol balıkçısıyım ve bu yaşıma kadar denizle ilgili avcılıkların hepsini yapmış bulunmaktayım.

Aynı şeyleri tekrarlamak istemiyorum, hazırladığınız yeni çıkacak kanunda balıkçılık için bir tek avcılık boyutunu konuşuyoruz çünkü bizi o öyle yoruyor ki -maşallah- Genel Müdürlüğümüz, biz kendi derdimizi unutuyoruz. Yanlış anlamayın, bizim gözümüzde -ben balıkçı olarak söylüyorum,

tabii, balıkçı yanında rakibi olmamasını da ister- şu anda Doğu Karadeniz üretim, yetiştirme çöplüğüne döndü. Bu da ülkemize lazım ama benim mesleğime ters mesela. Doğu Karadeniz doldu, zaten bu iş ilk önce Ege’de başladı. Bu üretim yapılırken Ege’de turizmin olmadığı bir bölge düşünelim, Taşucu tarafları misal, orada da var yetiştirme alanları, mesela, Finike’nin oralarda, Kalkan’da... Turizmin olmadığı yerlere niye bunları koymuyoruz? Bilmiyorum, tabii, bunun araştırması oluyordur, bir tek Tarım Bakanlığı olarak düşünmüyorum, Çevre ve Şehircilik, hepsi var. Mesela, niye Saros Körfezi olmuyor? Turizmin olmadığı yerlere bu yetiştirmeleri biz kurmuyoruz da niye balıkçıların avlak yerine kurduruyoruz? Yetiştirme yapılsın, yapılmasın değil ama insanları hep bir yere de sokmayın; dağ bayır bir yere koyun, insan gözüyle de gözükmessin. Onların da sıkıntısı çok, dışarıda bir fotoğraf çekiyor biri “Vay, çevre katliamı yapıyor.” Adam bir şey yapmıyor ki denize yemini atıyor, balığını besliyor, anlatabiliyor muyum? Bazen öyle bir algı oluşturuluyor ki bu sosyal medyada, öyle kötü bir şey ki bu, insan kanuni olarak yaptığı işi... En basiti, gırgırcı arkadaşlarım -bakın, benim mesleğim trolcülük-Sarıyer’de olta atıyor; çekiyorlar, bu yasaklıymış diye şikâyet ediyorlar; adam kanuni olarak işini yapıyor. Algı çok önemli, hele sosyal medya çok beter, maalesef. Adamın kanuni olarak yaptığı işi gayriresmî gibi gösteriyor ve bu trol avcılığında da var, her şeyde var.

Demirleme yerlerini konuşmak istemiyorum, konuları biraz atlaya atlaya geçeceğim.

Hep devletimizden biz istiyoruz değil mi “Verin bize, verin.” diye. Bakın, şu zamana kadar kaçak avcılığın yüzde 80’i hep ufak teknelerle yapılmıştır, ben ufak tekneleri suçlamıyorum. Şu var: 20 metreye kadar vergiye tabi değilsin, milyonları sat, tuttuğun balığın bile kaydı olmuyor. Niye olmuyor? Çünkü faturalandırmıyorsun. 20 metre üstü tekne her bir kasa balık çıktığında mecbur faturalandırmak zorunda. 14,99’a kadar AIS cihazı yok, 12 metreye kadar da BAGİS var; böyle bir saçmalık olabilir mi? Benim naçizane görüşüm, 12 metre üstü trol ruhsatı, çift kabuklu yetiştirme için sadece ağ... “Ufak balıkçı” dediğimiz, yanlış tabir olmasın, geri kalan herkesin vergiye tabi olması lazım. Bu devlet size ÖTV’siz mazot veriyorsa tuttuğunuz balığın karşılığında, faturalandırıp bildirmek zorundasınız. AIS cihazı olması lazım, zaten 12 metre üstünde yanlış hatırlamıyorsam mazot takip cihazı var Bütün cihazların ortak, trol, algarna... Hem resmî faturalı iş yapması hem bütün resmî vergilere tabi olması lazım. Bu saçmalık olur mu ya! 20 metrenin üstü vergiye tabi; 19,90 olan benle aynı işi yapıyor. Böyle bir şey olamaz çünkü yaptığı işe göre hepsinin kaydının tutulması lazım. Bakanlığın destek bilgi sistemine girer, eğer bugün tutmazsa girmez, sıkıntı yok. Bunların hepsinin eşit olması lazım, ayrı gayrı olmaz çünkü yaptığın işler, avladığın av aracı aynı. Şu var: Bazı büyük teknelerin ağı daha büyük olabilir ama sen de o ağlarla daha kıyıya giriyorsun, o büyük motor da kıyı suyuna giremiyor çünkü ağı yırtılıyor. Bu sorunlarımız maalesef çok var. Yani biz hep istiyoruz eğer balıkçımızın şikâyetini dinleyin ama biz de kendimizi şikâyet ediyoruz size çünkü kayıt dışılığın önüne geçmemiz lazım. Evet, 20 metre altı sigortalı işçi çalıştırmak için hemen muhasebecilere koşuyor “Beni sigorta ettirin.” diye adamlarınız sıkıştırdığı zaman. İnşallah, bu sigorta işinin çok acilen düzeltilmesi lazım yani düzeltilmezse çok büyük bir sıkıntı bizim için; şu anda bunları söylemek istiyorum.

Bir de şunu söyleyeceğim: İster bana gülün, ister gülmeyin, müsilağdan sonra özellikle Marmara Denizi’nin dibi ve Kurbağalidere’nin, Haliç’in Marmara’ya boşaltılmasından dolayı -özellikle gırgırcı arkadaşlarım da bunu söyler- dibi balık oldu. Demin dedi ya Mustafa reisimiz “Denizin üstüne bakıyoruz, dibine bakmıyoruz.” diye. 1380 sayılı Kanun’a göre -kanun olduğu için Bakanlık bir şey yapamıyor- Marmara’da trol çekmek yasak. Bakın, ben serbest edin demiyorum, sadece Bakanlığa yetki verilsin, belirli alanlarda gözetim altında gündüz gözüyle bazı bölgeleri trole serbest edin. Üniversiteler de araştırma yapsın “Dibinde canlılık oluyor mu olmuyor mu?” diye. Marmara Denizi’nin dibi öyle bir hava almayacak duruma geldi ki artık çamurdan bir canlı yaşamıyor, terk ediyor, Karadeniz’den gelen balık direkt gidiyor. Tabii, bunu da ben yapın demiyorum, üniversitelerin gözünün önünde yapılsın,

araştırılsın. Örneğin, “Şu bölgeyi serbest ettik.” deyin, kura çekilsin, 10 tane tekne çalışsın; mesela nasıl olacak, detaya girmiyorum. Marmara Denizi’nde yatak balığı kalmıyor, siz hep suyun üstüne bakıyorsunuz, dibine bakın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz Yusuf Bey.

Şimdi, Tulina ve Kılıç Balığı Avcılığı Derneği Başkanı Şaban Bostan.

Şaban bey, buyurun.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Selamünaleyküm, cümleten hoş geldiniz.

Balıkçılık Komisyonu üyelerimiz, milletvekillerimiz, hazırun, Sayın Başkanlarım; Türkiye Kılıç Balığı Avcılığı Derneğimizi 2008 yılında kurduk. Ülkemizin tulina kılıç balığı ve sürdürülebilir balık avcılığı için sosyal medyada Bakanlıklarımızla istişarelerde bulunduk. İlk önce Mehdi Eker Bakanımızla bir araya geldik, peşinden Faruk Çelik Bakanımızla bizzat toplantılar yaptık, peşinden Bekir Pakdemirli Bakanımızla bir araya geldik.

Sayın milletvekillerim, Sayın Komisyonumuz; biz belgelerle, raporlarla konuşuyoruz, biz belgelerle doğruları anlatıyoruz. Orkinosla, tulinayla, kılıç balığıyla ilgili ülkemiz çok büyük zararlar görüyor. Neden? 2004 yılına kadar sıkıntımız yoktu, tulinayı da avlıyorduk, kılıcı da avlıyorduk. 2004 yılında ne zaman Kamuran Patrona Hanım görevden alındı, Durali Koçak göreve gelince önümüz kesildi. Orkinos da avlıyorduk, tulina da avlıyorduk, kılıç da avlıyorduk; hepsini bir arada ama 3 tane orkinos avlıyorduk ama 2 tane ama 1 tane. 400 ton kılıç avladığımız sene oldu, 400 ton; belgemiz var, 852 ton tulina avladık, Dardanel’e verdik, iç piyasaya verdik; kılıcı da aynı şekilde.

2011 yılında bize yasak geldi, Avrupa Birliğine uyum süreci yasağı, (1239/98) sayılı Konsey Kararı’na istinaden yasak. Biz durmadık tabii dernek olarak, Avrupa’ya başvurduğum direkt, Avrupa Birliği Balıkçılık Komisyon Başkanı Maria Damanaki’ye direkt başvurduk, sene 2011-2012. Başvurdum, bana belgeleri geldi, raporlar geldi “Biz size hiçbir şey öngörmedik.” ICCAT’a da başvurdum, ICCAT’ı bahane ediyor bize tabii, Balıkçılık Genel Müdürü Durali Koçak devamlı bize müdahale ediyor. Uzatmayalım, neyse, ICCAT’dan da da cevap geldi; Akdeniz’de 3.640 tane kılıç avcılığı var; resmî belge bu, Balıkçılık Komisyon Başkanlığının belgesi, 3.640 tekne avcılık yapıyor, kılıç ve tulina balığı avlıyor, resmî kayıt bu. Avrupa Birliği Balıkçılık Komisyonu, müteakiben bir sene araştırmış, ben o raporu aldım tabii, Avrupa Birliğinden geldi bana. Faruk Çelik Bakandan randevu istedik, randevu verdi bana Faruk Çelik Bakanımız. Dedim ki: “Sayın Bakanım...” Bize dedi ki “Reisler niye geldiniz buraya?” Dedim ki: “Sayın Bakanım, biz kılıç, orkinos ve tulina balığı avcılarıyız; geleneksel olarak, küçük ölçekli olarak.” “Niye, avlanamıyor musunuz?” dedi. “Yok, Sayın Bakanım, Genel Müdür avcılık izni vermiyor bize, çalıştırmıyor bizi.” “Niye çalıştırmıyorsun, çalıştırsana onları!” dedi. Heyet gittik, 6 kişiyyiz; resimlerimiz, belgelerimiz var. 2016’da Faruk Çelik Bakanımıza 60 sayfa rapor verdim. Uzatmayalım. “Versene, gitsinler.” dedi. “İşte, Avrupa Birliği uyum süreci...” falan, bize sayıyor. “Sayın Bakanım, 3.640 tekne yapıyor, rapor var.” dedim. “O zaman İtalya’ya gidilsin, Avrupa’ya gidilsin, eğer orada çalışıyorlarsa bizimkiler de çalışacak, balığı tutacak.” dedi. Biz de tabii, mutabık kaldık. Hatta dedim ki ona: “Sayın Bakanım, bizim ağlarımıza orkinos vuruyor ama 3 tane ama 5 tane, satamıyoruz, denize atıyoruz; yazık günah değil mi, değerlendirelim, hedef dışı avcılıktan faydalanalım.” “Niye vermiyorsun, versene!” dedi. “İşte, Sayın Bakanım, şimdi vereceğim.” dedi. “Sayın Bakanım, on seneden beri vermiyor bize ya!” dedim, aynen böyle. Faruk Çelik Bakanımızda bizim 60 sayfa raporumuz var. Biz tabii, mutabık kaldık, İtalya’ya gidilecek heyet olarak, beni yazdı, hatta arkadaşımız dedi ki: “Şaban Başkanım, bütçemiz yok, biz nasıl gideceğiz oraya?” Faruk Çelik Bakanımız “Bütçe Bakanlıktan karşılanacak.” dedi, sorabilirsiniz, ben devamlı

görüştüyorum hepsiyle. Sene ne zaman? 2016 Mart ayı. Neyse, tam on beş gün sonra aradım, “Sayın Genel Müdürüm, ben pasaport çıkartıyorum.” “Sen alırsın, kendin gidersin İtalya’ya.” dedi. “Sayın Genel Müdürüm, sen ne diyorsun ya, Faruk Çelik Bakanımız orada!” dedim. Hiç kimseyi dinlemiyor yani! Hemen atladım doğru gittik Ankara’ya, heyeti topladım. Cumhurbaşkanımız çağırmış, Bakanımız da çıkmış, onu bekliyorduk, Müsteşarımız Nusret Yazıcı geldi, “Hayrola?” dedi. Dedik ki: “Bakanımızı bekleyeceğiz. Bizim işimiz çok zor.” Anlattık tabii. “Bunlar burada kemikleşmiş.” dedi. Hiç unutmam o lafını “Kemikleşmiş burada.” dedi. “Vallahi bakın, Başkanım, Müsteşarım, onu ne yapacağız.” dedim. “Siz gidin.” dedi. Ben Bakan Beye 60 sayfa rapor vermişim.

Tabii, ben bunu burada niye anlatıyorum; bütün arkadaşlarımız, Meclisimiz, Komisyonumuz duysun, biz kimlerle uğraşıyoruz, karşımızda bizim kim var! Neyse, on beş gün sonra Durali Koçak’ı görevden aldı. Ben burada çoğu şeyi anlatmıyorum, içimde çok şey var, raporun içinde çok şey var, ben burada anlatmıyorum onları çünkü anlatılacak gibi değil, onları özelde anlatacağım size. Neyse, on beş gün sonra görevden aldı, bu sefer Altuğ’u getirdi oraya, Altuğ o zaman daire başkanıydı. Bana “Başkanım, Turgay Türkyılmaz Genel Müdür oluyor.” dedi. “O ne, o bir şey değil ki, o kim! Onu boşverin.” dedim, aynen böyle. “O da olmayacak.” dedim, aynen böyle. Ne dedi bana biliyor musunuz? “Bak, sen bir tek şu ürünleri yüksek mühendisisin. Sen olursun, o olmayacak.” dedim. Genel müdür hemen 6 oldu. Bunu niye anlatıyorum? Bakın, karşımızda kimler var? Balıkçılığı bitirmek için, sektörü bitirmek için uğraşan kişiler var. Neyse, bu sefer genel müdür görevden aldı onu, Altuğ geldi, üç gün sonra Altuğ’u görevden aldı genel müdür, Durali Koçak, Altuğ Genel Müdürü görevden aldı çünkü güçlü ya. Biz tabii ne yaptık? Durur muyuz tabii, hemen Cumhurbaşkanımızın detayına girdik, adamlarımız var, biz de oradan buradan girdik, görevden aldırarak onu. Ondan sonra genel müdür dedi ki “Sorunlarınızı çözeceğim.” İnanır mısın genel müdür üç ay çalıştı, üç aydan sonra Durali Koçak’tan beter oldu, bir o değil, Turgay da aynı, diğeri de aynı. Ben niye diyorum bunları, benim yaşıam 65...

NAZIM ELMAS (Giresun) - Burada devlet memuru olan genel müdürlerimizle alakalı böyle konuşmanıza gerek yok.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Ama şimdi, öneri için, öneri sunuyorum.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Siz önerilerinizi söyleyin. Biz şimdi 85 milyonun milletvekiliyiz, o arkadaşlarımız da aynı zamanda bizim insanımız, bizim vatandaşımız.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Ama bizi bitirdi Sayın Vekilim, bizi bitirdi, biz iflas ettik.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Siz şimdi burada isteklerinizi söyleyin, taleplerinizi söyleyin.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Tamam, isteğime geliyorum.

NAZIM ELMAS (Giresun) - O 2006’daki mevzu geçmiş, bugün talebinizi söyleyin.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Tamam, geçti ama bizi iflas ettirdiler Sayın Vekilim. Bizi iflas ettirdiler, bitirdiler bizi.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Tamam, siz şimdi taleplerinizi söyleyin.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Alanya’nın 20 miline, 27 miline kılıç avcılığına gönderdi bizi Altuğ Atalay Bey 2020 yılında. Alanya’nın 27 miline gittik -Barış Karadeniz Vekilimize anlatmıştım ben- 27 miline uzatma attırdı bize, gittik avlandık, üç gün sonra operasyon yaptı bize. “Avlanamazsınız.” dedi. Düşünün Sayın

Vekilim, üç gün sonra bize operasyon yaptırdı ve menetti bizi denizden. Yüz binlerce masraf ettik Alanya’da, 80 tane tekneyi on gün limana bağladık. İşte, onu ara, bunu ara falan, neyse kurtardık, geldik İstanbul’a beş kuruş para kazanmadık.

Ben şimdi neye geliyorum biliyor musunuz Sayın Vekilim? Bizim karşımızda öyle bir güç var ki bizi bitirdi, beni bitirdi, ben teknemi satılığa çıkardım, onlar yüzünden mesleği bırakacağım, kahrettirdiler bizi, iflas ettik biz. Niye? Avcılığımızı kapattılar, 80 tane tekne. İskenderun’da üyelerim var, Adana’da var, Anamur’da var, Antalya’da var, Kaş’ta var, Fethiye’de var. Fethiye’de 22 tane tekne vardı, bir tane yok, hepsi iflas etti, yasak getirdi av araçlarını bitirdi. Niye? Avlanamazsınız.

Uzatmayalım, ben neden yanayım biliyor musunuz? Ülkemizde sürdürülebilir bir balık avcılığı istiyorsak aşağıdan yukarı kadar çıkmak lazım, yukarıdan aşağı doğru değil Sayın Vekilim. Biz çok ceza yedik orkinos balığında, niye? 500 ton avcı kotamız var, onu bile sattılar çünkü ceza yiyoruz. Benim arkadaşım ava çıkıyor, o da ceza yiyor, 500 ton iç piyasa kotamız var, Ramazan Başkan biliyor, o da orada, kendisi de ceza aldı. Saadet Karakulak Hocamız var orada, profesör hocamız var, o da yüzümüze karşı anlattı. Orkinos balığı adaletsiz dağıtılıyor yani peşkeş çekiliyor. Niye? Güçlülere veriliyor. Hâlbuki hocamız bize anlattı defalarca; İtalya, Fransa, İspanya gibi ICCAT’a bağlı ülkeler nasıl avcılık yapıyorsa ülkemizde de dağıtılsın. Benim ruhsatım var değil mi? Diyelim ki 15 metrede bana ne düştü? 10 kilo mu? 10 kilo. Adam hiç denize gitmiyor, avcılık yapmıyor, o da kotadan faydalaniyor. Ona veriyorsan bize de ver o zaman, o da alsın, “Hak, hukuk, adalet, eşitlik, ölçülülük.” diyoruz ya. Mesela, Burhan Toker Başkanımız var Poyrazköy’den, bunun teknesi hakiki orkinos avcısı; buna ver, gitsin, tutsun ama adam gidip tutmuyor. Ona veriyorsun, o zaman hepsinin hakkı var orada, o da tutsun yani orkinos kotası bütün balıkçının hakkıdır. Bugün ICCAT’a bağlı ülkeler nasıl dağıtıyorsa, aynı şekilde ülkemizde de dağıtılmasını talep ediyorum.

Bir de şu tulina avcılığıyla ilgili ister serbest edersiniz -bakın, ne diyorum, ben size bırakıyorum onu- ister yasak edersiniz av araçlarını, nasıl bir karar verirsiniz ben ona tabiyim ama ben Allah katında hakkımı helal etmiyorum onlara, bir tanesine etmiyorum, 65 yaşına geldim, helal etmiyorum onlara.

Çok teşekkür ederim Sayın üyelerimiz. Biraz başınızı ağrıttım. Sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Tabii, ben bir hukukçu olarak suç ispat olana kadar herkesin masum olduğunu hukuk karinesi itibarıyla buradan tekrarlamak istiyorum. Burada memurlar var, onlar Genel Müdürlerimizle -biraz önce Başkan Vekilimiz söyledi- yaptıkları işleri mevzuat kapsamında yapıyorlardır, sizin söylediklerinizi anladım. Burada bunu söyleme sebebim şu: Burada olmayan, cevap hakkı olmayanlarla ilgili söylediklerimizle biz onların... Söylediklerinizi anladım, o konuda bir sıkıntı yok ama birbirimizin mevzuat kapsamında... Çünkü bu Meclis tutanaklarına giriyor ya kelime kelime; dolayısıyla, sanki burada birisi suçluymuş, bu da ispat olmuş gibi bir şey... Biz mahkeme olmadığımız için böyle bir hüküm veremiyoruz ama tabii, vatandaşın istediğini söyleme özgürlüğü var.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Sayın Başkanım, 2008’de mahkemede dava açtım ben onlara, benim davam 2015’de reddedildi.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tamam.

Şöyle: Mahkeme kararı...

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Hepsi var bende, hepsi var.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Mahkeme kararını verdiyse zaten orada gereken söylenmiştir.

Orkinosla ilgili söylediginizi, kılıçla ilgili söylediginizi ve tulınayla ilgili söylediklerinizi ben not da aldım. Bu konuyla ilgili çeşitli talepler daha önceki toplantılarımızda da geldi; orkinos kotasının daha adil şekilde dağıtılması konusunda bir talep, bir istek var yani ben size diğer toplantılarla ilgili de bilgi vermiş olayım. Bunun tabii, daha adil nasıl dağıtılacağıyla ilgili Bakanlığa bir şeyleri bırakmak istemiyorsak -mutlaka Bakanlık bir karar verecek yürütme olarak ama- balıkçılar olarak siz bir araya gelerseniz, üst birlikler vesaire “Ya, bu işin adili budur, herkesin üstünde ittifak ettiği budur, bunu talep ediyoruz.” deseniz, emin olun, herkesin işi, başta siz olmak üzere çok daha kolay olur çünkü biraz da detayını anlatmadığınız kısımları da kısmen bilerek bunu söylüyorum. Öbür türlü Ahmet’e versek Ayşe diyor ki: “Ben de alsaydım iyi oluyor.” Ayşe’ye versek Ali diyor ki: “Ya, benimki de biraz fazla olsa iyi oluyor.” Alamayan başka bir şey söylüyor, alan başka bir şey söylüyor, bunu kimseyi suçlamak için söylemiyorum, durum tespiti için söylüyorum. Dolayısıyla bir araya gelip kendi kararınızı ortak bir şekilde verirsiniz, burada, üst birliklerin temsilcileri, başkanları, yöneticileri var, başta siz olmak üzere herkes için çok daha kolay olur ve bu tip...

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Sayın Başkanım...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Onu verirsiniz alalım.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Şu raporu...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ha, değilse mail atabilirsiniz, eğer ondan başka yoksa mail olarak atabilirsiniz.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Çok rapor var elimde, esas olan bu, üniversite hocalarımızın, Doçent Doktor Tefvik Hocamızın, işte bütün hocalarımızın raporları burada, TÜBİTAK onaylı rapor bunlar; biz bu raporu kabul ettik.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şimdi, hocamıza da söz vereceğiz zaten, o da bu kısım ile ilgili söyler mi söylemez mi bilmiyorum ama hocamıza söz vereceğiz.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Ülkemizin geleceği için benim için değil, bana bir şey vermeyin, istemiyorum, Allah’ıma çok şükür benim durumum iyi.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Siz, sizden sonrakilerin hakkını savunuyorsunuz.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Sağ olun, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Kıymetli Hocam, size söz vereceğim ama söz sırasına göre gideyim.

Su Ürünleri Dalı Başkanı Kemal Kuk’a söz vereceğim.

Tabii, bu oturumu 13.00 itibarıyla bitireceğiz. Dolayısıyla şu an konuşmak isteyip de şimdiye kadar bana söz hakkı anlamında ismi gelmemiş olanlar 14.00’ten sonra oturumuz devam edecek, 14.00’ten sonra burada konuşabilirler. Sizlerden de ricamız, 13.00 itibarıyla bitireceğiz programın devamı için, daha önce zaten kısmi olarak dinlemiştik sizi, İzmir’deydi yanlış hatırlamıyorsam.

BİREYSEL SU ÜRÜNLERİ DALI BAŞKANI KEMAL KUK – Evet.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Dolayısıyla beşer dakikada toparlarsak, sizden sonraki konuşmacılar da var, on beş dakikamız var, üç konuşmacımız var, böylece beş dakikada toparlanmış olalım.

Teşekkür ediyorum.

BİREYSEL SU ÜRÜNLERİ DALGIÇLARI DERNEĞİ BAŞKANI KEMAL KUK – Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bireysel Su Ürünleri Dalgıçları Derneği Başkanıyım. “El yöntemiyle yapılan avcılık” diyelim daha doğrusu, işte deniz kestanesi, deniz patlıcanı ve deniz salyangozu avcılığı yapıyoruz biz. Az önce bir arkadaşımız “Herkes denizin üstünü görüyor.” dedi, biz denizin altını görüyoruz hem de yılın on iki ayı görüyoruz; hiç iyi bir durumda değil. Bence acil bir önlem olarak bırakın üstünü, siz denizin dibini bir defa bir gözden geçirin. Yapabiliyorsanız, gücünüz yetebiliyorsa gelin bu işi beş yıl boyunca tamamen yasaklayalım, deniz bir nefes alsın. Yapabiliyorsak, herkes varsa, hocalarımız, devletimiz, balıkçılarımız, dalgıçlarımız; bu işten kim ekmek kazanıyorsa... O kadar kötü, bende çok güzel görüntüler var ama şu anda size bunları göstermeye kalkarsam zaman yetmez. Bir defa kendimize çekidüzen vermemiz lazım. Evsel atıklar var, vallahi denizin dibi dolu size sadece birkaç tane göstersem dersiniz ki: “Yok böyle bir şey.” İzmir’de şimdi bir proje başlattık, sadece ve sadece Sahil Güvenlik Komutanlarımızın bize vermiş olduğu destekle beraber yürüyoruz şu anda, kendilerine buradan çok teşekkür ediyorum, onlara minnet duyuyoruz.

Şimdi, gelelim bizim sektörümüze. Deniz patlıcanı, deniz salyangozu ve deniz kestanesi avcılığından ülkemize yıllık 450 milyon dolar para girdisi oluyor hiçbir gideri olmaksızın; yem istemiyor, yiyecek istemiyor sadece insan gücüne dayalı, bir de mazot. Ülke ekonomisine 450 milyon dolar bir katkı sağlıyor. Ya böyle bir şey olur mu? Ben birçok çalıştaya da katılmadım bilerek katılmadım, biraz agresifim, o yüzden pek beni sevmiyorlar. Şöyle bir şey “Deniz patlıcanı yasaklansın, şu yasaklansın, bu yasaklansın.” Peki deniz patlıcanı yasaklandığı zaman denizlerdeki sorun çözülecek mi? Tamam, bizim sorunumuz çözüldü, patlıcan bitti. Sadece bu yıl içerisinde, son iki yılda deniz salyangozundan Türkiye Cumhuriyeti ekonomisine 42,5 milyon dolar katkı sağlandı. Ya, Allah aşkına, hamsiden ülke ekonomisine giren para 22 milyon dolar ya! Ben demiyorum, devlet diyor, resmî kayıtlarında var devletin. Böyle bir sektörü daha ileriye taşımak varken “O yasaklansın, bu yasaklansın, şu yasaklansın, bu yasaklansın.” Ya yasaklarla nereye gideceğiz biz, hiçbir yere gidemeyiz.

Şimdi, herkes bir şeyden bahsediyor, herkes birbiriyle kavga ediyor. Ya gırgırcı trolcüyle, trolcü dalgıçla, dalgıç, işte ne bileyim, hocayla kavga ederse bu işin hiçbir yere varacağını düşünmüyorum. Yani birlikte oturup -Sayın Başkanımıza teşekkür ediyorum- kendi aramızda bu sorunlarımızı çözersek hiç kimseye gerek kalacağını düşünmüyorum. Ortak akılla beraber getirip Bakanlığın önüne bir şey koyarsak düzeleceğine de inanıyorum.

Diğer ikinci bir sorunumuz dalgıçlarımız. Şu anda avcılık yapıyoruz ama bir alan yasağımız var. Alan yasağı, tek tek şöyle nazik şekilde göstereyim -hani özür diliyorum- bir tane bir tane topluyoruz ya, bir tane, bir tane, bir tane, bir tane... Zaten şunu almıyorlar ya, almıyor bunu alamıyor yani biz ihracat yapamıyoruz. Biz bunu topluyoruz, olmuştunu, verimlisini, talep edileni topluyoruz; el yöntemiyle topluyoruz. Her şey bitiyor, suçlusu biz olduk, günah keçisi biz olduk. Niye? Onlar daha akıllı diyelim, öyle diyeyim, ne diyeyim yani ondan sonra da bana diyorlar ki “Sen agresif konuşuyorsun.” Akıl var mantık var, tek tek elle toplanan bir ürüne ben nasıl zarar veririm. Ha zarar veririm, nasıl zarar veririm, beni şu alana kısıtlarsan, buraya da 4 bin dalgıç koyarsan bu bölge biter, ne olursa olsun biter. Bir koyunu da koysan oraya, orayı iki günde otlar, biter orası; hiçbir şey kalmaz orada ama bana alan yasağını kaldırırsan...

Bu hayvanın üzerinde av baskısı var mı? Var, katılıyoruz. Bakın, biz dernek dalgıçları olarak, bu işten ekmek yiyen insanlar olarak sayımız çok fazla. Kısıtlanabilir mi? Kısıtlanabilir. Kimin insafında? Bakanlığın insafında. Oturursunuz, bütün ortak paydaşlarla beraber güzel bir karar alırsınız, dersiniz ki “Kardeşim, bu hayvanın üzerinde av baskısı var, biz bunu belirli sayıdaki tekneyle, belirli dalgıçlarla

yapacağız.” Biz bunu kabul ettik zaten, biz bunu Genel Müdürlüğe de bizzat ilettik; bunu sunduk, sadece sunduğumuzla kaldık, teşekkür ediyoruz kendilerine. Olur, düzeleceğine de inanıyorum, gerçekten inanıyorum, bir dahaki sene çok güzel şeyler olacağına da inanıyorum.

Aslında benim çok daha büyük sorunlarım var ben burada temel olarak... Benim Komisyondan tek bir dileğim var, eğer kabul görürse, tüm partilerde bizi temsil eden sayın vekillerim, sadece ben değilim, benim dalgıçlarımı dinleyin, bizim sektör temsilcilerimiz çok zor durumda, onları dinleyin. Bu insanlar ülkesi için gerçekten çok büyük fedakârlıklar yapıp ülkeye ekonomi kazandırmak için canla başla uğraşan insanlar. Bizim ürünümüz hep yurt dışı, hep ihracat. Ya, bugün 1 milyon dolar ihracat yapan adam kalkıp övünüyor ya, benim hakkımda yorum yapıyor; biz bunları da duyuyoruz, üzülüyorum. Yapmasın, biz ona her yıl 1 milyon dolar verelim. Oldu mu şimdi? Olmadı, olmadı, olmaz yani. Bakın, ben o adam hakkında yorum yapmıyorum ama o da benim hakkımda, bilmediği bir şey hakkında, “Sadece deniz patlicanını şöyle yapıyor, böyle yapıyor.” diye suçlamasın. Ha, denize katkısı var mı? Temizliyor mu? Temizliyor. Barbut da temizliyor, barbut da yasaklansın kardeşim. Oldu mu? Olmadı.

Diğer bir sorunuz -kapatıyorum Sayın Başkan- algarna. Bu sene sadece Karadeniz’de 3.500 tane tekne algarna avcılığı yaptı, deniz salyangozu için. Denizler buna dayanır mı? Hocalarım var burada, büyüklerim var. 3.500 tane tekne Akçakoca’dan Hopa’ya kadar olan bölgede algarna avcılığı yaptı. Hadi çıksınlar desinler ki “Dayanır ya.” Bu Karadeniz dayanmaz, zaten bitik, can çekişiyor. Bir kısıtlama, bir düzenleme getir.

Bir diğer sorun, bakın, arkadaşlar, bizi suçlarken birazcık elinizi vicdanınıza koyun. Biz su ürünleri dalgıçları olarak her yıl “menşe” dediğimiz olaydan devlete vermiş olduğumuz menşe parası kaç lira biliyor musunuz? 1 milyon 700 bin TL. Helalihoş olsun. Gönül ister ki daha çok verelim, namussuz ve şerefsizim daha çok isterim vermeyi, daha çok vermeyi isterim, devletime feda olsun. Bu kadar büyük avcılık yapanlar var burada. Bizim teknelerimiz 7-8-9-10 metre... Kim veriyor ağabey, herkes keserle yontmanın peşinde, ya bir de böyle yontayım diye. Az önce bir değerli ağabeyim “Hep böyle gider.” dedi. Biraz vicdanlı olmak lazım.

Daha çok sorunlarımız var. Sağlık güvencemiz hiç yok, onun için de büyük bir adım attık dernek olarak, dalgıç arkadaşlarımıza mecburi sigorta yaptırıyorum, yapmaya da çalışıyoruz. Şu anda bayağı bir sayıya ulaştık, hızla da yükseliyoruz. Devletten bu konuyla ilgili bir yardım bekliyoruz. Eğer olursa 4 bin arkadaşımız sigortalı olacak. Ne güzel işte ya, adam vurgun yediği zaman tedavisini görecektik, öldüğü zaman... Bizim sermayemiz canımız; sorun değil bunu biz istedik, bunu kabullendik, bu işi yapıyoruz, bizim için sorun değil. Eğer böyle olursa o insanlar, 4 bin adam devlete en azından sigortasını ödeyecek yani bir sağlık güvencesi olacak; bu çok güzel bir şey, ben bunu çok istiyorum, hep söylüyorum.

Bir diğeri de okullarda, ilkokul döneminde denizleri koruma ve kollamanın önemini çocuklara anlatmamız lazım. Bakın, ben geçen gün İzmir’de şöyle bir pet şişe gördüm, içerisinde küçücük bir balık vardı. Balık hep öne doğru gider, biliyorsunuz, hiç geriye giden bir balık görmedim ben yıllardan beri, hep öne doğru gider ama gidemiyor, o hayvanın yaşama hakkını elinden aldık. Niçin? Bunu içip denize attığımız için.

Hepinize çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

Saygılarımı sunuyorum.

Dediğim gibi ben Ankara’da da arkadaşlarımın, sanayicilerimizin, sektördeki temsilcilerimizin muhakkak dinlenmesini talep ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – TÜMDER Balıkçılıktan Sorumlu Başkan Yardımcısı İbrahim Kalafat.

Buyurun.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu sektörde, denizcilik paydaşları içinde derneğimizin faaliyetlerini yürüten Balıkçılıktan Sorumlu Başkan Yardımcısıyım. Bizim öncelikle bir denizci olduğumuzu ifade etmek isterim. Burada da bir denizci vekilimiz var, onun olduğu yerde bu konuyu gündeme getirmek açısından hayâ ederim fakat ben buraya ezber bozmaya geldim. Şöyle deyim: Biz uzun yıllardır Şaban Reisle birlikte bir mücadele veriyoruz ve yaptığımız bir plan var.

Şöyle başlayayım, bütün canlar 3 temel ihtiyacını güvenceye almak zorundadır: Beslenme ihtiyacını, barınma ihtiyacını ve üreme ihtiyacını. Şimdi biz, sürdürülebilir bir balıkçılık gündeme geldiği zaman, bu zemin üzerinde balıkçılığın planlamasını yaptık. Şöyle diyoruz: Balığa üreme şansı, beslenme şansı ve barınma şansı verelim. Bu, sadece balıkla ilgili bir sorun değil toplumumuzun ihtiyaçları konusunda da -devleti kuran bir toplum olduğumuzdan- devletin de vatandaşına karşı sorumluluğudur, devlet bu 3 temel ihtiyacı karşılamakla yükümlüdür. Şimdi bir devletimiz var; devlet siyasi bir kurumdur, devlet-millet arasında ilişki kuran siyasettir. Siyasetin kurumsal yapısını temsil eden çok değerli bir hazırun karşımızda ve yapmak istedikleri sürdürülebilir bir avcılığı yeniden planlamak ve öngörülebilir bir geleceği oluşturmak.

Şimdi burada ben küçük ölçekli, orta ölçekli ve büyük ölçekli balıkçılığın arasındaki itilaf ve temasları anlatmak istemiyorum, birçok paydaşım bu konuya değindi fakat burada bir çıplak gerçeği dinleme... Benim şimdiye kadar yaptığım çalışmalarda rehber aldığım, destek gördüğüm bilimsel aklın oluşturduğu akademidir. Eğer akademinin faaliyetlerini güçlendirip önümüze koyduğu planları temel alırsak biz bu aramızdaki oluşan ihtilafları... Çok zor Allah’a yardım etsin, gerçekten Allah yardım etsin, günümüzün koşullarında sürdürülebilir bir avcılık yapmak çok zor. Ben aktif bir balıkçıyım, daha dün akşam yunus geldi, 2 tane ağımyı yedi, helalihoş olsun, o da bir avcı.

Bir şeyi unutmayalım: Bütün avcılığı eğer planlamazsak... Şöyle diyeyim: Doğaya ve içinde bulunduğu şartlara olumsuz etkileri vardır, biz bütün avcılık şekillerinin planlanmasını, özellikle kota sisteminin getirilmesini... Kurumsal yapıları temsil eden bakanlık temsilcileri, genel müdürümüz başta olmak üzere bütün taleplerimize ulaştık, bunun için de bayağı çalışmalar gündeme geldi. İçinde bulunduğumuz çıplak bir durum var; balıkçılık sektörünü oluşturan bütün bileşenlere, bu gelişmelere dünden bugüne baktığınız zaman eğer denizlerde faaliyet gösteren bir balıkçı varsa bunların hepsi ya koruma alanlarında ya kişisel alanlarda yasa dışı ve korsan avcılıktan bugün mevcudiyetlerini koruyorlar. Oysa bugün ki Büyük Millet Meclisinin oluşturduğu siyasi bileşenler şunu çok iyi bilsin: Bugünkü balıkçılık sektörünü oluşturan ya yasa dışı ya korsan avcılıkla mevcudiyetlerini korudular, bugün sizin gündeminize girip kendi içinde bulundukları geçmişi yasallaştırmanın peşindeler.

Şimdi biz şunu öneriyoruz, diyoruz ki: Balıkçılık 3 kapsamda ele alınmalıdır; düşük ölçekli, orta ölçekli ve büyük ölçekli balıkçılık olarak. Büyük ölçekli balıkçılığı biz endüstriyel balıkçılık olarak görüyoruz, orta ölçekli balıkçılığı... Balıkçılıkta avlanan şey şöyle avlanıyor: Düşük ölçekli balıkçı tane işi ve kilo işi tutar, avcılık kapasitesi denizlerdeki av alanlarında sınırlıdır; 1 mil, 2 mil içerisinde avlanır. Orta ölçekli balıkçı, kilo işi ve kasa işi tutar; endüstriyel balıkçıysa ton işi tutar. Şimdi, Sarıyer’de bir toplantıda biz korsan ve yasa dışı avcılığı Genel Müdürümüzle gündeme getirdik, iyi de oldu, çok da gerekliydi, birçok yasadışı avcılığın önüne geçtik bu şekilde; bu çalışmalardan dolayı kendisine minnettarım.

Şimdi, baktığın zaman, denizde bir mevzuat var, ortada bir fil var -tabirim yanlış değil, fil- diyor ki: “Eylül 1’de gidin, avlanın.” Ya, ortada bir fil var, bu filin ihtiyacını görecektir mera yok ortada. O filin içerisinde küçük ölçekli balıkçı, tane işi ve kilo işi tutan balıkçıya av alanı yok. Nasıl bir mevzuat yapacağız ki? Şimdi, gündemde olan bu çalışma bizim bu mücadelelerimiz sonucunda, Meclisin bu sesimizi duymasından dolayı gündeme geldi. Şimdi, bizim denizlerimizin sürdürülebilir bir avcılık kapasitesi belirli stokların korunmasına bağlı. Bugünkü avcılık yapan endüstriyel balıkçı filomuzun ihtiyacını karşılayacak stoklar yok denizlerimizde. Üstelik vahşi bir avlanma şekli var; vahşi, gerçek anlamda, samimiyetle söylüyorum, eğer Genel Müdürümüz nisan ve mayıs aylarında hamsi avcılığını Marmara’da yasaklamasaydı bugün denizde -kıraca ve istavrit baskını var, bayağı etkili- bir tane kalmayacaktı. Neden? Çünkü ton işi tutuyor. Genel Müdürlüğümüzün tabiriyle “kota” gündeme geldi, şunu ifade etti Genel Müdür: “Ya, benim kayıtlarımda 400 bin ton görünüyor sizin yaptığınız avcılık, oysa siz bu stoklardan 1 milyon ton balık tuttunuz.” Oysa bizim gözlemlerimiz en az 2 milyon ton. Peki, bu 2 milyon tonu veya 1 milyon tonu kim tuttu, nasıl tuttu, niye kayıt dışı? Alınabiliyor mu kayda? Alınmıyor. Bu da şunu gösteriyor ki: Burada yasa dışı ve kayıt dışı bir avcılık var. Bu avcılığı yapan kapasite hangi kapasite? Endüstriyel balıkçı kapasitesi.

Şimdi, bir de çiftlik sorunu var, bu özellikle kıyı avcılığının çok büyük bir sorunu. Ben kamu otoritesinin yaptığı planlarda balıkçı üzerindeki denetim şeylerine karşı çıkmıyorum yani eğer bir şey yasallaşmışsa, mevzuatı oluşmuşsa tabii ki Sahil Güvenlik gereğini yapacak. Şimdi, ben denizciliğin her alanında hatta yat kaptanı olsun, gemi yağcısı olsun, amatör denizci ehliyeti olsun, balıkçı reisliği olsun, hepsini ülkemizin her tarafında yapmış bir balıkçıyım. Geçen, yat kaptanı bizden gitti, vekilin danışmanı da... Ağrıma gitti, bana diyor ki: “Sen balıkçı teknesini kullanamazsın.” Ya, niye? “Olmaz, sen mevzuat gereği...” diyor. Onun için Vekilime bu konuyu gündeme almasını rica ettim. Bir denizci olarak, bizde süvari denizde otoritedir ve onun yanında denizciliğin ihtiyaçlarını konuşmak için hayâ ederim.

Şimdi, değerli dostlar, siz bakmayın bu insanların dertlerine, sıkıntılarına, teferruatlarına ortada bir tane teferruat var. Biz şimdi, amaç-araç ilişkisi içerisinde sürdürülebilir bir avcılığı nasıl yapacağız? Gerçekten balığa barınma, beslenme ve üreme şansı vermezsek kimse geleceğin hesabını yapmasın, tutmasın.

Tabii ki bizim de planlarımız var, önerilerimiz var. Şimdilik bu konuyu burada bitiriyorum. Umarım bir şeyler anlatma, kendimi ifade etme şansımı iyi değerlendirmiş oldum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Tabii, öğleden sonra 14.00’te oturumuz başlayacak, ondan sonra tekrar ihtiyaç olursa söz alma durumu var.

Tabii, kadınlarımızla başladık, Kadın Balıkçılar Derneğimizle. Şimdi, İstanbul Üniversitesinden kıymetli hocamıza söz verelim, kadınlarla tamamlamış olalım.

Profesör Doktor Saadet Karakulak, Buyurun.

PROF. DR. FİRDES SAADET KARAKULAK – Teşekkür ederim.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Benim söylemek istediğim, bazı konuşmalara açıklayıcı bilgi olarak geçecek. Biliyorsunuz, denizlerdeki canlılar bizim ortak paylaşılan canlı kaynaklarımız. Bazı ülkelerle ortak paylaştığımız için Deniz Hukuku Sözleşmesi de bu canlı kaynaklar için bir uluslararası komisyonun kurulmasını

öngörür ki bu anlamda Türkiye bulunduğu coğrafyada 2 komisyona üye; birisi Atlantik Ton Balıkları Komisyonu ICCAT, diğeri de Akdeniz Balıkçılık Konseyi ve bunların kararlarına ülkeler olarak uyumak durumundayız.

Tulina avcılığından bahsedildi, tulina avcılığında sıkıntı tulinayı avlayabilirsiniz, kılıç da avlayabilirsiniz, açık denizlere de çıkabilirsiniz, tek sıkıntı onda kullanılan av aracı yani “drift net” veya “yüzen ağ” dediğimiz ağları kullanarak avcılık yapamazsınız çünkü bu ağlar -daha önce araştırması yapılmış- ekosisteme zarar verdiği için, deniz memelilerini, deniz kuşlarını yakaladığı için, zararlı görüldüğü için bunu 2002 yılında Avrupa Birliği 2003 yılında da hem GFCM hem ICCAT yasakladı, ülkemiz de bu yasaklara uymak durumunda ve bürokratlarımız da bu konuda kesinlikle taviz vermeyerek kuralları uyguluyorlar. Bu kurallara uyuyacağız, mümkün olduğunca tulina için alternatif av araçlarını sizler geliştirebilirsiniz. Bizim 2002 yılı öncesi tulinayı avlamak için drift net ağlarımız yoktu, herkes yasak getirirken biz birdenbire 2002 yılından sonra artış yaparak daha çok tulina ağları kullanmaya başladık. Sizlere önerim: Yeni sistem kullanabilirsiniz -bizler de sizlere yardımcı olalım- başka av araçlarını kullanmanız lazım. Kılıç için kota sisteme geldi, kılıç avcılığımızda kotayı yeterince dolduramıyoruz, kılıcı daha çok tutmamız lazım. Tulina için de kota sisteme gelecektir, bunu avlayalım, denizlerde bulunan canlılar.

Diğer yandan, söylemek istediğim, artık hem ülkemizde hem dünyada paralel yapı var. Maalesef balık stoklarımız birçok faktörden dolayı azalma eğilimi gösteriyor. Bu 2000’li yıllardan itibaren ciddi olarak görülmeye başlandı. Biliyorsunuz, bu balıkçılık sezonunda da kötü bir balıkçılık sezonu geçti; palamut yeterince tutulamadı, hamsi de az. Yani eski yıllarla karşılaştırdığımızda balıkçılık sezonlarının gitgide kısaldığını görüyoruz. Eskiden kasım ayında başlayıp nisana kadar devam eden hamsi avcılığımız yok, ki bizim -eski kaynaklardan biliyorum- esas balıkçılık ana girdimiz hamsidir. Bizim bölgemiz için önemli olan palamuttur, lüferdir yani palamut avcılığı maalesef çok kötü geçti, lüferden küçük ölçekli balıkçının daha çok yararlandığını bilmekteyim. Birçok faktör var, bunu küresel iklim değişikliğine bağlıyoruz ama sadece o sebep değil, artık istilacı türler de gelmeye başladı. İşte, Marmara Denizi’nde ötrofikasyon gittikçe artıyor, kirlilik artıyor, canlılar bunlardan olumsuz etkileniyor. Bütün olumsuz faktörlerle birlikte, en büyük faktör bir de balıkçılık baskısı var. Balıkçılık filomuz son yirmi yılda çok ciddi olarak büyüdü, Akdeniz havzasında şu an 1 numaradayız. Kullanılan motor güçlerini son yirmi yılla karşılaştırdığımızda bir yirmi yıl önce Akdeniz havzasında 1’inci sırada İtalya bulunurken şu an 1 numarada biziz, 1 milyon 200 bin kilovatlık motor gücüne sahibiz, bizden sonra İtalya var, onların 700 bin kilovatlık motor güçleri var. Balıkçı filomuzun bu kadar olması, tabii aşırı avcılığı tetikleyecektir. Baskı var, kota sistemi uygulayamıyoruz, denize çıkan her balıkçı gitgide daha fazla yararlanmak istiyor, ekonomisini veya bu sıkıntıları halledebilmek için denize daha çok baskı yapıyor; bu baskıyı azaltmamız lazım.

Mevzuatlar çok güzel yapılıyor aslında ama uygulamada bir sıkıntı var. Benim özellikle, bugün, burada vurgulamak istediğim 2002 yılı itibarıyla filoya tekne girişi durdurulmuş. Çok güzel bir uygulama ama gerçeğe baktığımızda, birçok tersanede yeni balıkçı teknelerinin yapıldığını, onların boylarının gitgide büyüdüğünü görüyoruz. Benim aldığım duyumlar yasalardaki boşluklardan yararlanarak eski ruhsatların alınıp yeni tekneler yapılması gibi bir şeyler olduğu. Sayın milletvekillerim, sizlerden ricam, aşırı tekne artışına neden olacak yasadaki boşluklara lütfen fırsat vermeyelim çünkü en büyük sorun bu. Her bir büyük tekne denizlerdeki balıkçılık baskısını artırıyor. Mahkemelerde bilirkişilik yapıyorum, önüme balıkçı tekneleri geliyor yani bildiğim tekne boylarını 1 kez yüzde 20 büyütme hakkı var ama incelediğim tekneye bakıyorum 2 defa, 3 defa tekne boyu büyütmüş, bunların da olmaması... Demek ki kontrol ve denetimlerin daha fazla yapılması lazım. Yoksa mevzuatlarımız var, şu an her ne kadar eleştiresek bile Su Ürünleri Tebliği uygulandığında yine biz balıkçılık yönetimini iyi

uygulayabiliriz ama maalesef yasa dışı, kayıt dışı, kural dışı avcılıklar var, bunlarla mücadele etmemiz lazım, denetim ve kontrol artırılmalı. Bu denetim kontrolleri yapacak mühendisleri yetiştiriyoruz, su bilimleri mühendislerimiz donanımlı artık, onlara da iş istihdamı sağlansın.

Ben teşekkür ediyorum.(Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Birinci Oturumu kapatıyorum.

İkinci Oturum saat 14.00’te başlayacak.

Kapanma Saati:13.12

20 Ocak 2024 Cumartesi

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.08

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(İMEAK Deniz Ticaret Odası/Çalıştay/İstanbul)

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Değerli milletvekili arkadaşlarım, Değerli Komisyon sözcümüz, sektörün çok değerli temsilcileri, üniversitemizin çok değerli öğretim üyeleri, balıkçılık sektörünün çok değerli mensupları; tekrar hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyoruz.

Öğleden sonraki oturumumuzda yine sektörün sorunlarıyla ilgili, ilgili kuruluşların görüşlerini ve önerilerini alacağız. Zaten dikkat ettiyseniz bu bir araştırma komisyonu ve Komisyonun çalışma metodolojisi itibarıyla sahada arkadaşlarımız ne tür sorunlarla karşılaşılıyorlar, önerileri nedir, onunla ilgili tespitleri yapmak. Burada herhangi bir karar almıyoruz, tüm teklifleri, bütün sorunları ortaya çıkararak, daha sonraki basamaklarda bunlarla alakalı, paydaşlarla birlikte yapılacak diğer değerlendirmelerle mevzuat yenilemeleri ve kanuni değişikliklere giden bir yolun hazırlığını burada yapıyoruz. O yüzden herhangi bir arkadaşımız bir konuda fikrini söylediği zaman, sanki Meclis de buraya geldi, o hemen kanunlaştı gibi alıp da karşı çıkmanın veya “Ben buna itiraz ediyorum.” demenin anlamı yoktur. Herkes fikrini söyler, gerekçesini de söyler ve böylece buradaki oturumu en verimli şekilde değerlendirmiş oluruz.

Şimdi, bu oturumumuzda “Küçük ölçekli balıkçıların sorunları” başlığımız var, bu başlık altında burada temsilci arkadaşlarımız var, Murat Bey, neye göre davet ediyoruz, bir sıramız var mı?

Peki, o zaman mikrofon arkadaşlarımıza gelecek, arkadaşlarımız düşüncelerini, fikirlerini söylesinler. Özellikle gerekçelerini söylerseniz, nasıl olması gerektiğini söylerseniz kayıtlara geçtiği şekliyle daha verimli bir görüş elde etmiş oluruz çünkü sahada olan sizsiniz, işin pratiğini yaşayan sizsiniz, bu manada görüşlerinizi almak istiyoruz.

Evet, söz almak isteyen arkadaşımız buyursun.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Efendim ben küçük ölçekli bir balıkçıyım fakat geçmişimde her türlü endüstriyel balıkçılığı yaptım. Tabii, bildiğiniz gibi, balıkçılık zaman içerisinde ihtiyacımızı karşılamadı, küçük ölçekli bir balıkçılık hareketi içine girdim. Şimdi, küçük ölçekli balıkçıyı nasıl tarif edeceğiz? Ben şöyle ifade ediyorum: Av araçlarıyla ve avladığı kapasiteyle ifade ediyorum. Bir bilimsel araştırmada, takip ettiğimiz kadarıyla, ülkede tutulan balığın ve stoklardan inen balık küçük ölçekli balıkçılığa... Yaklaşık 18-19 binlik bir balıkçı kapasitesine tekabül ediyor bu küçük ölçekli balıkçılık. Avladığı balık yüzde 5 yani stoklardan avladığı balık yüzde 5 fakat avladığı balığın ekonomik değeri ve damak tadı çok yüksek olduğundan en azından balıkçıyı finanse edebiliyor. Fakat son yıllarda bu endüstriyel balıkçılığın stoklar üzerindeki avcılığından dolayı şöyle bir müşkülâtla karşı karşıya kaldık, zaman içerisinde şöyle bir teklifte bulunduk, dedik ki: “Biz denizlerimizde bu balığın üçte 1’ini tutalım, üçte 1’i de ekonomik değeri yüksek olan balıkların yemi olsun, üçte 1’i de üreme şansına sahip olsun.” Biz en azından bunu hâlâ gündemde tutuyoruz. Çünkü bizim avladığımız balıkların ekonomik değeri, özellikle lüfer, palamut ve

bazı balıkların -ki küçük ölçekli balıkçılar bunu tane işi, en fazla kilo işi tutabiliyor- ekonomik değeri ve damak tadı yüksek olduğundan küçük balıkçı bunu avlıyor. Nasıl avlıyor bunu? Oltayla avlıyor ya da ağdan göz avcılığı, tane ve kilo işi avlıyor.

Avlanma alanındaki kapasitesi ne kadar? Zaten en büyük makine güçleri ve tekne boyları 12 metre altında sınırlandırıldığından dolayı... Fakat bu 4-4,5 metreye kadar inebiliyor avcılık kapasitemiz. Avlanma alanımız çok sınırlı, özellikle bu endüstriyel avcılığın kapasite yetersizliğinden dolayı bizim alanlarımıza çok büyük bir tahribat yaratıyor. Mesela kıyılarda bizim avlanacağımız alanlar çok sınırlı, bu çiftlik balıkçılığının yayılması sonucu bir hocamız şunu söylemişti kulakları çınlasın: Devletimiz bu çiftlik balıkçılığına çok önem veriyor ama bizim denizlerimiz biyolojik ve kimyasal olarak kirleniyor, zaman içerisinde buradaki üretimi almayacak ve biz buradan büyük bir mağduriyet yaşayacağız. Öyle ya da böyle biz şimdi bu ufak balıkçılar, kıyı balıkçıları olarak çok büyük bir mağduriyet yaşıyoruz. Av araçlarımız yasaklandı, av meralarımız yasaklandı yani kendimizi kurumsal olarak şöyle anlatabilirim: Kurumlarımızda kendimizi ifade edecek politik ağırlığımız yok.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Siz şu anda yetkili olsanız, sizin gibi küçük ölçekli balıkçılarla ilgili hangi düzenlemeleri yapmak istersiniz? Bir, iki, üç...

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Şimdi, şöyle diyeyim, bugünkü mevzuatlarda şöyle bir durum var: Ben, misina ağ izni aldım, bizim avcılık faaliyetimiz Ağustos 1 yani sınırlı. Fakat mevzuat yılbaşını baz alıyor. Ben şimdi, yeniden gideceğim, misina ağı kullanma belgesi almam lazım, izin belgesi almam lazım... Ya, yılbaşından yılbaşına. Şimdi, Boğaz’da av alanlarım çok sınırlı mesela. Şimdi, kıyıda amatör balıkçıların...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani bu izin belgelerinin bir yıllık, iki yıllık mı olmasını istiyorsunuz.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Tabii, bir defa veya yani bunun bir anlamı yok zaten, benim bütün evraklarım... Şimdi, Türk balıkçısı artık bütün kapasitesiyle denizcilik faaliyetlerinin içerisinde deneyim, tecrübe ve referansal olarak zaten bu eğitimlerden geçiyor. Biz şimdi, referans olarak... Ben mesela gemi yağcılığı yaptım, güvertede çalıştım, balıkçılık reisliği yaptım, yat kaptanlığı yaptım...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bu izin ne kadar sürüyor, kaç günlük bir zamanınızı alıyor?

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Neyle ilgili?

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani olta balıkçılığı için izin almak işlemi?

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Yılbaşından yılbaşına.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tamam da kaç gün sürüyor.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Yani şimdi, bunlar olmasın demiyoruz, tabii ki olsun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani burada belki işlerini hızlandırma noktasında bir tane on-line olarak yapılsın, hemen işleminiz tamamlansın.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Yani sezon içinde olmasın diyoruz.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Hazırda olsun mesela.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Sezonun önce bu referanslar verilsin av araçlarıyla ilgili referanslar verilsin, sezonun içinde olmasın yani bunu talep ediyoruz mesela. Ehliyetler ve referanslarla ilgili ben şimdi...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Ocaktan ocağa değil de hazirandan hazirana gibi, sezon başından sezon başına.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Sezon başında olsun, birçok faaliyetler...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Bunun size artısı nedir?

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Tabii, şimdi, tam sezona girdiğiniz zaman mesela avcılık sezonunda biz yani yirmi dört saat avcılık yapan insanlar değiliz yani denizin ve hava şartlarının bize sağladığı imkânlar dâhilinde avcılık yapıyoruz. Yani baktığınız zaman, evet, Eylül 1’de başlıyor sezonumuz ama yani mümkün değil böyle her gün denize çıkıp avlanma şansı, böyle bir şey yok ancak balık göçleri itibarıyla ki bizim avcılığımız balık göçlerini takip eden bir avcılık. Örneğin, önerdiğimiz şey nedir? Bu avcılık eğer planlanacaksa balık göçlerini göz önünde bulundurarak mesela avlama sezonları belirlensin. Mesela Ege’deki avlanma sezonu ile Karadeniz’deki avlanma sezonu farklı; farklı bir şekilde belirlensin. Biz, kıyı avcılığı balık göçlerine istinaden... Mesela lüfer gelip iki üç ay bizim meramımızdan geçtiği zaman bizim Çanakkale’ye gidip avlanma veya oraya gitme şansımız yok çünkü küçük ölçekli avcıyız biz, makine güçlerimiz, vesairemiz daha düşük.

Başkanım, şimdi, tabii ki bütün sorunlarımızı burada dile getirme şansımız yok yani bir de artık meralarımız çok sınırlandı. Mesela İstanbul Boğazı balıkçısı olarak ben, gemi sektörünün içinde avlanma yapamıyorum. Ayrıca kıyıda amatör ve kamış balıkçısının baskısından dolayı hemen hemen avcılık şeyimiz kalmadı. Mesela alanlarına uygun alanlar zaten endüstriyel balıkçı tarafından işgal edilmiş durumda. Tabii ki onlar da avlanacak çünkü yasal olarak...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – İkisini nasıl dengeleriz?

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Yani planlama yapılırken uzun vadeli plan yapılacaksa herkesin şartlarını göz önünde bulundurarak planlama yapılması lazım yani “yasak” kavramını kullanmak istemiyorum çünkü “yasak” kavramı belirli kesimlere avantaj sağlıyor. Kamu otoritesi ve kamu idaresi de bu konuda hiç taviz vermiyor; en azından düşük ölçekli, küçük ölçekli balıkçıya taviz vermiyor ama biz biliyoruz ki bu yasaklardan kendilerine büyük avantajlar sağlayan bazı kesimler var ve ifade ettiğim gibi -samimiyetimle söylüyorum- neden biz bugün balıkçılık endüstrisinin geleceğini konuşuyoruz, bu duruma nasıl geldik? Ben, çok uzun dönem geçmişten, aileden gelen bir balıkçıyım, gerçekten her türlü yapmış bir balıkçıyım. Bir defa kurumlarımız temsil özelliği ve politik ağırlığı olan kurumlar değil, bunu kesinlikle ifade edebilirim. Dolayısıyla kendimizi gerek siyaset karşısında gerek politika yapımcılar karşısında ifade edemiyoruz, etsek de zaten siyasetin arkasındaki etkin lobiler tarafından sesimiz kısıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Şu anda bak, biz buradayız, Meclis olarak bütün siyasi partiler burada.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Evet, onun için çok önemsiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Ne söyleyecekseniz söyleyin.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Çok önemsiyoruz.

Bugün -samimiyetimle söylüyorum- mevcut balıkçı korsan veya yasa dışı avcılıkla kendine avantaj sağlayan bir durumda. Kesinlikle kimseye, hatta, bazı endüstriyel avcılığı -örneğin Norveç gibi- ölçemediği, denetleyemediği zamanda iki yıllık yasaklama süresine bile girmiş olabilir. Buradan balıkçıya uyarım, bugün Meclis Komisyonunu çok şeye alsınlar, eğer bu kayıt altına alınmazsa ki... Genel Müdürlüğümüzün ifadesi bu: “Benim kayıtlarımda 400 bin ton hamsi ve şehir balıkçılığı görülüyor kayıt altında, oysa 1 milyon ton.” Biz de düşünüyoruz, 1 milyon ton hamsi veya -bizim kayıtlarımıza göre- 2 milyon ton hamsi avcılığı veya küçük, ekonomik değeri olmayan balık avlanıyorsa bizim balıklarımız ne yiyecek de ekonomik boya ulaşacak? Hani burada rahatsız olduğumuz konu bu. Bizim avladığımız balıkların ekonomik değeri yüksek, damak tadı yüksek bizi finanse edecek. Ama eğer böyle bir vahşi avcılık devam edecekse... Ki kıyı balıkçılığı bundan muzdarip, özellikle yunus avcılığı, mesela ağ açtığımızda çok mağduriyetler yaşıyor bize. Ayrıca, bu derinlik boyları bizim ağ alanlarımıza ne kadar denetlense dahi ağ alanlarımıza sarkıyor. Yani bizim ağ alanlarımız kalmadı hiç, gerçekten kalmadı. Yani bunun dikkate alınmasını...

Eğer sorunuz varsa teknik olarak farklı şeyler de konuşabiliriz, burada onları konuşmak istemiyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, teşekkür ediyoruz.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bir başka arkadaşımız söz almak isteyen?

Arkadaki dalgıç arkadaşımız söz almak istiyor.

Buyurun.

BİREYSEL SU ÜRÜNLERİ DALGIÇLARI DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BAŞKANI KEMAL KUK – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, bizim önceden avcılığımız on birinci ayın 1’inde başlayıp beşinci ayın 30’unda bitiyordu. Çok da güzel, verimli dönemler yaşıyorduk. Özellikle son bir buçuk ay kala hem hava şartlarının düzelmesi hem o patlıcanın daha çok yüzeye çıkmasıyla beraber daha güzel bir avcılık dönemi geçiyorduk ama son iki yılda nasıl oldu, ne olduysa bizim kırk beş gün bir anda hak mahrumiyetine uğradı. Yani sezon on birinci ayın 1’inde açılıyor, nisan 15’te kapanıyor. Biz, defalarca Genel Müdürlüğe yazı yazdık, Bakanlığa yazı yazdık, dedik ki: “Bir gerekçe, bir sebep, bir şey söyleyin de biz bunu üyelerimizle, kişilerle, soranlarla paylaşalım.” Ama bir türlü bir cevap alamadık. Yani şimdi aklımıza bizim de... Bir bölge baskısı olabilir, o bölgelerden şikâyet olabilir, turizm sezonu düşünülerek de alınabilir ama bir çare bulamadık. Daha sonra dedik ki: “Eğer biz bir balıkçıysak -küçük ölçekli balıkçı olarak görüyorsunuz- biz de balıkçılık sezonu ile ilgili onlar ne zaman avcılığa başlıyorsa biz de o dönemde başlayalım.” Neticesinde buna da bir cevap alamadık. Yani bizim burada, bu konuda çok büyük bir mağduriyetimiz var. Yani bu kırk beş günümüzü hem Genel Müdürlüğümüzden hem sizden rica ediyoruz yani geri verilmesini istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – 1 Nisanı 15 Mayısı mı çekmek istiyorsunuz?

BİREYSEL SU ÜRÜNLERİ DALGIÇLARI DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BAŞKANI KEMAL KUK – Hayır.

Yani bu konuyla ilgili mesela, Ahmet ağabeyimin çok daha güzel bir çalışması var eğer söz hakkı verilirse bu bizim için, avcılar için önemli. Bunun muhakkak bize geri iade edilmesi çok önemli diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Yani bu konuyu da Ahmet ağabey daha şey.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, biz de teşekkür ederiz.

BİREYSEL SU ÜRÜNLERİ DALGIÇLARI DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BAŞKANI KEMAL KUK – Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Söz almak isteyen? Ahmet kardeşimiz, sen mi söz alacaksın?

Buyurun.

SEKTÖR TEMSİLCİSİ AHMET TOPUZ – Sayın vekillerim, değerli misafirlerimiz, hoş geldiniz.

Daha önce bu konuda Giresun’da, Antalya’da falan bunun görselini belirtmiştik. Ben, Kemal Başkanın sözüne cevap vereyim, size binaen. Daha önce turizm sezonundan dolayı Güney Ege’de turizm sezonu daha önce başladığı için, mart ayında başladığı için bizim sezonumuzu Genel Müdürlüğümüz kendi aralarındaki aldıkları kararla 15 Nisana geri çektiler. Bizim oradan -30 Mayıs’tı- bir kırk beş günlük hak mahrumiyetimiz var. Bunu daha önce dile getirmiştik ve aynı zamanda bir ayda kafadan... Onuncu ayda başlıyordu on birinci aya alındı, oradan da muzdaribiz. Bir de bütün Türkiye’nin deniz patlıcanı avcılığına açılmasını talep ediyoruz. Çünkü av baskısının sebebi -bunu defaatle söyledik- alan darlığı ve dalgıç sayısının fazla olması. Biz bu konuda gerekli fedakârlığı da yapacağız. Tekne indiriminden razıyız ama bütün Türkiye açılmasını da... Kotalar belli yani bu kotanın dışına çıkamıyoruz. Bunu Güney Ege’yle Orta Ege’den almak yerine bütün Ege’den almak hayvan üzerindeki baskıyı azaltacaktır, popülasyonun devamı açısından da iyi olacaktır. Çünkü daha önceki TÜBİTAK’ın araştırmasında Altan Hocanın yapmış olduğu raporlar doğrudur ama orada şöyle bir yanlışlık var: Dar alanda yapmıştır. Bugün bir Enez, Sultaniçe, Yayla, Saros Körfezi, Edremit Körfezi’nde yapmadı, sadece İzmir bölgesinde, on iki yıldır avlandığımız bölgede yaptı. Doğrudur, burada bir popülasyonda azalma var. Bunun sürekliliği için nadas yönteminin kaldırılması...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Enez bölgesine, Saros bölgesine niye yapılmasını istiyorsun? Orada balıkçılık yaptığınız veya avcılık yaptığınız yerde yapılmış bu. Nerede...

SEKTÖR TEMSİLCİSİ AHMET TOPUZ – Ama daha önce yapılmış çalışmalarda, Mehmet Hocamla yaptığımız çalışmalarda, bir buçuk aylık, Bakanlığımızın, daha 2000’li yıllarda yaptığımız çalışmalarda bu popülasyonun Kuzey Ege’de bol miktarda olduğu... Ama Bakanlık ne hikmetse sadece Ayvalık Badavut Burnu ile Datça-İskandil Burnu arasındaki bölgeyi Çeşme Karaabdullah Burnu’ndan bulunan ikiye bölüyor, dört yıl buraya, dört yıl buraya şeklinde yapıyor. Diğer bölgede avcılık yok yani hem turizmle çatışmaması hem o bölgedeki dip avcılarla çatışmaması... Çünkü aynı bölgede avlanıyoruz Sayın Vekilim yani oraya 400-500 tekne gittiği zaman zaten limanda sıkıntılar var, bütün balıkçı kooperatifleri bunu dile getiriyor ama bu “Popülsayon azaldı, yasaklansın...” Siz de Karadenizlisiniz ben de Karadenizliyim Sayın Vekilim, altı sene bu ülkeye hamsi girmedi, kimse yasaklamadı ama. Bence yasaklamakdan ziyade sürdürülebilir bir avcılık, kaçak avcılıkla mücadele. Beraber yapalım, yöntemleri değiştirebiliriz, yöntemler üzerinde yorum yapabiliriz ama -Başkanın da dediği gibi- Türkiye’ye yıllık 300 milyon dolar ihracatı olan, getirisi olan bir ürünü yasaklamak ne kadar doğru olur ve bu işten direkt olarak ekmek en az 2 bin kişi var, dolaylı olarak en az 10 bin-20 bin kişi yani.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

SEKTÖR TEMSİLCİSİ AHMET TOPUZ – Ben teşekkür ederim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, başka söz almak isteyen?

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU TUZLA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN TÜRKER – Saygılarımla selamlarım.

Tuzla’da küçük ölçekli balıkçılar, arkadaşlar, oltacılar, ağcılar gerekli konuşmaları yaptılar. Tuzla’nın bir özelliği var, Tuzla manyat balıkçılığı, karides avlanma bölgesi fakat denize yapılan döküler tespit edilirken bizim “voli” dediğimiz, ağ çekebildiğimiz yerleri de bozdular, çoğu yer bozuldu, voli alanlarımız azaldı. Bizim Darıca Burnu’yla karşıdan Yalova Akse tarafından içeriye girmemiz yasak. Daha önce Osmangazi Köprüsü’ne kadar çalışıyorduk, orada ağ çekebileceğimiz yerler var. Eskihisar-Yalova feribot yolunun batı yönünün en azından bize avlanma sahası olarak açılmasını talep ediyoruz efendim. Önceden Osmangazi Köprüsü’ne kadar gidip çalışabiliyorduk ama Tuzla’nı önleri, dökü alanları, volilere dökünce ağ çekebileceğimiz yerler kalmadı. Balıkçı arkadaşlar bunu talep ediyorlar efendim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Teşekkür ediyoruz biz de.

Söz almak isteyen başka arkadaşımız?

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Sayın Başkanım, o trafik hattıyla ilgili bir şey konuşabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Şaban kardeşimize söz veriyorum.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Sayın başkanlarım, İstanbul Boğazı’nda trafik hattı var, balıkçılarımız bundan çok mağduriyet yaşıyorlar. Biz bu trafik hattını Bekir Pakdemirli Bakanımıza da söyledik, hatta “Ulaştırma Bakanlığımızla beraber bunu çözeriz.” dedi. Eskiden gidiş geliş vardı boğazlarda, bir gemi gidiyordu, bir gemi geliyordu, onun için trafik hattı geniş tutuluyordu. Trafik hattı şimdi tek gidiyor Sayın Başkanım, tek gidiş, tek geliş. Trafik hattı geniş olduğu için gırgırcılarımız olsun, ufak avcılarımız olsun, o trafik hattına hemen düşüyor, cezaya tabi giriyorlar. Biz bu trafik hattını... Çünkü tek gidiş olduğu için biraz daraltabiliriz. Hatta Ulaştırma Bakanımız geçen sene Poyrazköy’e geldi, Ulaştırma Bakanımızla onunla görüştük Poyrazköy’de, açılıştan geçen sene. Bize “Çözeriz onu, bize o bir şey değil, onu çözeriz, daha da daraltırız onu.” dedi Ulaştırma Bakanımız. Bu hususta bunu dile getirdim, çok cezalar yiyor hakikaten yani bu arkadaşlarımız olsun, ufak balıkçılar, hepsinin...

Bunu dile getirdim, inşallah bu çözümler diyorum.

Saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Bu sürüş güvenliğiyle alakalı...

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Yok, hiçbir şeyi olmaz onun Sayın Başkanım çünkü çok geniş yani çok... Cep telefonuyla görüyoruz, onu da gösterdim ben, çok geniş. Hep ortadan gidip geliyor tek gemi, onun için...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Saygılar sunarım.

Hayırlı günler diliyorum.

Sağ olun, var olun.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Tabii, bu, farklı bir konu. Müsaade edersen burayla ilgili tasarrufu Bakanlığımızın yetkilileri, devletimizin yetkilileri versin. Şaban Ağabey, o senin anlattığın tarafı doğru ama seyir güvenliği açısından büyük gemilerin boğazda rahat seyredebilmesi için onların kuralları vardır, Dünya Denizcilik Örgütünün koyduğu kuralları vardır; akıntısı var, rüzgârı var, bir sürü sebebi

var; önemli olan boğazdan en emniyetli şekilde gemileri, ticari gemileri geçirmek, dünya ticaretini kesintisiz bir şekilde ayakta tutmaktır. Dolayısıyla müsaade edersen bunu bizim bakanlığımız ve Kıyı Emniyetimiz değerlendirsın.

Teşekkür ederim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, başka söz almak isteyen arkadaşlar...

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ KURTULUŞ BAŞBÜYÜK – Değerli Başkanım, ben Kadıköy Su Ürünleri Kooperatifi üyesiyim.

Efendim, haber geliyor mesela telefonda, denize çıkıyoruz, geliyoruz, 8-10 kayak çaparı yapıyoruz toriğe. Sahil Güvenlik geliyor, deniz polisi geliyor, hepimizi kovalıyor, gırgır orayı çeviriyor ve sürekli olan bir şey bu yani. Sürekli yani, Sahil Güvenlik sürekli bizi bir yere kovalıyor, sürekli yakıt yakıyoruz, zaten tuttuğumuz balık sınırlı, belli. Bu problemi çok yaşıyoruz ve bir defa da değil, bizim bir sefer de başımıza gelmedi, sürekli ne zaman meranın üstüne gelsek ya deniz polisi geliyor, kovalıyor ya Sahil Güvenlik geliyor kovalıyor. Bizi kovaladığı yeri de gırgır çeviriyor, ondan sonra da işte torikleri bile hani Sahil Güvenlike verirken de işte polis botuna verirken falan da hepsini de görüyoruz yani.

Ya şey gibiyiz böyle hani eskiden el arabasıyla sebze satılırdı izinsiz, belediye kovalardı kaçardı; biz o hâle geldik artık yani, tekneyle sürekli kaçıyoruz. E, kaçmazsak ceza yiyoruz. Bunun için bir çözüm olursa sevinirim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – “Yasak herkese uygulansın.” diyorsun.

SINIRLI SORUMLU KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ KURTULUŞ BAŞBÜYÜK – Evet.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki.

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU BEYKOZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ZEKİ DEMİRTAŞ – Sayın milletvekillerim, değerli başkanlarım; hoş geldiniz.

Ben Boğaz’da balıkçılık yapan balıkçıyım. Benim de derdim Boğaz’la ilgili olacak. Boğaz’da amatör balıkçılık yapan arkadaşlarımız kıyıdan bizi rahatsız ediyor yani avlak sahalarımıza giriyor, oralarda ağ ve oltaıyla balık avlayamıyoruz, avlak sahamıza giriyor.

İkinci bir konu, yine avlak sahamızı sportif amaçlı balıkçılık yapan arkadaşlarımız bizim avlak sahamımızı işgal ediyor. Ekip olarak geliyorlar, 15-20 kişi, 30 kişi bir teknede, avladığımız yerlere olta atarak bizi orada mağdur ediyor. Sahil Güvenlik de geldiği zaman onları da görüyor ama daha çok onlar bu sektör hattını bozduğu için ceza olarak da hepimize bir den yazıyorlar.

Bir de benim...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Önerin nedir burada, ne olması lazım?

SINIRLI SORUMLU BEYKOZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ZEKİ DEMİRTAŞ – Önerim, avlak sahalarının her iki tarafa da ayrılması. Örneğin, sportif amaçlı balıkçılık yapanların sahası ayrılsın, kıyıdan olta atan amatörler de ayrı bir yerde bölgeler tayin edilip orada avlansınlar. Böyle birkaç bölge var.

Bir de amatör balıkçılık yapan arkadaşlarımızın bazıları mesela Beykoz’un veya Boğaz’ın bazı bölümlerinde, orada avlanabilirler. Ama mesela Umuryeri’nde askeri bir alanımız var, orada avlanmak yasak, bazen müsaade ediyorlar ama bütün ışıkları yakarak oralarda özel teknelerle sabaha kadar balık avlıyorlar ama normal balık avcılığı yapan profesyoneller o sahaya hiçbir zaman girmiyor.

Bir de bizim balıkçı arkadaşların rahatsız olduğu bir konu var. Denize elverişlilik belgelerimizin beş yılda bir yapılmasını istiyoruz. Her yıl bu belgeler yapılıyor. Onun yanında yine, Tarım Bakanlığının bizden aldığı ücretler var, onların misina ağlarının değerinin yüzde 50 indirilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ederim beni dinlediğiniz için.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, biz de teşekkür ederiz.

Başka söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı?

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI ŞEKİP YALÇIN – Sayın Başkanım, ben şunu demek istiyorum: Boğazlardan bahsettiler de çift geliştirdik evvelenden önceydi gemilerimizin gelip gidişi. Biz de diyoruz ki: “Akın zamanı hani balık Anadolu’ndan geçiyorsa gemilerimiz Rumeli’den geçsin; Rumeli’den balık geçiyorsa tekneler orada avlanırken gemiler de bir taraftan geçsin.” Yani Sayın Vekilim, iki taraflı çalışmıyor Boğaz, tek taraflı giriş çıkış oluyor ya diyelim ki Rumeli’de bu kayıklar avcılık yapıyor... Çünkü balık bir akın ettiği zaman ya Anadolu’ndan gelir ya da Rumeli’den gelir. Yani Rumeli’den geldiği zaman balıkçı Rumeli’yi kullansın, gemiler giriş çıkışı Anadolu’ndan yapsın yani oradan daha uygun olur.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, biz teşekkür ederiz.

Tabii, o sürüş güvenliğiyle alakalı kısmı uzmanlar değerlendirirler.

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ALİ KAYA – Sayın vekillerim, Başkanım; ben küçük ölçekli balıkçıyım, olta balıkçısıyım.

Şimdi, ben bir değil, birden fazla istirahatımı söyleyeceğim. Birincisi, kooperatifler. Şu anda biz, 35 bin lira verirken yüzde 1.600 farkla... Yani hesabını yaparsak bayağı bir miktar tutuyor, biz yalvar yakar...

SINIRLI SORUMLU KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ KURTULUŞ BAŞBÜYÜK – Başkanım 550 bin...

SINIRLI SORUMLU KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ALİ KAYA – 512 bin, 500 bin fiyatlara düştük fakat bize “Size zam yapılmayacak.” denildi, şu anda yüzde 73 zam daha gördük, 900 yani 1 milyona yakın. Şimdi, burada ben öyle zannediyorum ki bütün kooperatiflerin sorunu bu. Bu, birincisi. İkincisi, balık alanları.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – 900 milyon kira veriyorsunuz, geliriniz ne kadar?

SINIRLI SORUMLU KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ALİ KAYA – Şimdi, gelir, yıllık 3 milyon 700 bin lira gibi bir gelirimiz var, 6 milyon küsur da giderimiz var. Biz bunu Bakanlığa gösterdik, söyledik, rica ettik “Bakın, çok zor durumdayız.” dedik. “Vallahi yapabileceğimiz bir şey yok, imzayı atın, atmazsanız alacaklar var.” Şu anda bile bize söylenen şu: “Kapatın.” Öyle zannediyorum ki buradaki bir sürü kooperatifin de sorunu bu; herkes kapatmak zorunda kalacak bu fiyatlara.

Bunu geçtik, şimdi, başlayalım balığımıza. Bu sene Poyraz’da balıkçılık yapıyoruz. Poyraz’da saydığım en az 150 tane kayak içlerinde 35 tanesi plakalı artı adamlar önümü kesiyor, önümde duruyor. Adama “Ne yapıyorsun?” dediğim zaman “Sizi buraya kim getirdi hemşehrim? Siz gidin köyünüze balık tutun.” Ya, ben plakalı tekneyim; ben esnafım, ben bunu kazanmak zorundayım. 3-5 tanesi toplanıyor, üstüme çullanıyor.

Şimdi burada ben şunu demek istiyorum: Esnaf, balıkçı plakalı bir tekne ile özel bir tekne bir olamaz. Özel bir tekne, inanın, benden çok fazla balık yakalıyor. Ben günde 30 tane lüfer yakalıyorsam, 2'si oturmuşlar, sürat motoru da altlarında, ben motorum itibarıyla yavaş gidiyorum akıntıya ama kendileri uçarak gidiyor; bir bakıyorsun, 100 tane, 150 tane. Şimdi, biz, esnaf olarak bu balığı satacağız ama maalesef bizden balığı alan şahıslar şunu söylüyor: “Ya, ben 50 liraya da balık alayım.” Ya, şimdi benim yaktığım mazot, vergilerim, evraklarım, benim yıllık kazancım bunu gösteriyor, benim 100 liradan vermeme gerekiyor. Tamam, onun da 100 liradan alması gerekiyor da ama arkadaşlar 50 liradan balık veriyor; bu iki.

Üçüncüsü, yine Boğaz'dayım... Bakın, belki arkadaşlarımız hatırlar; bundan seneler önce hangisinin kafasına kurşun girdi? Kıyıda adam atıyor oltayı ve bana şunu söylüyor, diyor ki: “Kardeşim, buraya gelme” Dedim ki “Bak, canım kardeşim, ben esnafım, ben bu balığı tutmak zorundayım.” “Ben de esnafım.” Oturmuş, yanına 2 tane leğen koymuş, bir sandalye; oraya da kimseyi sokmuyor, yanında var 3-5 tane. Yani biz uysak kafalarına, ya o benim kafama sıkacak ya ben onun; o derecedeyiz. Kıyıda kesinlikle balık tuturmuyorlar.

Üçüncüsü... Ya, şimdi zargana yakalayacağız, lüfer yakalamamız için bize zargana lazım, imkânı yok geceleyin dolanamazsın. Kıyıda bir sürü çinekop oltaları, ıslık çalmalar, küfürler gırla. E, biz nasıl balık tutacağız? Hadi onu da geçtik, geldik balığa gemide tuttuk. E, Kız Kulesi yasak, gemi geçiyor, evet; Karaköy tarafı yasak. Şimdi Mendirek var, Kadıköy Mendireğimiz; orası da yasaklandı. Kız Kulesi'nin içi serbestti, orada hiç değilse sardalya yakalıyorduk; e, orası da yasaklandı. Biz nerede balık tutacağız? Yani balıkçıların o kadar çok, o kadar büyük derdi var ki aslında herkes öyle oturup da düşünse, bir kelime konuşsa şurada her şey ortaya çıkacak.

Şimdi, arkadaşların dediği, bu, denize elverişlilik. Evet, üç sene, beş sene ama bu yani yıllık olaylardan bizi kurtarın. Yani bizim kazandığımız nedir? İnanın, bakın, bir haftadır adaya istavrite gidiyorum; hava muhalefeti, oydu buydu, mazot olmuş 40 lira. Ben adaya gidiyorum 15 kilo balık yakalıyorum ve kooperatifimiz... Kooperatifin kurulma sebeplerinden zaten bir tanesi nedir? Taze balık, olta balığı, halkımıza ucuz balık yedirelim ama biz bunu yaparken ben 80 liradan veriyorum, işte kooperatifi, kazancı kâr payı derken 120 lira, tezgâhta 150 lira. Biz kooperatif olarak 120 liradan balık veriyoruz ama bir bakıyorum, cebime almışım 600 lira, vermişim 400 lira mazota... E, şimdik bakın, takımlar aldık, kaç lira tuttu? 700 lira. İğnesi, ıvırı zıvrığı hiçbir şey yok. Şimdi benim o kadar da masrafım var.

Şimdi hepimizin bir ailesi vardır; çocuk var, çocuk var, kira var. Sayın Başkanım, sayın vekillerim; ben ne yapayım? Yani şu balıkçılara, olta balıkçılarına, küçük balıkçılara, küçük esnaflara lütfen yardımcı olun bu konuda. Orası yasak, burası yasak, orası... Bir cezanın en küçüğü 6.500 liradan, bana bir ceza kesse bir buçuk ay belimi doğrultamam, yok. E, boyalar uçmuş, macun uçmuş, zehirli uçmuş. Bakın, ben bir balıkçı gibi konuşuyorum, kesinlikle politika yapmıyorum ama diyorum ki şu balık... Mesela, kota; kota çok çok önemlidir balıkta. Gönül ister ki bir denizcilik bakanlığımız olsun. Ben şimdi sağı solu suçlamıyorum ama balıkçıyı da kollayın lütfen, ben bu kadar söylüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, biz de teşekkür ederiz.

Öndeki arkadaşımız, mikrofon sizdeydi, buyurun.

SINIRLI SORUMLU RUMELİ KAVAĞI KOOPERAFİ BAŞKANI KADİR KARADENİZ – Sayın vekillerim, ufak ölçekli gırgır balıkçı tekne var. Yasalarda hepimiz eşitiz ama rekabet edemiyoruz. Benim 17 metre tekne var, Boğaz'da aynı av sahasında avcılık yaptığım arkadaşlarımızda 90 değnek, 100 değnek ağlar var. Ben o kapasiteye çıkamadığım için kıyılara daha yakın çalışmak zorundayım ama kıyı yasağında da eşitiz yani açıkta limiti yok onların ama kıyıda en azından bize, 20

metre altı teknelere biraz daha kıyaya opsiyon tanırlarsa biz de en azından rekabet etmek için kendimizi imare ettirebiliriz yani. Onunla ilgili en azından boya göre kota varken, boya göre de derinlik yasağına tekneleri... 20 metre tekneleri atıyorum biraz daha kıyıya inebilsin, 20 metre üstü tekne biraz daha zaten yukarıda çalışabiliyor, onlar 40 kulaca, 50 kulaca kadar çıkabiliyorlar, 30 kulaca da çıkabiliyorlar ama benim ağı 20 kulaçtan ileride çalışmıyor zaten, istediğim kadar atsam da dibine gitmiyor ama ben 10 kulaçtan botu bırakmazsam çalışmıyorum, ağa çalışmıyor yani rekabet edemiyoruz. Hepsi çalışsın, sıkıntı yok ama en azından ufaklar da bir kenarda çalışsın. Bu sene tarihin en bozuk senelerinden bir tanesi, Iodosan kaynaklı İstanbul Boğazı... Üç ay balıkçılık yaptım, 200 milyar zararla kapattım. Lodos, lodos, lodos, lodos, lodos, sular terse aktı, akıntılar aşağı suyu dediğimiz suya döner lodosla birlikte, iki ay balıkçılık yapamadık, bir ay topu topuna balıkçılık yaptık, onda da zaten çinekop balığı yok, lüfer orta kanaldan direkt transit geçti, direkt Umuryeri'nde oltaçı arkadaşlar bizden fazla balık tutmuştur. Zaten istavrit balığında boy sınırından dolayı korka korka ona cesaret edip güvenerek kimse denize çıkmaz. Palamut balığı da toplasan bin çift balık tutmuşuzdur, o da ağında 20 kasayı geçen daha palamut balığı tutmadık bu sene. Yani fazlasını tutan arkadaş varsa burada gırgırcı, çıksın desin. Bu sene en fazla olan balık toriktir, bir ağda 50 çiftten fazla biz almadık, Boğaz'ı transit geçti, Marmara'da bereket versin oldu ama İstanbul Boğazı'nda 300 çiftlik torik tutan yoktur. O da günde 1 kayak. 20 kayak çalışıyoruz, 1 kayak balık tutuyor. Yani sürekliliği yok, sürdürülebilirliği yok. Onun için en azından yani biraz daha boya göre yasaklar varken boya göre kota çıkmasını istiyoruz hepimiz, boya göre de yasaklar olsun yani biz de ayağımızı yorganımıza göre uzatalım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, biz de teşekkür ederiz.

Buyurun.

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Ben sadece barınak ve kooperatifler hakkında bir öngöründe bulunmak istiyorum: Maalesef İstanbul Marmara'dan -ta Hatay'a kadar demeyeyim de- hemen hemen Antalya'ya kadar olan balıkçı barınakları, balıkçı görünümü adı altında çoğu liman maalesef... Tarım Bakanlığındaki arkadaş... Demin bir şey söyledi "Bize çok pahalı geliyor." Arkadaşın olduğu kooperatifin limanı olmayabiliyor, geliri düşük olur, burada bir sıkıntısı olabilir ama maalesef özellikle endüstriyel balıkçılarımızla ilgili demin biz burada konuştuk, hep avcılığı konuşuyorduk, orkinosa giden kayıklarımız var buradan. Çanakkale Boğazı'nı geçtikten sonra ikmal yapacağı limanlarda balıkçı barınaklarını da bırakın, bir tane iskele bile ayırmıyorlar. 7 tane yeşil ruhsat, ruhsatın boyu önemli değil. Bir kooperatif kurdun, bir limanı kiraladın, oh ne güzel, güzel bir ticarethaneye döndü. Şöyle döndü: Ufak 7 tane kayığı bir köşeye sıkıştırdın. Koca limanı devlet sana kiraladı, sen özel yatların var. "Balıkçı" adı altında özel marinaya dönüyor bu iş. Çok büyük bir ticarethane. Ha, burada çözüm ne olabilir? O da olsun, sonuçta o da güzel bir deniz hareketi, illa da balıkçı olmasına gerek yok. Bağlama paraları normalinden 3-5 artık o rakamlar kiralama bedeline göre değişebilir ve de her limanda acil durum emniyeti için bir iskele muhakkak açık bırakılması lazım. Buradan Çanakkale, özellikle İzmir'den sonra inanır mısınız bir tane teknenin... Şöyle söyleyeyim, 20 metre teknenin ta Antalya Limanı'na kadar ikmal yapacağı bir tane iskele yok. Limanları bırakın, zaten marina olmuş, girilmiyor içeri de. Allah korusun gemicisine bir şey olsa yardımcı botuna koyacak da oradan dışarıya bir iskele olan taştan adamı çıkartacak. Ama çok balıkçı barınağımız var Ege Bölgesi'nde. Ben bunu resmen şimdi söylüyorum, bir bakıma da şikâyet etmiş oluyorum. Niye limanlarımızda özel birer tane iskele açılmıyor? Barınaklarda diyorum, balıkçı barınakları için diyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Kooperatif başkanları balıkçı arkadaşlar değil mi?

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Başkanım, ben şu anda 7 kişiyi bulayım, bir tane boş liman gözüme kestireyim -kanundaki açığı söylüyorum- ben oraya ikameti alayım, 7 kişiyle bir kooperatifi kurdum -atıyorum rakamı- 1 liraya ben burayı kiraladım, geldim ortam da müsait, yani mesela marina türü yani yatların çok olduğu yeri düşünün. Bu İstanbul ve Ege Bölgesi’nde daha çok oluyor. Kurdum, tamam mı, 100 tane de kotra bağladım, hepsinden de marina parasının biraz düşüğünden de para aldım. Al sana, güzel bir ticarethane döndü, balıkçı görünümü adı altında. Hayır burada şu var: Buradaki çoğu arkadaşın, gırgırcı arkadaşların onu demesini de istiyorum. Koca İstanbul Limanı’nda -demin Şekip Başkan onu dedi, eski balıkthane limanı vardı burada- istirahat etmeye, yanaşmaya bir tane limanı yok. Var, çokça balıkçı kooperatifimiz var, balık boşaltmaya bu limanlarda, barınaklarda motorlarını bağlamaya yer yok, ne var? Yat var, dolu duruyor kanundaki açıktan dolayı.

Ama ben 7 tane -afedersiniz, hakir görmüyorum- 7 metre ruhsatla bir kooperatif kurup bu limanı kiralayabilirim. Ama çözümü bu, kiralama, yap, kooperatifini kur ama hiç yoktan acil emniyet için büyük bir iskele, balık boşaltmak için bir iskele, bir şey ayırın bu insanlara. Ha, limanın konumu ufak olabilir, gelir balığını boşaltır, dışarı çıkar dinlenir, istirahat eder. Şu anda hiç büyük balıkçı barınağımız yok, yani İstanbul’da balık çıkartmaya yok; Ege’de, İzmir’den aşağı yer yok, hele Datça’dan sonra Allah muhafaza. Orkinosa giden arkadaşlar konuşsanıza, ikmal nerede yapıyorsunuz? Antalya’da bir tane yeni liman açıldı, orada da 1 iskele, zorla mazot alıyorsun. Alanya zaten ufak bir iskele, yakıt almak için, gıda almak için; barınmak için demiyorum, yer yok, bu dediğimiz yerler de en azından on-on iki saatlik yollar; yazık günah, mazotlar yanıyor, bu mazot hepimizin mazotu. Nasıl olsa mal sahibinin cebinden çıkarken...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Bir de teklifte bulun şimdi de, ne olsun, nasıl çözebiliriz?

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Bu limanlara iki çeşit şey var, Karadeniz’de çok... Birincisi, önüne gelen her yere liman yapılmayacak. İkincisi, olan mevcut limanlar derinleştirilecek, o sizin işiniz değil.

Nasıl yapılabilir? Kiralama yapılırken tamam, senin fazla bir üyen olmayabilir, fazla üyen olmaz ama sonuçta bir kooperatif hakkını savunmuşsun, limanlarda yer açacaksın. Kiralama bedeli tekne adedine göre belirlenecek; ruhsatlı kaç, özel ne kadar var? Ona göre fiyatını il müdürlüğü belirleyecek. Müdürlük de burada az çok konuya vakıf, o kadar kanuni hakkını diyemem. Atıyorum çok büyük bir liman, mesela 100 tane balıkçı sığabiliyor içeriye, 100 tane sığar ama 10 tane ufak kayık var, geri kalan iskeleler boş, geri kalan her taraf özel tekne dolu. Özel tekne de zaten marina pahalı olduğu için ucuz diye oraya gidiyor. Ha, bu sefer öyle bir limanlarımız var ki sezon için yani yaz zamanı, sezon avcılığı olduğu zaman boş oluyor, balıkçılık zamanı full çıkıyor balık orada olduğu için. İnsanlar orada oturmuyor, başka yerde oturuyor, olabilir mesela ama bu kiralama işlerinde özellikle buna çok dikkat edilmesi lazım.

Eğer yüzde 70’ten fazla varsa zaten orası balıkçı değil, tamamen ticarethane. Bakın, gerçekten diyorum, Çanakkale Boğazı’nı çıkın, hadi İzmir’e kadar idare ettik, İzmir’den aşağıya ikmal vermeye bile, mazot almaya iskele yok, Antalya Limanı’na gidiyor bu millet kumanya almaya. Yani balıkçı barınaklarının yeniden şey yapılması lazım.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Biz teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU BEYOĞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ERİM GÖKDUMAN – Teşekkürler Başkanım.

Şimdi, az önce bir seperasyon görüntüsü vardı, onu geri alabilirsek, oradan da konuşmak istiyorum, sayın komutanım da buradaydı, dışarıda görüşemedik onunla.

Bizim, küçük ölçekli balıkçıların dertlerinden biri de bir yerden yani kendi ilimizden başka bir ile giderken “LÇB” adı altında liman çıkış belgesi alıyoruz ama bu da mesela şimdi bulunduğumuz konum itibarıyla Tuzla’yı geçemiyoruz, en son liman Tuzla Limanı. Tuzla’yı geçemiyoruz, Şile’ye gidemiyoruz. Yani küçük ölçekliyiz, motorlarımız güçlü ama yani toplansanız dört buçuk, beş saatlik yollar bunlar yani ve iki ayda bir bunu yenilememiz gerekiyor. Bunu ortalamaya bir sene de bir kere alalım. Bize öngördükleri şeyler de var mesela sağlık çantası veriyorlar bize, bir koli içinde bir sağlık çantası veriyorlar, bunları şart koşuyorlar bize. Belli şartlara, belli bir normlara uymamız gerekiyor. İşte, uzun yol yaptığımız için ekstra ekstra fazladan muhteviyat da tekemize yüklemek zorunda kalıyoruz, biz ufak ölçekli balıkçıyız. 3 mille kıyıda 100 mille en uzak limana sınırlıyız ama ben buradan mesela Çanakkale’ye gidemiyorum, Marmara Adası en son şey veya Karabiga, sınır. Özel tekneler marşa bastığı zaman “Nereye gidiyorsun?” diye soran bir komutanımı görmedim ben ama ben buradan Avcılar’a geçtiğim zaman “Yolculuk nereye?” diye bütün evraklarıma bakılıyor, Silivri Limanı’na gittiğim zaman, soruluyor.

Ya Başkanım, gülmeyin, ciddi söylüyorum, bunlar gerçek.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Hâlini hatırını soruyorlar, daha ne istiyorsun?

SINIRLI SORUMLU BEYOĞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ERİM GÖKDUMAN

– Tamam.

Bakın, denetlenmek benim hoşuma gider, evrakımın olması, tam olması zaten benim işime gelir. Bir tane malımız var, mülkümüz var, bunun da parasını yani kazandığım parayı da ceza olarak ödemek istemem, kimse istemez burada. Kimse istemez ama demek istediğim şu: Özel tekneyle bu balıkçılık yapılıyor, bu özel teknelerin hepsinde “livar” dediğimiz yani canlı balık haznesinin tutulduğu yerler var, bunları da denetlesinler. Komutanlarımız teknelerin içine girebiliyor, bakabiliyor, kamaraların içine giriyor herhangi bir denetim için yani şüphelendiği durumlarda ama bu livarlara hiç bakılmıyor. Aynı yerde balık tutuyoruz. Ben kaçmak istemiyorum, ben korkmak istemiyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, sizin resmî statünüz farklı olduğu için farklı muamele görüyorsunuz.

SINIRLI SORUMLU BEYOĞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ERİM GÖKDUMAN

– Yani şöyle bir şey...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – “Suistimal olma ihtimali olan diğer şeyleri de denetlesinler.” diyorsun yani.

SINIRLI SORUMLU BEYOĞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ERİM GÖKDUMAN

– Kesinlikle, kesinlikle ama şimdi, statü şu: O niye rahat rahat istediği yere gidebiliyor, bunu yapabiliyor; ben niye yapamıyorum? Ben gece gündüz seyir yaparım çünkü ben gündüz tutuyorum, önceden Yalova’dan buraya geliyorum, balığı vermek için geceleyin geliyorum. Balıkhanemiz bir tek burada Kumkapı’daydı, şimdi Gürpınar’da, artı iki buçuk saat daha yolum uzadı. Bizden ekstra yüzde 20 vergi kesiliyor, ekstra yüzde 20, kayıt altına tutmak için ama özel kayıkların böyle bir derdi yok, böyle bir sorunu yok.

Liman başkanlığımız... Çok özür diliyorum yani burada mı yetkilisi bilmiyorum da liman başkanlığına gittiği zaman bir evrak işleri vesaire işleri gün içinde hallolabiliyor. Bizlerin ÖTV’sinden, mazot defterinden, işte denize elverişlilikten, yeşil ruhsattan vesaire günlerce sürebiliyor. Öngörüler farklı yani. Biz kazandırınız asıl, asıl kazandıran, asıl yükü çekenler biziz. Yani bu konuda böyle, bizim biraz daha yorulduğumuzu hissediyorum artık. Bundan sonraki dönemlerde de neler çıkacak onu da bilmiyoruz.

Şurada da haritanın üzerinden söylemek istediğim -çok kısa, kimsenin zamanını almak istemem- demir bölgeleri var, gördüğünüz gibi yani bu Kumkapı'dan başlıyor, Yeşilköy, Küçükçekmece, Ambarlı, devam ediyor. Burada da bizim kooperatiften arkadaşlarımız var, biz de gidiyoruz balık olduğu zaman oralara. Şimdi, bir kanun getirildi, tabii o da az önce de konuşuldu, hep böyle güvenlik açısından mutlaka kaçakçılıklar vesaire kesinlikle ama oradaki insanlarımız orada bir istavrit olsun, böyle bir çinekop, lüfer yani olta balığından bahsediyorum, gemilerin yanında, gemi sahasında bu balık. Sahil Güvenliğimiz geliyor işte "Git buradan." Yani gideriz de nereye gidelim, nerede turalım, ne yapalım? Oradan orası yaklaşık 16 mil. 16 milden bahsediyorum, "16 mil" dediğiniz zaman 40 kilometreye yakın, 36 kilometreye yakın. Bu insanlar nereye gidecek? Yani birilerini koruyalım derken birilerini de ezmeyelim lütfen.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Başkanım, ben...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Başkanım, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bu "ekstra yüzde 20 vergi" dediniz ya, onu biraz açar mısınız?

SINIRLI SORUMLU BEYOĞLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ ÜYESİ ERİM GÖKDUMAN – "Ekstra" dediğim pardon, kelimeyi yanlış... Rüsum kesiliyor, şey yapılıyor ya bizden, balıkhaneye verdiğimiz zaman yüzde 20 vergi anında kesiliyor, komisyon kesiliyor yani anında yani 1 milyarımızın 200 milyonu anında kesiliyor bizden.

Teşekkür ederim.

SINIRLI SORUMLU KADIKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ALİ KAYA – Arkadaşımız bir konuya değindi, dedi ki: "Balıkçı barınakları artık özel bir liman oldu." Şimdi, şöyle: Ben 2022'de 34 bin lira kira verirken 2023'te -değil mi Başkanım- 512 bin liraya çıktı yani aslında bize yüzde 1.600 lira fark koyarak önümüze sözleşmeyi koydular, yalvar yakar biz 512 bin küsur liraya indirdik. Şimdi, 34 bin liradan 512 bin liraya. Hesap yapalım, benim 25 tane yeşil plakalı ortağım var. Alanım biraz müsait ama ben 25 tane yeşilli ortağımdan topladığım parayla bu kirayı ödeyemiyorum. Yani arkadaşşıma söylüyorum, diyorum ki: "Arkadaşım, biz yapmıyoruz, bize yaptırıyorlar." Adam bana şunu söyledi, dedi ki: "İşte sözleşmen, işte teklifimiz, ya imzalarsın, ya çıkın, gidin."

Şimdi, bizim çoğu arkadaşımız teknede yatar, ben de dâhil. Benim evim, barkım, aşım, her şeyim kooperatifim. Şimdi, ben burayı almayıp da ne yapacaktım? Aldım. Aldığımız zaman biz hesap kitap yaptık, yalvardık Bakanlığa, 200 bin lira zararla kapatıyor. Ben ne yapmak zorunda kalıyorum? Şimdi, bir bağış sistemi var, onun da vergisi veriliyor, her şeyi veriliyor. Bir bağış sistemimiz var, bağış sistemini alıyoruz, ne yapıyor bu, 300 bin lira bağış, o 300 bin lira beni bir buçuk ay idare ediyor, açığı kapatıyorum ya, o açığı kapatmak için ben oraya özel tekne almak zorunda kalıyorum. Ama devletimiz, Bakanlığımız bana şunu demiş olsa "Kardeşim, evet, 25 tane plakalı kayığın var, ben seni zor duruma düşürmüyorum, yüzde 1.600 lira zam da yapmıyorum, gelirin kadar giderini de yapayım." Tamam, canım kurban. Benim ne işim var özel tekneyle uğraşmakla.

Bakın, şimdi, özel tekne aldığımızda ne oluyor? Ben özel tekne aldığım da palamarım oluyor, elektriğim oluyor, suyum oluyor zaten bize devlet hiç yapmadı, bütün kooperatifleri yapmıştır, biz Kadıköy Su Ürünleri üvey evlat. Hiçbir şey yapılmadı; ne bir mendireğimiz var, ne bize devletin yapmış olduğu bir kulübemiz var. Her şeyi kendimiz yaptık, elektrik, su. Çekek yerimiz yok. Mesela, lodosta

içerisi patlıyor. Dere iki senede bir temizlenmezse gırtlığına kadar bataklık doluyor. Ve bunları inanın bizler yapıyoruz, bizler yaptırıyoruz; sağ olsun, işte, büyükşehir olsun, işte belediyelerimiz olsun, beş, on yılda bir gelip temizliyorlar. Yani kısacası şu, şunu diyeceğim: Biz özel tekneleri alıp, onlardan bağış sistemi alıp devletimize veriyoruz, borcumuzu ödüyörüz, kiramızı ödüyörüz. Ha, bu ne oluyor? Bakın, nereye kadar geliyoruz? 1 tekne oluyor 2 tekne, 2 tekne oluyor 3 tekne, 3 tekne oluyor 4 tekne, bu sefer vergi, KDV'ler yükseliyor, Bakanlık geliyor; e, kiralayacağız, ne oldu? Geçen sene 600 liraydı ya; e, sende 3 tane, 4 tane daha özel tekne var, 700 lira. Ya, yapmayın, işte bunu bize sizler yaptırıyorsunuz yani Bakanlık olarak bize burayı yüksek kiraya verdiğinizde bizim gırtlığımızı...

Bizim yapacağımız nedir? Bakın, biz hesap kitap yaptık Başkanla, ne kadar açığımız var Başkanım doğruyu söyle. 3 milyon küsürden 2 milyona indik mi? Hani o ıvır zıvır bağış sistemleri... Ben yıllık 2 milyonla kapatacağım zararı. İnanın, elimizde birikmiş bir paramız vardı oradan buradan, o 2 milyonu bu sene veriyoruz, büyük ihtimalle bir sene sonra Kadıköy Su Ürünleri Kooperatifi diye bir şey kalmayacak. Çünkü eğer devam edersek buraya kayyum atanacak, borcun içine batacağız. Ben bir ortağıma dönüp de “Kardeşim, sen Kadıköy Su Ürünleri Kooperatifi ortağsın ver bakalım 50 bin lira, 100 bin lira, bu zararımızı kapatacağız.” diyemem çünkü adamın yiyecek ekmeği yok, şahsen benim de yok, ağzıma diş yaptıramıyorum, ben 50 bin lira kooperatifi nasıl vereyim her ay? Yanlış mıyım Başkanım?

Şimdi, bizler burada ne yapacağız? Mecburen bir kayık -arkadaşın kendisine de söylüyorum- bizim alma sebeplerimizlerimiz, çoğu kooperatifin... Az önce dedim, kooperatifler kapanacak ya da böyle yapacak. Ha, böyle de yaparsa, benim dediğim gibi de yaparsa bir sene sonra altından hiç kalkamaz. Yani kooperatifler kapanacak, bu iş bitecek. Artık kim rahatlayacak onu bilmiyorum. Ha, bizler ne olacağız? E, biz yeşil plakalıyız, diyecekler ki bize “Tamam, sizin kooperatifinizi kapattık.” E, ben Kadıköy’de oturuyorum, Pendik’e git, oraya git, buraya git. Artık yani ben söyleyeceğimi söyledim, hepsi bu. Alma sebebimiz de bu, sadece kiramızı ödeyebilmek için. Yoksa bizim cebimizde inanın beş kurşunumuz yok. 3 tane güvenliğimiz var, 4 tane çalışmamız var, muhasebecimiz var, bunların paraları, vergileri, sigortaları hepsi ödeniyor. Bakın, gerçekten zor durumdayız.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; İstanbul’a sorularımızı dinlemek için tekrar hoş geldiniz.

Şimdi, öncelikle şu deminki konuya ben bir değinmek istiyorum: “Balıkçı barınakları marinaya döndü.” Ben buna katılmıyorum ama tabii ki balıkçı barınakları marinaya dönmediği gibi balıkçı barınaklarında bir denge de olması gerekiyor. Ne gibi? Yani şimdi bizim ana faaliyet alanımız balıkçılık. Biz ana faaliyet alanımız balıkçılık iken kalkıp balıkçıdan fazla içeriye özel tekne sokuyorsak bu yarın bize sizin tarafınızdan sorun olarak gelecek tabii ki. Niye gelecek? E, şimdi, benim limanımda 136 tane tekne var; 136 tane teknenin yaklaşık 80 tanesi yeşil ruhsatlı, kalanları da özel tekne. Ben her zaman yeşil ruhsatlıları daha fazla tutmaya gayret gösteriyorum, neden? Şimdi, demin arkadaşımız kalkıp dedi ki: “İşte gırgır teknelerimizi bağlayacak yer bulamıyoruz.” Doğru. Biz de masraflarımızı, giderlerimizi karşılamak için limana gerektiğinden fazla yeri geldi mi tekneleri sıkıştırarak daha ekonomik, daha kullanılır, faal hâle getirmeye çalışıyoruz.

Şimdi, bu şu anlama gelmiyor: Benim giderim... Burada şimdi, İstanbul’da 40 küsur tane kooperatif var. Kalkıp şimdi biz “Giderimiz fazla.” deyip de sizin karşınıza gelip biz o limanı hakikaten de marina gibi çalıştıramayız çünkü bizim ana faaliyet alanımız balıkçılık. Biz balıkçıya daha çok ağırlık vermek zorundayız, daha çok balıkçıyı içeride barındırmak zorundayız, balıkçıların sorunlarıyla

ilgilenmek zorundayız. Ondan kalan kısımda da işte özel tekne... Nedir? Gelir, yerimiz varsa deriz ki “Gel arkadaşım, tamam.” Tamam, bağış alma yetkimiz de var, bağışımızı da alırız, “Geç, tekneni şuraya bağla.” deriz. E, şimdi, kalkıp... Burada şöyle bir sıkıntı var: Bu sene bunu özellikle yaşayacağız; giderlerimiz hakikaten fazla. Daha iyi hizmet verebilmek için, daha verimli şekilde çalışmak için personel çalıştırıyoruz. İçeride giderlerimiz durmadan artıyor. Bugün en kötü bir asgari ücretli işçinin maliyeti şu anda aylık 30 bin lirayı hemen hemen geçiyor, sigortası, yemeği, şunu bunu dediğin zaman 30 bin lirayı geçiyor. E, benim limanımda şu anda kış ayı diye 7 tane, yazın çekek saham var, bilmem neyim var; 10 taneye kadar ben personel çalıştıracam. 60 tane özel ruhsatlı tekne... Marinalar bu sene yüzde 400 zam yapmış. Yaklaşık en küçük 9 metrelik tekneye şu anda marinalarda 400 bin lira falan diyorlar bu seneki yıllık bağlama şeyi. Bizim de limanlarımızda, balıkçı barınaklarımızda herhâlde 9 metre bir tekne şu anda 50 bin lira gibi bir rakam olacak.

E, şimdi, düşündüğüm zaman 60 tane özel tekne var benim. 60 tane özel tekneden hepsinden 9 metre gibi hesap etsem -ki kimisi daha küçük, kimisi işte birkaç tanesi de daha büyük- ortalama 3 milyon para alacağım. E, bunun içinden vergisi çıktı, şunu çıktı, bunu çıktı. Dediğiniz gibi, kiramız var, işçi giderlerimiz var, şeyimiz var. Bir sürü gider, gider üstüne gider. Ben bu yıl yaklaşık 600 bin liranın üstünde devlete vergi ödedim kooperatif olarak. Yani ben bu durumu il müdürümüze de aktardım. Kalkıp bu özel teknelere, barınaklardaki tarifelerine de biraz böyle... Şimdi, il müdürümüz dedi ki: “Valilik bu konuda biraz sıkı tutuyor işi.” Tamam, sıkı tutuyor ama ben yarın ne yapacağım? Personel çıkarmak zorunda kalacağım. Ne oluyor? Giderim fazlaştığı zaman, gelirim aşağıda kaldığı zaman yanımda çalışana diyeceğim ki, çekektekine diyeceğim ki: “Sen vinci tek başına artık idare et. 10 tonluk tekneyi tek başına al, vinci altından ileriye taşı.” Üstümüze riskler almaya başlayacağız. Bu konuda Valiliğimizin kalkıp bu barınaklardaki özel teknelerin yıllık bağlama ücretlerini... Marinaların şu anda onda 1’inde kaldık bir marinaya göre. Hakikaten aynı ölçekte bir tekne marina da şu anda 400 bin lira, bizde 40 bin lira, 45 bin lira; onda 1’i gibi bir rakam. Ben dün il müdürlüğümüzden bazı arkadaşlarla muhabbet ediyordum, ben şunu da dedim onlara: “Yakında bizi vururlar.” Niye vururlar? Adam geliyor şimdi, almış tekneyi; e, gerek işte, “Ben şunu tanıyorum, ben bunu tanıyorum, sana şunu aratırım, sana şunu gönderirim.” Ya, arkadaş, git, kimi gönderirsen gönder, biz işimizi doğru yaptıktan sonra zaten kimseden korkmuyoruz. Fiyat konusunda Valiliğimizin kalkıp bu özel tekne ücretlerini biraz daha yukarı çekmesi lazım. Şimdi, kalkıp marinanın onda 1’inde kaldığımız zaman, yarın, işte, kira konusu da gündeme gelir, işçi konusu da gündeme gelir, kalite konusu da gündeme gelir; bu konuların hepsi gündeme gelir. Ama yine söylüyorum, en başta söylediğim gibi, bu da şu anlama da gelmiyor: Ben bu kooperatifi çevireceğim diye, ben bu kooperatifte 150 teknelik yerim varsa bunun 100 teknesini kalkıp özel yapıp da 50 tekneyi de balıkçıya ayırıyorsam benim orayı bırakmam lazım diye düşünüyorum kendi adıma.

Şimdi, Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; dün geldiniz limanımızda bizi ziyaret ettiniz, tekrar teşekkür ediyorum. Ben yedi yıldır Kooperatif Başkanlığı yapıyorum, 48 yaşındayım, Türkiye tarihinde görülmemiş bir olay. Balıkçı bardaklarına aynı anda 12 milletvekilinin gelip sorunlarımızı dinlemesi, bizle sohbet edip fikirlerimizi alması, ne şekilde çözümler üretilmesi gerektiğini bize sorması çok güzel bir şey. Şimdi, bize dediniz ki: “Balıkçı arkadaşlar yazılı olarak versin.” Ben şimdi üstteki maddeleri değil de zaten dün, üstteki maddeleri size şey yaptık. Alttaki, ne yazmışlar? Yukarıda yazdığımız maddelerin özeti, küçük ölçekli balıkçılar: Para kazanamıyoruz, evlerimize ekmek götüremiyoruz, denizlerimizin daha verimli, daha ortak paylaşımlı hâle getirilebilmesi için siz değerli Komisyon üyelerimizin gerekli adımları atacağına umuyor ve inanıyoruz. Söyleyeceğim bu kadar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Birkaç maddeyi sen söyle ya, bizim atacağımız aynı mahiyetteki değil, onları söyle. Yukarıda yazdık diyorsunuz öyle mi?

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Evet, birincisi, boğaz giriş çıkışının endüstriyel balıkçılığa kapatılması. (“Ne alaka” sesleri)

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Arkadaşlar, cevap vermeyin.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Şimdi, bir dakika, ben bunu okurken tabii ki tepki alacağımı da biliyorum, alıyorum da almaya başladım.

Şimdi, benim balıkçılarımla ben açık söyleyeyim, ben yedi yıldır Kooperatif Başkanlığı yapıyorum, balıkçılığı çok seviyorum ama balıkçılıktan gelme bir insan değilim, ticaretten gelme bir insanım. Onların fikirlerini söylüyorum.

Küçük ölçekli balıkçı teknelerinin gemi statüsünden çıkarılması yani büyük gemiler gibi yeri geldiğinde muamele görüyoruz. Bunun teknik olarak şeylerini artık gerekli yetkililer hepsini biliyorlar. Sahil Güvenliğin devamlı olan denetimlerinde kesilen fahiş cezalar. Dün size, gündeme getirdim bunu. Tepede plaka yazmıyor diye 16.500 lira bir üyemize ceza geldi. Bu zamanda, bugünün şartlarda bir asgari ücret işte. 8 metre bir balıkçı kayığı, tepesinde işte, drondan görülmeyecek şekilde... Komutanım da burada, komutanımla da konuştum bu konuyu, kendisi de dedi ki: “Başkanım, bir yanlışlık olmuştur.” Dedim, vallahi komutanım...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Neyse, özel görüşmeleri burada söylemeyin de şöyle yapalım: Her cezanın caydırıcı olması gerekir diye bir kural var tabii hâliyle. Bu manada belki bunları değerlendirmek lazım ama şimdi en iyisi burada cezaya hiç çarpılmadan bu işi yapmaktır.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Sayın Başkanım, şöyle bir şey: Hepimiz insanız, yeri geldiğinde eksiklerimiz, hatalarımız var ama Türkiye şartlarında bir plaka yukarıda yazmıyor diye 16.500 lira da önden bir ikaz verilmeden yazıldığı zaman bu bir balıkçı vatandaşa yani çok büyük külfet, çok ağır bir darbe yani bu.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şöyle bir şey: Şimdi, o plakayı belki maliyeti çok düşük bir şey yani herkes kendi işini takip ederse diğer yetkililere de işini kolaylaştırmış olursunuz, bir de bu açıdan bakmakta fayda var bu işe.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Şimdi, Başkanım, demin arkadaşlarım da şey yaptı, Yenikapı ile Yeşilköy’e kadar olan kısım demir sahası olarak görünüyor yani dün bizim limanımıza geldiniz, o bizim yazıhanenin önünden başlayın, oradaki koy, oradan da Yeşilköy’e kadar gözüktür. Evet, o Yeşilköy’e kadar olan kısım demir sahası yani bizim limandan çıktığınız zaman çok doğal bir koy, dip balıkların sezonunda çok iyi avlandığı bir yer fakat işte, ne bileyim, bir tekirdi, bir kırlangıçtı -bu sene yeni yeni daha görüyoruz- bir kalkan balığıydı; bunlar artık tutulmaya başladı. O da trol yasağının çok faal bir şekilde Su Ürünleri Kanunu’nun değişmesinden sonra olan şeyler.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani tedbirler işe yarıyor diyorsun.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Kesinlikle.

Şimdi limanlarımıza yediemin tekneleri geliyor, trol tekneleri yani daha önce böyle bir şey yoktu. İşte, Kabahatler Kanunu’na tabiiydi. Belli bir ceza yazıyor, o günün şartlarında işte, dört sene öncenin parasıyla bin lira gibi bir rakam. Adam cezayı ödüyordu, aynı şekilde aynı suçtu işlemeye devam ediyordu. Şimdi, direktman yediemin teknesine el koyuluyor, bizim limanlarımıza yediemine teslim ediliyor ve imha ediliyor mahkemesi sonuçlandıktan sonra. Biz bundan çok memnunuz, şu anda limanımda da zaten 2 tane yediemin teknesi var.

Bu kısım şimdi demir sahası olarak görülüyor ama ne var bu kısımda? İşte bu geçen transit gemilere su, mazot, gıda gibi şeyleri taşıyan gemiler geliyorlar, orada demir atıyorlar. Attıkları zaman da o sahayı da berbat ediyorlar, niye ediyorlar? Bir geminin “kolama” dediğimiz attığı zincir metrelerce, tonlarca zinciri dibe yatırıyor, havayla, rüzgârla beraber o gemi dönmeye başladıkça o merada ne kadar işte havyar var, balık yuvası var hepsini traktörün aynı bir tarlayı sürmesi gibi sürüyor, bitiriyor.

Şimdi, önümüzde balık var, zaten şartlar ağır. Hadi çıkıyoruz diyoruz ki şuraya, ben burada kimseyi şey yapmıyorum, telkin etmek istemiyorum, herkes kanunları, kuralları uyguluyor ama bazı yerlerde eksikler varsa bu eksiklerin de bence gözden geçirilip düzeltilmesinde fayda var. E, nedir şimdi? Orada koca koy bizim önümüzde, arkamızda var, Çatladıkayı önümüz, arkamız miting alanının olduğu yer; ondan sonra Yeşilköy, komple demir sahası. Atmış gemiler oraya demirlerini, bir volici işte bir uzatma ağı kalkıp oraya bir pareketacı pareketasını atamıyor, attığı zaman ne oluyor? İşte Sahil Güvenlikten arkadaşlarımız geliyor, deniz polisi, deniz zabıtası da çıktı şimdi; ağıları ya topluyorlar, ya da işte cezalar kesiliyor üstlerinde markaları var şimdi artık bütün tehzizatlarımızın. Cezalar kesiliyor yani o alanın yeniden gözden geçirilip... Şeyle hiçbir alakası yok yani bir transit gemi geçişiyle, işte bir tehlike arz eden hiçbir durum yok.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Yani o size göre tabii yani o işin uzmanlarına sordüğümüz zaman orada birtakım tedbirleri almamız gerektiğini biliyorum.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Şimdi, Sayın Başkanım, o zaman ben de şöyle söyleyeyim, biz de işin uzmanıyız. Niye işin uzmanıyız? Biz çünkü işin içindeyiz. Biz orada akşama kadar o meralarda avlanıyoruz. “İşin uzmanları” dediğiniz zaman şimdi yanlış anlamayın ben yine kimseyi telkin etmek istemiyorum ama yani işin uzmanları keşke bazı yasaları, kuralları çıkarırken siz nasıl bugün geldiniz, burada 10’un üzerinde milletvekili bizi dinliyorsunuz, keşke onlar da gelip bizim fikirlerimizi alsalar da “Ya biz burada bir şey yapacağız ama bir kanun kural koyacağız ama sizin de bir fikirlerinizi alalım, nasıl yapalım ve kimsenin ekmeğine mani olmayalım?” Yani şimdi kalkıp... Demin arkadaşlarım yine söyledi, oltacı arkadaşlarım: Ya, şu anda hakikaten bizim şu İstanbul’da bugün en çok balıkçı barınağının olduğu bölge işte; Ahırkapı, Boğaz, Sarayburnu işte Kadıköy var, bunun içinde şey var, binlerce küçük ölçekli balıkçı teknesi var, avlanacak yerimiz yok, olta indirecek yerimiz yok. Limanımdan çıktım, demir sahası; ileri gidiyorum, transit gemi yolu; ileri gidiyorum, amatör balıkçılar; ileri gidiyorum yine askeriye, ileriye gidiyorum yine... Biz nerede şimdi balığı tutacağız?

Şimdi, kalk küçük ölçekli balıkçılığı bitir yani şimdi hepimiz bir vapurdan geçerken küçük ölçekli balıkçı gördüğümüz zaman bunlar İstanbul’un sembolü, İstanbul’un güzelliği. E, şimdi satıyorlar, herkes plakalarını satıyor; 350 bin liraya, 400 bin liraya 8 metre balıkçı teknesinin plakası açıktan satılıyor şu anda, yakında kalmayacak. Kalmadığı zaman ne olacak? Bir balık tezgâhına gittiğimiz zaman bir canlı balığı göremeyeceğiz, alıp evimize götüremeyeceğiz, bir canlı istavriti göremeyeceğiz.

Bunun için ben dedim ki dün şimdi yetiştiriciliğe, şuna buna, her şeye destek veriliyor, herkes daha bizden ağır basıyor lobi olarak yani bize de biraz destek verilsin, bizim de gerçekten sorunlarımız dinlensin yani şu balıkçıların alta yazdığı gibi “Biz evimize ekmeğe götüremiyoruz.” Hakikaten götüremiyoruz, hakikaten götüremiyorlar yani, hakikaten götüremiyorlar.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Ben teşekkür ederim, sağ olun.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Yazılı hazırladığınızı sunarsanız.

SINIRLI SORUMLU FATİH SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA GÜMÜŞOĞLU – Evet, onu size vereyim ben, buyurun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Söz almak isteyen başka arkadaşımız?

Buyurun.

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Öncelikle Sayın Komisyonun değerli üyelerine ben gerçekten çok içten teşekkür ediyorum. Çok uzun zamandır oldukça bir emek harcadığını biliyoruz, biz de takip ediyoruz. Bugün herhâlde İstanbul en son nokta galiba.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bir tur daha yapacağız.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Yok yok devamı var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Güneye bir tur daha yapacağız.

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Hayırlısı olsun.

Ben belki birkaç maddeye değineceğim ama usul olarak tebliğ maddelerine girmiyorum çünkü zaten tebliğle ilgili çalışmalarımız yapıldı, Bakanlığa sunuldu, burada herkesin tebliğlerle ilgili görüşleri elinde ama teknik konular var ve bugün uygulanması gereken bazı şeyler var. O konuda, öncelikle, bir, balıkçılığın tanımının olmadığı, bunun zaten balıkçılarımızı aslında çok rahatsız ettiği... Biz şu anda lakap olarak “balıkçılık” kelimesini kullanıyoruz yani lakabımız balıkçı, aslında anlamını hiç kimse bilmiyor, karşılığı da yok. Bunun bir meslek olarak oluşturulması gerekiyor, bir balıkçının tanımının, ne yaptığının, gayesi nedir ve özelliği nedir anlamında bir şeye oturtulması gerekiyor.

Aslında, balıkçı teknelerinin -tebliğlerimizde, belki yasada tanımı var ama- yeterli bir tanımı yok. Balıkçı teknesi nedir, kimdir, şekli nedir, şemali nedir diye... Bunu niye söylüyoruz? Az önce konuşulan çoğu şey yat mıydı, kat mıydı? Konuşulan şeylerin içine bu giriyor çünkü balıkçı barınakları bu şekilde var olduğu sürece balıkçı teknelerinin tanımının özellikle, acilen yapılması lazım. Her kooperatif başkanı, balıkçı barınağı işleten başkanları zaten, baktığımız zaman, hep sorunlar anlatıyorlar, yat limanı gibi şeyler var. Evet, doğru, biz de rahatsızız. Ben de bir balıkçı barınağı işletmecisiyim yani kooperatif olarak.

Şimdi, bugün, yasaları doğal olarak biz yapmıyoruz, Bakanlığımız yasaları yaparak önümüze koyuyor. Bu yasalar yenileniyor, özellikle yat tipi teknelerin şimdi önü açılıyor. Örneğin, şunu da demek istiyorum: Zenginsiniz, fabrika sahibisiniz, iş adamısınız, avukatsınız, doktorsunuz, geçiminizi öncelikle... Tabii ki, o aldığınız önünde şu vardır: Geçiminizi öncelikle onunla sağlamak amaçlıdır o ruhsat fakat baktığımız zaman bugün limanların yarısı devlet memuru veya doktor veya -hâkim var mı bilmiyorum ama- fabrikatör de var; oldukça fabrikatör var, fazla fabrikatör var ve bunların ruhsatlarında “Geçimini, önceliğini bunu sağlamakla...” diyor. Yani, bu ruhsatı alırken, parasını verirken ruhsatını alıyor, kimse de ona “Sen kimsin?” diye sormuyor.

Şimdi, örneğin; bir balıkçı teknesi bugün belli bir imkânlarda... Kimsenin teknesinin tarifini yapmak da durumunda değiliz, nasıl dizayn edecek durumda da değiliz ama bugün geçimini sağlayacağınız bir balıkçı teknesi, örneğin, 12 metre bir tekne, 3 milyon, 4 milyon liraya bir tekne yapıyorsunuz en lüks şekilde, “Ben, bununla balıkçılık yapacağım, geçimimi sağlayacağım.” dediğiniz zaman kimi inandıracağız? Fakat şu anda yeni yasa şunu diyor: Balıkçı teknesi geldiği zaman siz limanınıza bağlamak zorundasınız. Yoksa bugün herhâlde 45'er bin lira yönetim kuruluna ceza veriliyor. E, zaten biz aslında yasayı yaparken önünü açmışız, bu sorunların, önümüzdeki, şimdi konuşulan sorunların önünü biz yasayı yaparken açmışız. Bu yasa yeniden düzenlenmeli çünkü eğer düzenlemezsek bu sorunlar fazlasıyla gidecek. Bu saatten sonra kooperatiflere dışarıda ortak olacak çok kooperatif, balıkçı olduğunu zannetmiyorum, belki beş parmağı geçmeyecektir, belki 10'dur, belki 20'dir ama...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yeşil ruhsatların da zaman zaman yenilenmesi için bir süre var mı?

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Tabii ki, iki yıl, az sonra ona da değineceğim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Kaç yılda bir yenileniyor?

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – İki yıl. İki yılda bir düzenleniyor ama bunu kimin alacağı... Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes bu ruhsatı alıp... Şöyle: limana da gidebiliyor, Bakanlığın önüne de gidip “Ben geçimimi bundan sağlıyorum.” diyor yani işte diyorum doktor da bunu diyor, bir fabrikanın patronu da bunu diyebiliyor. İşte, karışıklık oradan geliyor, onun tarifinin yapılması lazım. Bugün ruhsatı kim alabilir? Herkes alıyorsa bu sorun asla bitmeyecek, bu şekilde devam edecek, sonra yine günah keçisi kooperatif başkanları ve kooperatif yöneticileri olacak. Bu şekilde devam edecektir.

Şimdi, ben Balıkçı Barınakları Yönetmeliği zaten siz de biliyorsunuz zaten uzun zamandır çıkmadı. Çıkması gerekiyor mu? Evet, çıkması gerekiyor. Örneğin, bu yapılırken balıkçı barınaklarında bir üstyapı sorunu var, üstyapı sorunu da örneğin, bir üstyapı biz bunları “ağ kurutma odası” dediğimiz odaların kullanım şartları nedir, açık ve net şekilde yazılmalı çünkü hem denetleyici hem denetlenen sorun yaşıyor çünkü bugün hangi şartlarda ne için, neyi denetlediğimizi kimse bilmiyor, yönetmelik de yok. Bu tarif çok açık ve net şekilde yapılırsa balıkçı barınaklarını yönetmek bir o kadar da hem bizim tarafımızdan hem Bakanlık tarafından oldukça kolaylaşacaktır diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şimdi, ağ kurutma odası nasıl olmalıdır sence? Yönetmeliğe nasıl eklenmesini düşünüyorsunuz?

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Şöyle Sayın Başkanım: Her ağ odasında örneğin belki bir çekyat olabiliyor, belki balıkçı dinlenecektir, belki bir tüpü vardır, örneğin bir çay yapıyordur, bunun dışında ağ tamir ettiği şeyler vardır, belki oltalarını tamir ettiği durumlar vardır. Ama bunu daha geliştirenler vardır, daha maksadı aşırı kullanılanlar da vardır ama işte dedim ya bunun tarifi yok, ne olmalıdır, ne olabilir?

Ağ kurutma odası tabii ki amacı doğrultusunda olması lazım. Bunu neden özellikle söylüyorum Türkiye’nin Karadeniz’den de tutun İstanbul’da da Ege’de de çok sorun yaratmaktadır. Bunun tarifi yapılırsa çözülebilecek bir şey olduğu için diyorum.

Şimdi, balıkçı barınaklarımız gerçekten -İstanbul’da adına da Türkiye’de de baktığımız zaman- balıkçı barınakları kullanım şartları çok zor, güçsüz, havalardan dolayı zedelenmiş, tamir olması gerekiyor, kimisinin kullanımı çok zor durumda yani biz burada şunu öneriyoruz: Yeni balıkçı barınakları üretene kadar, yeniden balıkçı barınaklar yapılacaksa önce şu elimizdekilerin tamiratını yapmamız gerekiyor çünkü bunlar yapılmazsa... Şu anda çünkü yüzde 90’ı hasarlı, eğer bunlar tamir olmazsa yeniden yapılacak gibi bir hâle geleceklerdir. Onun için öncelikle bunların tamiri, yeni yapılacak limanların acil değilse bekletilmesi gerekli diye düşünüyoruz.

Burada önemli bir not var: Yasa dışı, kayıt dışı, kural dışı balıkçılık faaliyetleri yapıldığında daha önce önerilen balıkçıların da bu denetimlere katılması gerekiyor. Bu, bunun yasal olarak “gönüllü denetçiler” adı altında yapılabilir, belki Bakanlığa fazlasıyla da destek olacağını düşünüyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Nasıl olabilir bu sizce?

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Gönüllü denetmenler vardır, gönüllü bu işi yapmak isteyenler vardır, örneğin kooperatif başkanlarına gönüllü bir denetmenlik verilebilir, aslında daha önceki yasalarda teklif edildi ama o kaldırıldı. Bugün dünyanın her tarafında var, hem kendi kendimizi de denetlemiş oluruz, çok katkı vereceğini düşünüyoruz. Türkiye genelinde de bu fikir oldukça yer buluyor.

Son bir şey daha söyleyeyim: Örneğin, balıkçı barınaklarımızda evet, gerçekten balığımızı vatandaşa direkt satabilecek imkânlarımız yok. Belki imkânı olanlar vardır ama bugün İstanbul’da bakıyorum, İstanbul’da kooperatif ortağının balıkçısının balığını satabilen kooperatif sayısı beş parmağı geçmiyor. Bunun aslen yasayla belki teşvik edilmesi lazım, belki mecbur koşulması lazım. Örneğin, burada ufak da olsa bir tesise ihtiyaç vardır, ön soğutmasını yapacak veya küçük işlemlerini yapabilecek yani bu balıkçılara büyük katkılar sağlayacak bir durumdur. Bunun tabii yasayla desteklenmesi gerekiyor birinci elde. Bunu da balıkçılara büyük katkı sağlayacağı anlamında diyorum.

Bizim ülkemizde yeni de olsa, ticari ölçekli bir amatör avcılık diye yeni bir model çıktı, o da 5 kişi 10 kişinin teknelere binip avcılık yaptıkları. Turizm olarak yapılıyor fakat burada bir tehlike var, zaten av sahaları daralmış, zaten daralıyor, sürekli küçülüyor, balık nesli tükenmeye başladı, stoklar çökmeye başladı derken şimdi bir tekneyle örneğin küçük balıkçı arkadaşlarımız diyor ki: “Av sahalarımız daraldı.” Doğru, çok daraldı, bu da bir daralma. Şimdi yeni bir tür yapıyorsunuz 10 kişiyi koyuyorsunuz, bunun kontrolü yok, bir. Burada tutulan balıkların yüzde 90’ı satılıyor, iki.

Daha önce, bu teklif aslında küçük ölçekli balıkçılar için teklif edilmişti. Yani 12 metreden küçük tekneler bu işi yapmış olsaydı, bugün oldukça fazla gelirleri düşen küçük balıkçıya bir destek anlamında olurdu. Bundan büyük de bir katkı olacağını ben düşünmüyorum. Bunun yeniden düşünülerek hayata geçirilmesi gerekiyor, küçük balıkçıları desteklemek istiyorsak. Çünkü şöyle düşünün: Küçük balıkçı yasayla neyi tutacağını, neyi tutmayacağını çok iyi biliyor, işi biliyor. O anlamda, diğer şey gibi zarar vermeyeceğini düşünüyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, toparlayın.

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Birkaç tane daha var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yazılı olarak varsa yazılı olarak da verebilirsiniz.

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Vereceğim onu.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tutanağa olduğu gibi, sizin verdiğiniz gibi...

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Biraz önce sizin dediğiniz gemiler için ruhsat tezkeresi gerçekten her şeyi gösteriyor. Büyük bir yük var şimdi balıkçılarımızın üzerinde.

Ruhsat vizeleri korkunç bir paraya çıktı, iki yılda bir. Aslında bunun en azından destek amaçlı beş yılda bire çıkarılabilir. Yasanın bunda bir şey olacağını zannetmiyoruz. Demin arkadaşlar bahsetti, liman seferi yapacaksa bir denize elverişliliğin her yıl olmasının bir mantığı yok ama yasa gereği mecburi yapılıyor. Liman seferinde kalacaksa beş yılda bir yapılması çok doğru olacaktır. Ben şeyi vereceğim.

Sayın Başkanım, bu ülkenin her tarafının amatör avcılıkla ilgili bir sorunu var. Yani aslında sorunu değil, şu anda başımızda böyle bir bela var diyelim. Bu gittikçe büyüyor, bunu biz eğer şöyle küçümseyerek geçiştirirsek doğru değil. Bu ülkenin balıkçılıkta en büyük sorunu şu anda amatör -küçük balıkçılar için özellikle diyorum- amatörler av sahalarını işgal etmiştir, küçük balıkçıya avlanılacak

yer bırakmamıştır. Aksine “Tuttuğu balığı satamaz.” dediğinde zaten en uygun fiyata istediği gibi satmaktadır. Bu da küçük balıkçılık adına baktığımız zaman tehlike çanları çalmış zaten, bunu herkes de söylüyor. Bu, küçümsenecek bir olay olmadığı için diyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Amatör balık tutmak isteyenlerle ilgili ne tür bir çözüm olabilir sizce?

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Efendim, şimdi, şöyle bir mevzu var, geldiğinde diyor ki... Hiç değiştiremediğimiz bir şey sanki ayet değiştiremiyoruz. Ya, 5 kilo bir balık tutuyor. Bir amatör denize çıkıyor, süresi yok, her gün denize çıkabilir, çıkıp 5 kilo balık tutabiliyor. Zaten baktığınız zaman burada bir sürü oltacı arkadaşımız var. 5 kilo balığı zaten ya tutuyor ya tutamıyor profesyonel olan ticari. Şimdi, herkes çıkıp 5 kilo balığı tutuyor. Biz de onu soruyoruz, ne yapıyor bu balığı? Yani bu kadar balık tüketimi bir evde var mı? Bu insanlar bu balıkları satıyor doğal olarak. Yani biz ticari balıkçı sayımızı 18 bin olarak biliyoruz. Bu doğru bir rakam değil. Siz bunun içine 50 bin de öyle bir rakam koymanız lazım en az. Çünkü ben sadece İstanbul’dan bahsetmiyorum; bu Akdeniz’de de aynı, Ege’de de aynı.

Yani örneğin -ben tebliği konuşmayacağım dedim- bir zıpkın meselesi var. Bütün denizlerimizde bu, zıpkınla vurulacak balıkların tamamı geç büyüyen balıklardır. Öyle bir ayda, iki ayda büyüyecek balıklar yoktur. Bugün SAT komandosu da denizde, amatörü de denizde, tüpü alan denizde ve herkesin elinde birer zıpkın. Siz bu denizden o balıkları aramaya kalkarsanız dip balıklarını bulma şansınız yok. Çünkü her taşın arkasında bir dalgıç görüyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederim, sağ olun.

İSTANBUL BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN KARTAL – Ben maruzatımı sunuyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Söz almayan arkadaşlarımızdan var mı?

2 arkadaşımıza daha söz vereceğiz sonra yarım saat bir ara veririz.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Başkanım, şu şeylerle ilgili bir laf söyleyebilir miyim?

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – İlk defa söz alacak varsa ona bakıyorum, yok.

Şaban Bey’e söz verelim.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Selamünaleyküm. Hoş geldiniz tekrar, Allah kolaylık versin.

Arkadaşlarımız dile getirdi de ben ilave yapmak istedim. Denize elverişlilik belgesi liman seferi 100 mille sınırlı olduğu zaman, 100 mile kadar gitsin yani liman başkanlığından izin almasına da gerek yoktur, 100 mile kadar. Yani burada LÇB almasına hiç gerek yok Sayın Başkanım. 100 mille sınırlı olduğu zaman seferi, liman başkanlıklarından hiçbir şey almasın...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – 100 mili sen mi teklif ediyorsun zaten öyle mi diyorsun?

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Yok. Mecbur alıyorsun, 100 mil olsan yine alıyorsun. Bu bir ek külfet oluyor. Giden her aracımız inceleniyor, adada balıkçılıkla adaya gidemiyorsun, Tuzla’dan geçemiyorsun; yasak. 100 mille sınırlı liman seferi oldu mu zaten... O her yere gidiyor Kabataş.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – “Oraya bir 100 mil şartı da konulsun.” diyorsun?

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Zaten 100 mil var. Ama 100 mile kadar istediği yere gitsin LÇB almadan bunu iyi aydınlatayım dedim yani.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Bu güzel. Ondan sonra...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Başkanım, 100 mil içerisinde birkaç liman varsa bir limandan öbür limana geçerken ister istemez liman çıkış belgesi almak zorunda diyor. O arkadaşlar da 100 mil içerisinde birden çok liman bile olsa demirleme sahası bile olsa oralara uğramadan geçemiyor.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Balık olduğu zaman bu sefer ta limana gidiyor, tekrar bu tarafa bir daha geliyor, balık da gidiyor.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – O konuda haklılar yani.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Evet.

Bir de şu var Sayın Başkanım: Derinlik yasağıyla ilgili... Ben bunu Bekir Pakdemirli Bakanım anlattım Poyrazköy’de 2019 açılış sezonunu dedi bana “Sayın Başkanım, ne yapacağız bu hususta, Cumhurbaşkanımız talimat verdi.” dedi. Poyrazköy’de hemen kooperatifin önündeyiz.

Ben dedim ona ki “Bizim geleneksel gırgırcılarım var Karadeniz’de, Marmara’da geleneksel gırgırcılarımız var bizim, yöresel gırgırcılarımız; 15 metre, 17 metre, 20 metre en fazla. Bunlar çok mağdur oluyor. Bunlara biz 18 metreye indirelim hani 24 metreyi ki bunlar kıyılarda avlanıyor zaten.” O zaman hemen notunu aldı, aynen notunu aldı, Karadeniz’de 18 metreye indirdi bunu. Esas bunu yöresel gırgırcılarımız, büyük gırgırı almışlar gidiyor, ufak gırgırlarımız gidemiyor. Bu sefer dedik ki Marmara’dakilerki yapmadı. Bu ufak gırgırcılarımız var, Tekirdağ Hoşköy, mesela Boğaz’da ufak gırgırcılarımız var. Dedik ki: Bunlara da yapalım onu. Genel Müdürlere söyledik, kabul etmediler ama ben diyorum ki bunları da 18 metreye düşürelim onu, ufak, 13 metre, 15 metre gırgırcılarımız var, mesela 17 metrelik arkadaşımız var. Yani bu gırgırcılarımız çok mağdur oluyor, balık gidiyor... Buna da bizim çekidüzen vermemiz lazım.

Şimdi, kota sistemleri getirelim dediler. Sayın başkanlarım, sayın milletvekillerim; kota sistemine tabii herkes gelsin diyor, biz de tabii. Kota sistemi ülkemizin olmazsa olmasıdır. Ben televizyonlara konuştum, bütün sosyal medyada anlattım ama kota sistemi orkinostaki gibi gelirse hiç gelmesin Sayın Başkan. Bak, en çok savunan benim burada. Kota sistemi, bugün Fransa’ya git, küçük ölçekli balıkçıların kotaları var, açık deniz balıkçılarının kotaları var. Küçük ölçekli balıkçıların kotaları saat onda satılıyor balıkları, açık deniz olan balıkçıların kotaları da endüstriyel balıkçıların kotaları da dörtten sonra satılıyor yani güzel ve adaletli bir yönetim var. Biz de ne yapıyoruz? Orkinostaki gibi kota sistemi gelecekse hiç gelmesin. Çünkü en büyük çıbanın başı orkinosa gelen kota sistemi.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ki senin bu konuda bir teklifin var mı? Saat on ve dörtteki, orada uygulanan burada da uygulansın mı?

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Tabii, tabii, çok önemli bir şey yani. Bu mesela ama bizde olmuyor. Niye? İşte, balıkçılarımız Boğaz’da da... Eskiden çok daha avcılarımız vardı, biz ağ atardık, 100 parça, 50 parça.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Biz onu yerelleştiresek nasıl yapabiliriz sence? Nasıl uygulanacak?

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Şöyle, mesela, sabahleyin diyelim, erkenden küçük ölçekli balıkçıların balığı satılabilir, ondan sonra gerçi gırgırcıların balıkları belli zaten, onlar büyük, endüstriyel balıkçılar, onlar zaten doluşuyor, onlar istedikleri gibi şey yapıyorlar.

Bir de yani şunu demek istiyorum: Kota sistemi hakikaten çok önemlidir ülkemiz için, sürdürülebilir bir balık avcılığımız için ama orkinostaki gibi olmasın yani eşit dağıtılsın, groston üzerinden. Bugün ICCAT’a bağlı ülkeler var. Saadet Karakulak Hocam burada mı? O daha iyi anlatır onu orada çünkü o bize çok brifing verdi bu hususta, biz ondan bilgi aldık. ICCAT’a bağlı ülkeler nasıl dağıttı bunu, nasıl yaptı bunu, kota sistemlerini? Devletler balıkçıları ve balıkçılıkta çalışanların haklarını korumalıdır. Yani FAO’nun, Birleşmiş Milletler Örgütünün... “Devletler balıkçılığı, balıkçıları ve balıkçılıkta çalışanların haklarını korumakla yükümlüdür.” diyor madde bilmem kaç. Onun için, çok teşekkür ederim diyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, ben de teşekkür ediyorum.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Oldu, hayırlı günler, görüşmek üzere.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu köşede bir söz almak isteyen var. Bitireceğiz dedik. 3 arkadaşımıza söz verdikten sonra, dekanımıza söz vereceğiz ve kapatacağız, yarım saat ara vereceğiz.

Evet, buyurun, kendinizi tanıtın.

SINIRLI SORUMLU BAKIRKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ARDA KEVEN – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben kendi bölgem için bir şey rica edeceğim sizden. Bu Boğaz’ın Marmara çıkışında yani ikinci köprüden Marmara tarafı, bu oradaki trafikten dolayı avlanmamız yasak;; Haliç zaten yasak, kapalı. Sarayburnu’ndan Ambarlı’ya kadar demirleme sahası. Karşı taraf, Haydarpaşa yasak, Kızkulesi yasak. Ortası zaten transit gemi hattı, zaten giremiyoruz. Şimdi bu bölgede İstanbul’un 20-25 tane kooperatifi yani limanından çıkıp avlanamaz, hiçbir yerde avlanamaz. Bu kooperatifleri de kapatalım, gidelim. Boş çünkü avlanma alanımız yok, yasak. Sürekli ceza yiyoruz ve de işin acı tarafı haberimiz olmadan ceza yiyoruz. Yani yanımızdan geçen bir bot resmimizi çekiyor, altı ay sonra bir mektup geliyor, daha dün geldi bir arkadaşımıza 8.500 lira, geçen kış demirleme sahasında ağ çekerken yakalanmış. Bir arkadaşımız yakalandı, Sahil Güvenlik Komutanlığı...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şimdi senin önerin nedir? Onu söyle sen şimdi, geçmişti bırakalım.

SINIRLI SORUMLU BAKIRKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ARDA KEVEN – Önerimiz nedir? Burası Tarım Bakanlığının yayınladığı sirkülerde serbest ancak biz 2 Bakanlığa da tabiyiz, taşıt olarak Ulaştırma Bakanlığına bağlıyız, Ulaştırma Bakanlığı bu bölgeleri yasaklıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani tebliğler çelişiyor mu?

SINIRLI SORUMLU BAKIRKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ARDA KEVEN – 2 Bakanlık çelişiyor, biz bunun için...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Çelişiyorsa onların düzeltilmesi noktasında notlarımızı aldık, düzeltilmesini sağlarız.

SINIRLI SORUMLU BAKIRKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN YARDIMCISI ARDA KEVEN – Evet, bunu rica ediyorum, birinci ricamız bu.

İkincisi, şimdi, uzun süre sonra misina ağı serbest bırakıldı, avlanmak serbest ama bunun için izin belgesi almamız gerekiyor. Yani şimdi, bir şey ya serbesttir ya yasaktır. Serbestse, bunun için bir daha niye izin belgesi alıyoruz? Bir de her sene bitiyor bu, tekrar izin belgesi almaya yılbaşında gidiyoruz ve bunu, il tarım müdürlüğü veriyor. Tamam, biz yine izin belgemizi alalım ama bunu en azından ilçelerden de alabilelim veya bu izin belgemizi on-line olarak alalım. Şimdi, düşünsenize, bir A4 kağıdı için herkesin Kadıköy İl Müdürlüğüne gitmesi gerek. Kalkan avcılığı yapıyoruz, kalkan için ayrı izin belgesi, bunun için de İl Müdürlüğüne gitmemiz gerekiyor. Yani Sahil Güvenlik gelip de benim teknemde 4 tane kalkan balığı gördüğü zaman, kalkan balığının izin belgesini soruyor bana. O zaman, her balık için ayrı izin belgesi mi alacağız? Asıl olarak bu izin belgelerinin kaldırılmasını rica ediyorum eğer kaldırılamıyorsa da en azından ilçelerden alalım.

Söyleyeceklerim bu kadar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, tamam.

Zaten on-line sistemlere geçiyor, çoğu yerde dijitalleşme oluyor; belki o sizin işinizi de kolaylaştırır.

Şurada, önde bir arkadaşımız vardı, siz söz istemiştiniz. Sonra size söz veririm.

Buyurun.

BALIKÇI REİSİ NECLA YAZICI – Değerli başkanlarım, milletvekillerim, müdürlerim; hepinize saygı sunarak konuşmama başlıyorum.

Benim adım Necla Yazıcı, İstanbul Sarıyer Rumeli Kavağı'nda ticari balıkçı olarak çalışıyorum. Üçüncü kuşaktır, elli iki yıllık bilgi, deneyimle birlikte çalışıyorum. Aynı zamanda, Rumeli Kavağı Su Ürünleri Kooperatifinin ortağım fakat buraya, sahadaki kendi görüşlerimi paylaşmak adına geldim, kooperatifim adına gelmedim, bağımsız olarak buradayım.

Şimdi, şöyle: Biz küçüğün en küçük balıkçılarıyız yani küreklerle, radar olmadan, telsiz olmadan sadece makarayla çalışan balıkçıları temsilen buradayım ben. Denize, deniz çayırlarına, doğaya sıfır bu zarar, hiçbir zarar vermiyoruz çünkü sürütme şeklinde kullanmıyoruz.

Öncelikle, birinci şeyimiz yunuslardan çok muzdaribiz. Yanlış anlaşılmasın, ölmelerine, öldürülmelerine kesinlikle karşıyım ama ben bu kanıda birçok doğaseverle, derneklerle bir içinde dolay çıkarttım onları, inanın, görünce “Fikirlerimizde 180 derece dönüş yaptık.” diyorlar. Mesela, -maddi manevi, ağlar, ipler o kadar pahalı ki- alıyorsunuz, bir yıl boyunca dantel gibi örüyorsunuz, yunuslar gelip onları bir günde paramparça yapıyor. Hani eskiden buna dayanıyordu kıyı balıkçısı, bir müddet gelip, yiyip gidiyorlardı, şimdi öyle bir şey yok, onlar da çok akıllandı; bekliyorlar, vurani yiyorlar, vurani yiyorlar, zaten iflastayız.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Öneri nedir?

BALIKÇI REİSİ NECLA YAZICI – Öneri nedir? Ben İtalya'da bir sistem duydum, balina sesi çıkarıyormuş, bin dolarlık bir sistem. Hani bilmiyorum yani devletimiz kıyı balıkçısına bu tarz bir yardım yapabilirse çok sevaba girer.

Şimdi bizim gibi kıyı balıkçıları mayıs-haziran ayında iki ay çalışıyor, eylül-ekim ayında iki ay çalışıyor, senede toplam dört ay çalışıp bir yıl boyunca bunu yiyoruz denizden; geçim kaynağımız tamamıyla bu. Şimdi, mayıs-haziran ayında yunuslardan çalışmıyoruz, paramparça. Hadi eylülde -o kadar akıllılar ki- sonar sistemlerini duyunca ses dalgası yayılıyor ya, bir tane kalmıyor, hani bir şey kapalım da bir yıl cebimizde kalsın diye sevinçle denize koşuyoruz. Bu sefer endüstriyel teknelerden, kaçak trollerden avlanamıyoruz, av sahalarımız darala darala; böyle bir sıkışmış durumdayız yani. Bunlara bir...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Denizi nasıl paylaştıralım size?

BALIKÇI REİSİ NECLA YAZICI – Yani deniz; o kadar kötü bir şey ki, herkes kendi çıkarlarını düşünüyor, kimse balıkçılığın sürdürülebilir olmasını düşünmüyor. Minnacık istavritleri de tutuyoruz, tekirleri de tutuyoruz maalesef.

Şimdi, ben çok teşekkür ediyorum size, böyle bir toplantı düzenlediğiniz için hepinize ama kararları verirken geleneksel kıyı balıkçılığının vebalini almayın diye düşünüyorum, çok güzel kararlar verin istiyorum çünkü bugüne kadar benim hep duyduğum, benim gibiler buraya gelmiyor: “Niye gidelim ki? Büyük balık küçük balığı yer.” Hep mantık bu. Mesela, ben şikâyet ettiğimde, bana da “Büyük balık küçük balığı yer.” Böyle bir mantık olmasın yani. Benim kadar denizden geçim sağlamanın ne demek olduğunu kimse bilemez. Hepsi bir balıkçıların; büyüğü de küçüğü de hepsi kardeşim, canım ciğerim ama -kanunlara göre çalışanları tenzih ediyorum- kaçak yollarla çalışanları da burada kınıyorum. Ortak yol bulunsun yani kimse mağdur kalmasin.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, çok teşekkür ederiz.

Son bir arkadaşşıma söz verelim oradan.

Buyurun.

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Başkanım, ufak balıkçımız hep mağdur ya, ufak bir öneri var, hatta bunu yasayla biz uygulayabilsek çok güzel olur. O kadar şikâyet ediyoruz; turizm amaçlı balıkçılar çoğaldı, amatör çoğaldı. Amatörleri bir kenara bırakalım, turizm amaçlı yapacak olan tekneler; mevcut 12 metrenin altındaki ruhsatlı aşağı yukarı 15 binden fazla var, 15 bin tekte. Bunlara biz -turizm amaçlı- ticari belgesi de verelim, devamlı çalışsınlar, hem balık tutsunlar, kazansınlar hem balık tuttursunlar da ticari amaçlı. Dışarıdan, ekstradan ayrı teknelere verip de denizde hepten av baskısını artırmayalım; 12 metre altındaki teknelere, ticari hariç, -atıyorum- teknesine göre 5 kişi, 7 kişiyi alabilir veya... O artık yönetmelikle uygulanabilir. Diyelim ki: “Siz turizm amaçlı da avcılık yapın, alın, size çok güzel bir gelir kaynağı.” Ve de ayrıyeten, ekstradan, denizde av baskısını azaltmış oluruz çünkü sonuçta...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Onlar tekrar vergiye tabi olacaklar mı o zaman?

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Olmuyor, sadece Su Ürünleri, Bakanlık diyecek ki: “Sen 12 metreyle geçici belge getir, turizm amaçlı da yaparsın.”

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Orada bir ticaret yapılıyor, ne olacak?

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Ama sonuçta, başında ruhsat sahibi var ya, kaptanı...

BALIKÇI REİSİ NECLA YAZICI – Var öyle bir çalışma Başkanım.

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Şöyle var: 5 kilodan fazla o tuttu; o adam tuttuysa ceza onun değil, ona tutturanda olacak; otomatikman otokontrolünü sağlamış olacağız; o 12 metrenin altındaki teknelerin de ekstradan bir geçim kaynağı olmuş olacak.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, “Öyle bir yetki artırımı olsun.” diyorsunuz.

BALIKÇI REİSİ YUSUF YALÇIN – Evet çünkü onların da bir geçim kaynağı olsun, otomatikman denizi de kontrol edelim. Gerçek balıkçı var onun başında, teknede; tutarsa cezayı o yiyecek, ruhsatına onun işleyecek. Ekstradan denize farklı tekneleri avcılığa sokmayalım. Bu naçizane önerimdir çünkü mevcut gelir kaybı ekstradan.

Bir de başka bir konu daha demek istiyorum: Bundan önce ruhsat alımları oldu av baskısını azalmak için; devletimizin hep yurttan, bütçede çıkan. Son iki senedir -yanlış hatırlamıyorsam, üç sene oldu- alınmıyor. En büyük hatamız nerede olur biliyor musunuz? Maalesef, bunda başkanların, sivil toplum örgütleri başkanlarının en büyük vebali var; “12 metre üstü ruhsatlar alınacak, 12 metreler alınmayacak.” diye.

Şimdi, düşünebiliyor musunuz bir 10 metre tekne ile 20 metrenin, 30 metrenin av baskısı bir olabilir mi? Olamaz. Hatta varsayım ama şimdi bir şey diyemeyeceğim, o zamanlarda... Şimdi gerçi her şey gerçek dijital ortama döküldüğü için pek öyle şeyler oluşmuyordur. Maalesef 3-4 ruhsatla voltran oluşturuldu, 40 metre ruhsatlar oldu. 2002 yılında -o zaman da arşivler araştırılsın- ruhsatlar kapatıldığı zaman 40 metre üstü tekne kaç tane vardı, şu anki tarihte kaç tane 40 metre üstü ruhsat oldu? Yani 3-4 tane ruhsat birleştirildi, açıklar da uydurularak -atıyorum- 7 metre, 15 metre... Normalde 1 tane voltran oluşturuldular, otomatikman koca, devasa balıkçı gemisi oldu; ufak açıklıklarla. Bunlara çok dikkat etmemiz lazım ve alımlar olacaksa -yazık, günah- bu paraları 12 metre üstü, eğer ruhsatını devlete teslim edecek varsa vergiye tabi 12 metre üstü buna devlet ruhsat vermez. Ha, parayı verir vermez, ona bir şey diyemem.

Bir de üçüncü: Demin başkanlarım da konuştu. Maalesef özellikle bu sıkıntı 12 metre altı teknelerde var. Adam ruhsatı alıyor, dışarıda başka işi var, yapıyor yapamaz. Şimdi orada bir açıklığımız var, kanunda açıklığımız var. Devlet, geleneksel kıyı balıkçılığı adı altında yardımda bulunuyor balıkçılara 12 metre. Versin, vermesin değil ama verdiğin paranın hesabını sorsun. Senin başka bir gelirin var mı, başka bir yerde çalışıyor musun? Buna göre versin. Yazık günah, devletimizin parası da sağa sola çarçur olmasın.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Çok teşekkür ederiz.

Evet, son olarak değerli hocamızı dinleyelim, buyurun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Ben son sözü -en azından bu oturum için- bana verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bütün bir oturum boyunca benim anladığım geleneksel balıkçılar ile amatör balıkçıların birbirlerinin yerini işgal ettiği kanaatine vardık. Tabii, İstanbul için -benim, tabii, şahsi kanaatim- yapmış olduğumuz çalışmalar, İstanbul'a baktığımız zaman geleneksel balıkçılığı yok etmememiz lazım, geleneksel balıkçılık çok önemli. İlgili çözüm önerilerinin, bu beyin fırtınasıyla çözüleceği kanaatindeyim.

Ama ben konuyu başka bir tarafa aktarmak istedim en sonunda. Biraz daha, böyle, balıkçılara, balıkçı arkadaşlarımıza, biliyorum ki onların bu, yer, demirleme, av bulma, ürün bulma gibi sıkıntılarının yanında aynı zamanda av yaparken yaşadıkları bazı sorunlar da var. Bunlardan bir tanesi de -ki çok önemli- deniz anaları sorunları. Denizanalarıyla ilgili hatta bu sorun gerçekten son dönemlerde Marmara ve Karadeniz için çok ciddi bir sorun olmaya başlamış olması sebebiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının desteklemiş olduğu bir proje yürüttük ben ve ekibim: Marmara Denizi'ndeki denizanaları ve sorunları. Burada denizanalarının balıkçılar için ciddi bir sorun olduğunu ben biliyorum ve bu sorunu nasıl çözebiliriz de araştırmasını yaptık. Çünkü denizanaları hem balıkların besini oluşturan canlılar üzerinden besleniyor hem de balıkların yumurta ve larvaları üzerinden besleniyor. Doğal olarak balıkların stokunun azalmasında çok önemli bir faktör ve son dönemlerde küresel ısınmaya bağlı olarak sıcaklık artışıyla birlikte hem denizanalarında bolluklarında, "biomass"larında bir artış var hem de tür zenginliğinde artış var çünkü artık normalinde Marmara Denizi'nde bulunmayan tropik türler Çanakkale Boğazı'yla... Önceden, tabii, tropikal ve Hint Okyanusu'nda Süveyş Kanalı'yla Akdeniz'e, oradan da yayılım alanlarını genişleterek Marmara ve Karadeniz'e yayılımlarını sürdürüyorlar. Bunun gibi sadece denizanası değil, tabii, balon balığı var, aslan balığı var, bunlar...

Ama tabii ben yapmış olduğum çalışmayla ilgili konuşmak istiyorum. Doğal olarak çok ciddi bir sorun çünkü balıkçıların ağ göz açıklığını kapatıyor denizanaları siz çekerken biliyoruz, sümüksü bir yapısı var çünkü. Ne yapıyorsunuz? Çekemiyorsunuz, ağ bırakmak durumunda kalıyorsunuz, daha fazla enerji harcıyorsunuz; bunların hepsinin farkındayız. Sonuç olarak Bakanlık dedi ki: “Hocam, öneriniz ne, ne öneriyorsunuz?” Tabii, pek çok önerimiz vardı, bunlardan bir tanesi de geçmişte, 1980’li yıllarda -eski balıkçılar hatırlayacaktır- Uzak Doğu’da örneğin denizanaları gıda olarak kullanılır; Japonya’da, Kore’de, Çin’de ki ben de gittim bilfiil tattım, yedim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Herhangi bir ürünün ham maddesi olarak kullanalım onu.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Kullanılıyor. Şimdi onu diyeceğim.

Yani geçmişte böyle bir şey yapılmış ve ben Bakanlığa bunu önerdim, dedim ki: Geçmişte böyle bir olay var. Sonra bazı yaşanan sıkıntılar sebebiyle vazgeçilmiş. Balıkçıya denizanası bir sorun, değil mi? Biz bu sorunu bir çözüm hâline getirelim, balıkçıya da bir faydası olsun. Yani Bakanlığa şunu önerdik biz ekip olarak, dedik ki: Geçmişte yapılmış, bununla ilgili süreçler, işlemler tekrar düzenlensin, balıkçıya yeni bir geçim kaynağı olsun, aynı zamanda sorunu da imha etme yolunda bizim için bir şey olur. Balıkçı da bir şekilde hem kazanç sağlayacak hem imhası konusunda çalışmış olacak.

İkinci önerimiz de... Örneğin, benim fakültemde yapılıyor bu tarz çalışmalar, bir tanesini ben yürütüyorum, iki farklı çalışma var. Bir tanesinde, denizanalarında gıda... Evet, değerli arkadaşlar, yani bunlar Uzak Doğu’da tüketiliyor gıda olarak. Şimdi, Bakanlığın bununla ilgili şey yapması lazım bizimle...

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Hocam, Çinliler geldi bize. 4 kiloluk, 3 kiloluk tuttuk tuttuk getirdik.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Hah, hah, evet. Yani aslında, uluslararası çalışmalarda bunlara baktığımızda, geçmişte, 80’li yılların sonuna kadar “Türkiye’den ihraç edilmiş.” diye bu datalar var. Neden biz bundan vazgeçtik? Aksine, Türkiye kıyı sularında denizanası bolluğu ve çeşitliliği arttı.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Balık yemi falan olmaz mı bunlar?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Onu söyleyeceğim. Örneğin, bir çalışmam var benim. Önce ilkinden bahsedeyim. Bir çalışma yaptık -TÜBİTAK tarafından destekleniyor Sayın Başkanım- denizanalarından gıdada, kozmetikte, sağlık alanında kullanılmak üzere kolajen elde edilmesine yönelik bir çalışma. Eğer çalışmamız başarılı olursa ileriye taşıyacağız. Doğal olarak balıkçılarımız için böyle yeni bir kaynak. Yani en azından böyle çalışmalar genişletilirse sektöre yeni bir kaynak.

İkincisi, balık ununa alternatif, denizanalarından ürün elde edilmesine yönelik bir çalışmamız var. Şimdi, bunu da neden söylüyorum; ilgili bakanlıklar, ilgili kurumlar eğer üniversiteleri bu konularda desteklerlerse biz bu tür konularda yeni çözümler bulma konusunda çalışmalar yapıyoruz. Doğal olarak, bununla ilgili, ilgili bakanlıkların hem balıkçılara destek olması hem “mavi büyüme” adı altında... Biliyorsunuz, mavi büyüme de tüm dünyada uygulanan bir konu. Nedir? Denizlerden insanların faydasına ürünlerin elde edilmesi. Sadece denizanasından bahsetmiyorum, çeşitli balıkların mukoza yapısından da kolajenler elde ediliyor, farklı ürünler de elde ediliyor. Örneğin, alglerden çeşitli gıdaların paketlenmesinde kullanılan -değil mi Hocam- malzemeler elde ediliyor. Yani bu konularda -şuraya gelmeye çalışıyorum tekrarında- ilgili bakanlıklar, ilgili kurumlar üniversiteleri desteklerlerse bu tür konularda biz yeni ürünler, yeni cihazlar, aletler üretebiliriz ve bunu da balıkçının faydasına sunabiliriz.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, çok teşekkür ederiz.

Değerli misafirler, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli sivil toplum kuruluşları mensupları; yarım saat ara vereceğiz ve 16.45'te tekrar son oturumumuza başlamış olacağız.

Kapanma Saati: 16.04

20 Ocak 2024 Cumartesi

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.46

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(İMEAK Deniz Ticaret Odası/Çalıştay/İstanbul)

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Çok değerli misafirler, Değerli Başkanım, sektör temsilcileri; programımızın bu bölümünde, üçüncü oturumda sektörün işletmecilerle alakalı kısmı gündemde, onunla alakalı konuşacağız, onlarla alakalı konuşacağız.

Aslında balıkçılık noktasında bizim ileri işlemler yaparak katma değerini artıracığımız alanlarda yeni yeni projelerimizin olması gerekiyor. Bordan bor karbür yapan bir ülkeyiz. Aynı zamanda balıktan da çok daha üst katma değerli ürünler elde edecek, ayrıca gıda olarak belki çok daha geniş kitlelere hitap edebilecek, gençlere, çocuklara hitap edebilecek ürünler üreterek hem balık tüketimini arttırmak hem de sağlıklı bir besin dizisi ortaya koymak açısından da sorumlulukların olduğu kesin. Buna ait çalışmalar yapan arkadaşlarımız var, Çanakkale bölgesinde bazı tesisleri gezdik; sanıyorum burada da buna ait birçok tesis var. Ayrıca İstanbul bu iş için daha da müsait bir ortam çünkü diğer araç gereç ve paydaşları, diğer yan sanayiye burada bulmak mümkün, bu tür tesislere ihtiyaç var. Biz ürünümüzü kasa kasa satmak yerine, çok daha katma değerli hâle getirerek sattığımız takdirde belki yarısı ağırlığındaki bir ihracattan daha fazla gelir elde etme imkânı olacaktır. Bunlara ait çalışmalar gerek üniversitelerde gerekse bu tür şirketlerin AR-GE’lerinde yapılmaktadır; bunu çok daha hızlı yapmamızda fayda var.

Şimdi bu alanın temsilcileriyle alakalı bir bölüme geçmiş olduk. Biz arkadaşlarımızın söz aldığı zaman isimlerini söylemelerini, kurumlarını belirtmelerini ve ileriye dönük çalışmalarından da söz ederek en azından diğer arkadaşlara ufuk açmalarını arzu etmekteyiz. Sorunları nedir, çözüm önerileri nedir, bunlardan da söz ederek bu oturumu da tamamlamış oluruz.

Buyurun, şimdi söz sizin.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Değerli Başkanım, muhterem hazırun; bu imkânı hazırladığınız için hepinize teşekkür ediyoruz sektörümüz adına.

Şimdi, biz firmamızın balıkçılığın hem denizde üretimini yapan hem barajda üretimini yapan hem ileri işlemesi olan hem restorani hem de balık halinde toptan satış ve perakende satışıyla uğraşan bir yapısı var.

Bu konuyla alakalı gündemimiz ileri işleme olduğu için onunla alakalı birkaç hususu ifade etmek istiyorum. Bir külli kaide vardır malumunuz, kanun bir silsiledir bütün ef’âl onunla bağlıdır. Üretim de bir ekosistem, yumurtadan sofraya geldiği noktaya kadar bütün süreçler birbirine bağlı. Nasıl ki bir ağacın çiçeğini tutsanız, yaprağını çekerseniz, dalını çekerseniz, gövdesini çekerseniz, toprağını çekerseniz peşinden bütün dünya gelir, birbirinden ayırt edemezsiniz. Bu aşamalarda herhangi birinde yaşanacak bir sıkıntı bütün çabanızı o nispetle akim bırakabilir.

Şimdi, üretimle alakalı da ileri işlemeyle alakalı da Türkiye olarak en önemli sıkıntılarımızdan biri oturmamış olan bazı standartlarımız var, kontrol mekanizmalarımızda eksik kaldığımız noktalar var. Özellikle, burada da biz sağlıklı, düzgün yani ileri kaliteli ürünleri halkımıza sunmakla alakalı maalesef ciddi problemlere karşı karşıyayız. Nedir bu problemler? Bunlardan bir tanesi balıkçılıkta kullandığımız

bir metot, bütün dondurulmuş balıkları, biz -patlamalı ürünler hariç- balığı balık olarak şoklayıp donduruyorsak... Dondurmak zorundayız artık dondurulmuş olarak üretilen balıklar taze balıklarla neredeyse eş değerde, bu, her geçen gün bütün dünyada dondurulmuş balık kategorisinin payını artırıyor. Biz bu balıkları dondurduğumuz zaman bir işlemden geçiriyoruz, “glazeleme” dediğimiz bir işlem yani mumyalamayla aynı özelliği taşıyan bir mantık var. Bunun esprisi, balığı suyla kaplayarak o balığın raf ömrünün çok ciddi anlamda uzamasını temin ediyoruz. Eğer vakumlamıyorsanız, vakum pakete koymuyorsanız, bu işlemi yapmadığınız takdirde soğuk havalarda bu balık yanar, raf ömrü de tükenir yani çok kısa sürer; dolayısıyla bunu yapmak zorundayız. Maalesef, bu iş suistimal edilmeye başlandı, ciddi anlamda suistimal ediliyor. Normalde bir levrek veya çipura veya somonla alakalı bir glazeleme işlemi yapıyorsanız bu yüzde 10’ları geçmemeli veya bir karideste yüzde 25-30 yeterli olabildiği hâlde, yüzde 50 glazeleme işlemi yapılıyor. Bu ne demek? Fiyatı tutturabilmek adına, bu ürünü satacak yerel, ulusal veya uluslararası marketlerde bu fiyatı tutturulmakla alakalı glaze kullanılan bir argüman hâline gelmiş; hâlbuki, balığı korumakla ilgili bir argüman. Bir de bunun ciddi anlamda kontrolü yok yani siz yüzde 10 glaze diye aldığınız bir ürünü seçmece marketlerden, herhangi ürünlerden 5 adet, 10 adet alın...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - O etiketin üzerinde yazıyor mu?

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Yazmak zorunda kanunen zorunluluğu var ama bunun ciddi bir denetimi yok. Bir de halkımız bunu da bilmiyor yani vatandaş bunun bilincinde olmadığı için bakıyor bu ne; karides, o da çimçim karides, o da çimçim karides, o 100 lira, o da 80 lira, “Bu 80 lira ucuzmuş.” diyor, hâlbuki yüzde 30 daha pahalı, biri yüzde 25 glazeli, biri yüzde 50 glazeli, onun içinde yüzde 50, onun içinde yüzde 75... Dolayısıyla bu çok ciddi anlamda suistimal edilir bir pozisyonda, bunun muhakkak surette denetimlerinin yapılması ve cezalarının caydırıcı nitelik taşıması gerekiyor. Bu nokta bizim sektörde sağlıklı ürün işlememize engel oluyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Rekabeti de engeller tabii.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -- Kesinlikle.

İkincisi, ben aynı zamanda bir Türk somonu üreticisiyim. Gerçekten son yıllarda ülkemiz adına, uluslararası arenada Rusya, Japonya olmak üzere Avrupa ve Amerika ülkelerine de sevki ediyoruz bu ürünü. “Türk somonu” diye de Bakanlığımız tescilini yaptırdı. Burada da şöyle bir sıkıntımız var: “Dalış balığı” dediğimiz bir mantık var yani balık böyle gidiyor denize, dalgıçlarımız dalıyor, bunu çıkartıyor. Bunun yasal olarak aslında yem firmalarına gönderilmesi lazım veteriner kontrolünde ya da gömülüp kireçle üzerine kapatılması gerekiyor. Geçen yıl çok ciddi anlamda bir dalış balığı çıkmak durumunda kaldı, rakamı burada ifade etmesek daha hoş olur diye düşünüyorum, çok ciddi. Bu bizim rekabet etmemizi bırakın, işi geliştirmemizin, iç pazarda sürdürülebilir ticaretimizin önünde en büyük bir engel oldu. Bu ne demek? Bizler dalış balıklarını -faraza konuşuyorum- 60 liralardan sattık ve bu dalış balıkları fileto ve dilim yapılarak bir de glaze yapılarak sektörde bugün Norveç’ten bu haftaki... Ekran açık olsaydı, paylaşma imkânı olsaydı paylaşırdım. Rafta bugün bakıyorum 65 TL’ye 62,5 liraya Türk somonu dilim satılıyor, bugün ulusal bir market zincirinde, hepimizin bildiği bir zincir.

Şimdi, normal şartlarda Türk somonu da Norveç somonu da aynı sularda beslenen, aynı yemle büyütülen, aynı mantıkta bir hayat serencamı olan bir ürün. Ben bu hafta Norveç’ten 444 TL’ye kafası üzerinde, içi alınmış somonu satın alıyorum, ben bunu dilim yapmak istediğim zaman yüzde 10 glazeleme getirdiğim zaman, bunun üzerine hiçbir ekstra maliyet koymazsak sadece et maliyeti 635-650 liralara gelen bir ürünü nasıl oluyor da benim bir arkadaşım rafta 120 liraya satıyor. Biz bu ulusal zincirlerin bütünüyle hemen hemen çalışan bir firmayız. Bunu yüzde 30-35 marjla geri geldiğiniz zaman, glazeyi de düşüğün zaman bu arkadaşın 60-65 liraya bu ham maddeyi alıyor olması lazım;

ya, bu imkânsız bir şey. Rekabet iyidir ama derman haddini aşarsa dert getirir, öldürür yani ilaç iyidir ama haddi aştığında anlamı yok. Tamam, ucuza balık yedirelim halkımıza ama bu ucuza balık yedirme değil; sürdürülebilir, kaliteli balığı halkımıza sunmanın önündeki en büyük engellerden biri. Fuarda Antalya'daki bir arkadaşla soruyorum: "Ağabey balığını aldın mı?" "Aldım." "Ne kadar?" "400-600 ton arası balık aldım." "Kaç paradan aldın?" "90 lira." Ya ben üreticiyim, bu balığın bana maliyeti 6,25 dolar, benim yem fabrikam olsun en iyi şartlarda 5,5 dolar. Sen bu balığı, bu fiyattan nasıl alabiliyorsun? Peki, bu arkadaş hem iç piyasada hem dış piyasada bu balığı piyasaya sürdüğü an sürdürülebilir bir ticaretin önündeki en büyük engeli biz oluşturmuş oluyoruz.

Birinci husus, glazeydi buna kesinlikle bir çözüm bulunması lazım. Bence her balık -önerim olarak ifade ediyorum- türüne göre maksimum glazeleme oranları konulması gerekiyor ve bunların bir kontrol mekanizması olması icap ediyor.

İkincisi dalış balıklarına çözüm bulmadığımız takdirde, yeni göz bebeğimiz olan Türk somonunun önündeki çok ciddi bir sıkıntı. Bakın, sadece bu yıl bu işi yönetemediğimizden dolayı, iç pazarda ve dış pazarda bu yılki hedefimiz 2 milyar dolardı Türkiye olarak balıkçılıkla alakalı, 1 milyar 750 milyon civarında kaldık. Sektör olarak sadece somon özelinde 150 milyon dolarlık bir kaybımız var, toplansanız belki iki elin parmakları kadar akli başında üretici var, büyük çaplı üretim yapabilen ama bunu sürdürmediğimiz için maalesef burada çok büyük bir gol yedik. Diyebilirim ki: Son elli yıllık balıkçılık tarihinde belki de geçen senelerde Rusya'ya, Japonya'ya 8,5 dolarlara satılan bir ürün, bu yıl maliyetlerin yüzde 40-45 arttığı bir noktada 4,5 dolarlara Ruslara yalvarır hâle geldik. Niçin? Çünkü bu mantıkla hem rekabeti hem kontrol mekanizmalarını devreye alamadığımız için. Bu dalış balıkları burada bizim için çok büyük bir sıkıntı oluşturdu, eğer tedbir almazsak sektörün büyümesine engel olacak, ileri işlemeye de engel olacak. Şimdi, "Bu nedir?" diye soran adama ne diyeyim yani ne diyeceksin? Yani ben A kalite malı nasıl ihale edeceğim 62,5 liraya satan arkadaşlarla nasıl rekabet edeceğim? 6 dolar bunun bana maliyeti var. Norveç balığını ben 444 liraya tezgâhıma koyarken dışarıdan müşteri Norveç damgası gördüğünde gelip alıyor. Ya, Türk somonunu biz üretmeye başlamadan önce, yedi, sekiz yıl önce, ben yurt dışından Norveç somonundan daha pahalı alıyordum fûme yapmak için. Üzerine Türk damgası vurunca niye biz bunu o kadar değersizleştirdik?

Şimdi, bazen şu söylenebiliyor: Kardeşim ahlaklı ticaret yapın o zaman; bunun doğru bir bakış açısı olmadığını düşünüyorum. Devlet, baba gibidir, eğer bir çocuk yaramazlık yapıyorsa uslanmıyorsa -az önce bir arkadaş cezalar çok fazla dedi- valla caymıyorsa caydırıcı tedbirleri almamız lazım, gerekirse lisanslar iptal edilecek, gerekiyorsa fabrika kapatılacak ama herkes düzgün ticaret yapacak. Norveç'te adamın taksisine bindim, dört gün beraber gezdik, baktım hiç hız sınırını aşmıyor. "Kardeş tebrik ediyorum, ne kadar güzel alışmışsın altında son model Porsche var." Dedi ki: "Ağabey, geçen hafta 1,500 euro ceza yedim, dizlerim titriyor, nasıl basayım ki gaza." Şimdi ikincisi bunu ifade etmiş oldum. Bununla alakalı dalış balıklarına çok net tedbir almak durumundayız, yoksa orada ciddi anlamda bize...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Bunun oranı nedir? Yani bu kadar etkiliyorsa o zaman yani yüzde 50'den daha fazla bir şey olması lazım, öyle değil mi?

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Şöyle, bakın, bugün akşam sofrasında Türkiye'ye biz bütün çiftliklerdeki balığı, iç pazardaki balığı bir seferde versek sabaha bir tane balık kalmaz. Yani kişi başı tüketimimiz 5,5 kilogramlarda, bu iç pazarı maalesef vuruyor, rekabet edemiyoruz. Ben adama diyorum ki: "Ya, bununla bu bir mi?" "Evet, ağabey, bir değil, biliyorum ama müşteri alıyor ben ne yapayım?" diyor. Ya, nasıl ne yapayım? Yani burada şu olması lazım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, onu söyleyin.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -Evet, burada kesinlikle dalış balıkları pazara sürülemez. Yani 175 milyon doların biz 10 milyon dolarını bu işi harcasaydık sektör olarak, birliklerimiz olarak, organize olabilseydik biz 160 milyon dolar kârdaydık.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Üstadım bu dalış balıkları kısmını bir açar mısınız, tam olarak ne demek istiyorsunuz?

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -“Dalış balığı” şu demek efendim...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Bir de diğer kullandığınız terim var, ben şahsen yabancıyım.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -Glazeleme balığın suyla kaplanması; balığı donduruyoruz, şokluyoruz, şokladıktan sonra don yanığı olmaması için -direkt eksi 18 odaya koyduğumuzda o soğuk havada birkaç gün içerisinde o balık yanar, don yanığı olur, balık böyle mantarlaşıp- mantarlaşmaması için biz onu suyla kaplıyoruz. Ne demek o? Suya sokup çıkarıyoruz. Onun makineleri var ya da manuel olarak suya sokup çıkarıyorsunuz. Bunu mumyalama diye düşünebilirsiniz yani balığı suyla kaplamak.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Doğal su mu bu yoksa yer altı...

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Doğal su, herhangi hiçbir şey yok, doğal su. Bu balığı koruyor ama bu yüzde 5'tir, 10'dur; küçük karideslerde maksimum yüzde 30'dur çünkü onu bir kere batırdığınızda o zaten yüzde 25 civarında da alabiliyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Veysel Bey, dünyada bunun bir standardı var biliyorsunuz. Dünyadaki standardı koruma glazesı yüzde 3-5 arası, uzun muhafaza da yüzde 10. Türkiye'de glaze paketlerinde yazılan yüzde 50, aslında yüzde yüz; dünya standartlarında ve Türkiye'de çok üstünde bir rakam.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ – Şimdi, oradaki glazeme mevzusunda bir kere bununla ilgili çok net yaptırımların olması gerekiyor.

“Dalış balığı” dediğimiz şu... Geçen sene bazı arkadaşlarımızın balıklarının yüzde 25'i denizde öldü veya barajda öldü. Bu ne demek? O öncüne yani bunun adama maliyeti 5-6 dolar, adamın canı gidiyor. Ne yapıyor? Her gün dalgıç daldırıyoruz o kafeslerin içerisine, o balıkları çıkarıyoruz ve satıyoruz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – İç piyasada.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Bununla ilgili bir etiketleme veya bunun dalış balığı olduğu veya premium balık olmadığı...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Ölü balık yani...

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -Yani burası mahrem daire, bunu da ifade etmek zorundayım.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Hayır mahrem değil, bu Meclisin araştırma Komisyonudur, her ne varsa bununla ilgili olarak iyi veya kötü hepsini bilmemiz lazım.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Bu yani bu bizim için ciddi...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Biz bu çalışmayı millet adına yapıyoruz dolayısıyla her şeyi bilmek durumundayız.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Bunun hakikati budur. Geçen sene bazı arkadaşların yüzde 25, bazılarında yüzde 10, yüzde 15... Bin tonda 100 ton çok büyük ton. Ben bunu iç pazarda hiç olmayan...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Dalış balıklarında sağlık durumu nedir?

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Şöyle: “Bu sağlıklı” demek degildir fakat bunun ayırımının yapılması lazım.

Yani mesela ikinci bir husus da, bir Türk somonu var. Bu göl balığı mı, barajda mı yetiştirildi, denizde yetiştirildi? Bunun etiketinde denizse “deniz” dememiz lazım, barajsa “baraj” dememiz lazım. Bunların aralarında hem maliyet anlamında hem alınan riskler anlamında farklar var. Dolayısıyla bu farkların da vatandaş tarafından, nihai tüketici tarafından -yerli veya yabancı- bilinmesi lazım. Bunun için etikette diyeceğiz ki “Türk somonu deniz” şart olması lazım; böyle bir şart zorunluluğu yok.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ambalaj bilgilerinin yeniden düzenlenmesi gerekiyor.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -Evet, efendim.

“Türk somonu baraj” Hatta menşei neresi? Bugün bir domatesi -aynı zamanda marketçiyim ben- halden alırken bunun bütün karnesini görebiliyoruz, hangi tarladan geldiğine kadar. Ya, bu Karkamış Barajı’ndan mı geldi, Elâzığ’dan mı geldi, Kuzgun Barajı’ndan mı geldi, Arkun’dan mı geldi? Nereden geldiyse ben bunun üzerinde bunu görmek isterim. Gösterirsek daha adil bir rekabet ve daha adil bir fiyatlandırma olacaktır; bunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi, diğer husus da üretimde -bu ileri işlemenin bir konusu belki değil ama- bizim izinlerimiz var; işte 100 ton, 500 ton, bin ton, 2 bin ton. 100 ton üretim izni olan bir tesiste 500 ton bir üretimin olması durumunda, diğer izinlerini tam alan insanların nasıl rekabet etmesi beklenebiliyor? “x” bir barajda 6 tane izni olmayan adamın üretim yaptığını duyuyoruz. Şimdi, bu izinlere uygunluğun da kontrol edilmesi lazım, adamın limiti 500 tonsa 500 tonu aşmaması gerekiyor. 2.500 ton adam üretim yaptığında bizim bütün planlamalar çakar; geçen sene yaşadığımız en büyük sıkıntının nedenlerinden biri buydu, 60 bin tondan 120 bin tona çıktığımızda ve limit falan kalmayınca bunları da kontrol edemediğimiz için... Evet, devletimiz gerçekten çok ciddi destekledi ve çok hızlı büyüdük ama ilk travmada çok büyük gol yedik yani herkesin şu an ayakları titriyor; bu bir gerçek. Büyüğünden küçüğüne çünkü çok ciddi maliyetler var; küçükbaş küçük bela çekti, büyükbaş büyük bir sıkıntı çekiyor yani.

Maliyetinin altında ürün verilmesinin önüne nasıl geçilebileceğinin de sınırı olması lazım. Ucuz balık diye, Norveç’ten 444 liraya alıp 635’e mal edilen bir ürününün 100 liraya satılmasının bir sebebi olması lazım. Nasıl satıyorsun bunu yani? Tamam, vatandaşa ucuz balık yetiştirelim de nasıl satıyorsun? Bunun altında bir şey yoksa nasıl oluyor bu iş? Mümkün değil, maliyetini biliyorum.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN - Korsan üretim.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -Korsan değil, sıkıntılı bir üretim. Yüzde 10 glaze yerine yüzde 20 vurursan, bunu denetleyen bir mekanizma da sağlıklı olmazsa öyle rahat satarsın ki bunu.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Bu glazeleme kafamda bir iki soru işareti oluşturdu yani bu satılan et gramajını mı etkiliyor?

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Evet efendim, arkasında yazıyor. Şimdi ben resimlerle gösteririm de şık olmaz. Şimdi şu balık, somon parçası, bunu ben dilimledim, şokladım, çıkardığımda, suya batırdığında bu 500 gramsa yüzde 10 daha aldığımda 550 gram oluyor, vatandaş 550 gram balık aldığını zannediyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - 50 gram su satıyorsun.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -Bu karidesse -vekilim ifade etti- yüzde 50'si su.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Barış Bey “Türkiye’de üzerinde.” dedi yani iyi anlamda “üzerinde” dedi.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Yok, kötü anlamda.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Hayır, Veysel Bey’in dediği olay çok doğru. Şu küçük bir karides için, çim çim karidesler var ya... Eskiden, çocukluğumuzda bir soru vardı: Çarşıdan aldım bir tane, eve geldim bin tane diye; o da nardı. Şimdi tam tersine döndü, çarşıdan aldığım bin tane, eve geldim bir tane oluyor. Yani o glaze Türkiye standartlarında dünya standardının çok üstünde, şu kadarlık, küçük bir balıkta “yüzde 50” deniliyor, aslında, yüzde 100 ve yüzde 200'lere çıkan bir şey var. Bu kadar, oluyor bu kadar, evde onu çözözdürdüğünüz zaman ufacak bir şey kalıyor.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Eski hâline dönüyor tekrar.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - 500 gramlık karides paketini alıyorsunuz, eve getirip çözözdürdüğünüzde bir daha tartın, o zaman bütün manzara çıkacak.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - İhraç ediyoruz bu ürünleri.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - İhraç kalemlerinde bunu kabul etmiyorlar, iç piyasa.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - İç piyasaya mı?

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - İhracatçı buna dikkat ediyor ama iç piyasada, biz, bu noktada sıkıntı yaşıyoruz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Allah’tan ihracat yapıyoruz Veysel Bey çünkü Avrupa Birliği ve Japonya bu işlere çok dikkat ediyor. Bizim ürettiğimiz balığın içine, geliyor kendi elektronik aletini takıyor, balığın kaç FCR’yle büyüdüğü, yağlık oranı, işte o işlemi yaptığımız üründeki bütün proseslerin bilgisini alıyor, ona göre kendilerine ithal ediyorlar. İç piyasada bunun bir denetimi olmadığı için, denetimle ilgili bir sıkıntı yaşadığımız için ve bunun da bir standardı olmadığı için...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Ya bu mekanizmadaki eksiklik ne? Yani ihraç edilecek ürünü onlar kendileri mi bakıyor? Biz bakmıyoruz. Amacı ihraç ettiğimiz...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Birincisi, bu mekanizmadaki eksiklik anlaşılan bir dürüstlük eksikliği var. İkincisi de denetim eksikliği.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Denetim işini biz niye yapmıyoruz?

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Mesela, Tarım İl Müdürümüz burada olsa bir soru soracaktım. Denetim, her şeyin başı denetim.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Hocam, siz de söz almak istiyorsanız lütfen katılım sağlayın.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Yok, ben bir açıklama yapmak istiyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Koskoca İstanbul’ da 2 tane su ürünleri denetim...

PROF. DR. NURAY ERKAN - Sizi destekleyici yönde açıklama yapacağım.

Su Bilimleri Fakültesi Profesör Doktorum, Gıda Güvenliği Ana Bilim Dalı Başkanım aynı zamanda. Otuz senedir de su ürünleri işleme ve gıda güvenliği üzerine çalışıyorum. Biz, balıkçı arkadaşlarla asistan girdiğimiz günden beri beraberiz. Balıkçılarımızın iç sularda, denizde, küçük ölçekli, orta ölçekli, endüstriyel balıkçılar otuz senede -ya ben kendi meslek hayatımla karşılaştırarak geliyorum- aynı masa etrafında oturup, konuşup en azından aynı jargonu konuşmaya başladılar.

Şimdi, biz hep zincirin son halkasıydık yani işin tüketim kısmı. Otuz senedir kendi adıma ve büyüklerim adına, biz hep ne dedik? “Balık tüketelim.” dedik. Niye balık tüketiyoruz? Çünkü doğada anne sütüne eş değer tek bir gıda maddesi var o da balık ve balık ürünleri. Gelecek balıkta, -siz, özellikle Sayın Vekiller çünkü farklı farklı alanlardan geliyorsunuz- işin ekonomisi, uluslararası ilişkileri, bütün alanları bunu ilgilendiriyor. Dünyada bir gıda sorunu var, gıda güvence sorunu var. Bütün uluslararası kuruluşlar elini ortaya koydular, açlığa son, kıtlığa son; değil mi? Ne yaptılar? Üretim yapabilecekleri noktalara gittiler balıkçılığı geliştirdiler. Dünyanın belli yerlerine bakın -özellikle kültür yapan arkadaşlar- nerelerde kültür balıkçılığı geliştirdi? O bölgedeki halkın açlığa, kıtlığa, yoksulluğa son mekanizmasıyla geliştirildi. Türkiye’nin yurt dışına ihracat yapabildiği -sizler de çok güzel ifade ettiniz- en önemli ekonomik kaynağını balık ve balık ürünleri oluşturuyor. Dünyadaki trendde de yetiştirici arkadaşlar yarışıyorlar ama dünyada biz marka olamadık. Komşu ülke Yunanistan, kotamız neredeyse aynı, hatta bazen bizden alıyor, üzerine Yunan damgasını basıyor; benim balığım 5 euro, onun balığı 12 euro. Eylül ayında İtalya’daydık, şuradan, sınırdan dışarı çıktığımız anda... Bu bir.

Özellikle, arkadaşımızın söylediği doğru; taze ve donmuş ürünler bir sektördür. Bütün dünyada öncelik taze ve donmuştur; artık donmuşu da biz taze olarak ifade ediyoruz. Donmuşun ömrü on iki aya kadar çıkar, on sekiz aya kadar çıkar. Bunu yapabilmeniz için on iki ayı sağlayabilmeniz için “soğuk zincir” dediğimiz mekanizmayı kurmanız lazım; buna yönelik altyapınızı yapacaksınız. Doğrudur, glaze bunlardan bir tanesidir. Ne olur, sektör arkadaşlarım, sektör temsilcileri, ifadelerinizi doğru kullanın, hem bürokratlarımıza hem ilgili temsilcilerimize çünkü halkın kulağına bu geldiği anda... Bakın, ben meslek hayatıma başladığımda Türkiye’de kişi başına tüketim 10-11 kiloydu, şu anda 5,5 kilo. Ben mesleğe başladığımda tavuk ürünleri sadece ve sadece çoğu evde yılbaşından yılbaşına tüketilirdi; şöyle kocaman bir tavuk alınırdı, tencereye konulurdu ya da hastaysanız tavuk suyuna çorba diye tüketilirdi. Tavuk sektörü nerede, balık sektörü nerede? Ben de bir akademisyen olarak bunu soruyorum size.

Ne güzel söylüyorsunuz, çok güzel ifade ediyorsunuz olanları, doğrucu Davutluk yapıyoruz; bizim öncelikle kendi halkımıza değer vermeyi önemsememiz lazım. Burada kime gol atıyoruz? Halkımıza gol atıyoruz. Dünyada, dünyayı yöneten güçler balık ve et tüketen ülkelerdir. Keşke biz de hazırlıklı gelseydik, bize bu konuda bilgi verilmedi, şuraya bir harita koysak, dünyada et ve balık tüketimi yukarıda olan ülkeler gelişmiş ülkelerdir. Bir ülkenin gelişmişlik seviyesi, bir milletin gelişmişlik seviyesi yediğiyle ölçülür. “Ne yersen osun.” der bir düşünür; sosyalciler daha iyi bilirler bu konuyu; doğal olarak olaya böyle bakmamız lazım.

Türkiye’de balık tüketimi niye zayıf? Şimdi, artık bilgiye ulaşma yolu çok kolay yani eskisi gibi konuşmuyoruz. “Çocuğum ye, vitamini kaçmadan şu portakalı ye.” şeklinde ikna etmiyorsunuz, bir tuşla bütün bilgilere ulaşabiliyorsunuz. Doğal olarak antibiyotik mi var, işte, efendim... Ne dediniz demin? Çok değişik bir ifade kullandınız “yanıyor” Balık yanıyor olabilir mi? Balığı değerli kılan şey balığın yağıdır, balık yağıdır çünkü omega-3 dediğimiz 2 tane önemli yağ asidi doğada sadece ve sadece “aquatic” canlılarda var yani deniz yosunlarından balığa kadar. Başka hiçbir şeyde yok bu EPA ve DHA dediğimiz eikosapentaenoik asit ve dokosaheksaenoik asit; başka hiçbir şeyde yok. Beyin gelişiminden kalp sağlığına kadar bunu beslenme ve diyet uzmanları da öneriyor, cerrahlar da öneriyor baypastan sonra; doğal olarak bunu tüketmek zorundasınız ama siz böyle söylerseniz öncelikle halkın zaten balığa güveni kalmıyor çünkü biz çok kirli bir ekosistemin içerisindeyiz. Sabahtan beri burada çalışıyoruz, çok değerli bilgiler ortaya çıktı. Öncelikle bu üretim kaynağının, bu gıda üretim kaynağının tabii ki var olması lazım. Biz gıda güvencemizi kaybetmiş durumdayız, ekosistem kontrolünü kaybettiğimiz için. Üzerine elimizde olan kaynakları tutabilmek için artı yanlış bilgilendirme içindeyiz yani sektörün temsilcisi, çok değerli, çok büyük yatırım yapan arkadaşlarımız kendi elleriyle kendi ayaklarına sıkıyorlar. Dışarıya satarken iyi, içerideki halka satarken yok; benim canım can değil mi,

pardon? Doğal olarak söylediğiniz şey kendi içinizde, kendi halkınıza, milletinize öncelikli haksızlıktır; hakkın olduğu yerde mağduriyet olmaz. Doğal olarak doğanın da hakkını vereceksiniz, milletin de hakkını vereceksiniz. Burada iki tarafı da doğru bilgilendirmek lazım.

Sayın vekilim, glaze tam olarak hiledir; hiledir. 5 grama 50 gram yapmaktır.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Değildir, glaze balıkta yapılması gereken bir zorunluluktur.

PROF. DR. NURAY ERKAN – Hayır, ben demin onu söyledim.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ – Tartışmaya gerek yok.

PROF. DR. NURAY ERKAN – Hayır, glaze yapılması gereken bir şeydir ama Sayın Vekilimin söylediği gibi yüzde 10'u geçtiği anda... Dediniz ya yurt dışına çıkarken bunda hiçbir şey olmuyor ama iç piyasaya verirken oluyor. Doğal olarak sayın vekiller olarak sizin bunu sormanız lazım; niçin iç piyasaya satarken bunu daha fazla yapıyorsunuz?

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Onu soruyoruz, aslında beyefendi de aynı şeyden bahsediyor.

PROF. DR. NURAY ERKAN – Doğal olarak bunun kontrollerinin yapılması lazım, onu koymak zorundasınız. Yani kendi halkımıza değer vermeyi öğrendiğimiz anda zaten bu kontrol yapılır. Koruma kontrolü nerede, niye yapmıyor; bunun da cevabını onlar versin öncelikli. Yani “glaze” diyelim, “don yanığı”dır onun adı, “don yanığı” Doğal olarak onu yapmazsanız çok kısa sürede bozulur çünkü bizim balıklarımız çok değerli omega-3’ler bakımından, çabuk okside oluyorlar. O camısı film tabakayı kaplamazsanız -glaze denen şey o- doğal olarak o zaman çabuk bozulur balık. Doğal olarak bunun üstüne gitmemiz lazım, bu teknolojilerin olması lazım.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Uluslararası bunun şekli nedir Hocam?

PROF. DR. NURAY ERKAN - Yüzde 10'u geçemez.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Yüzde 10.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Zaten yurt dışı ihracatta sorun yok Hocam, içeride problem.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Glaze işleminin sizin söylediğiniz şekilde ileri yapılması lazım.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Tabii, arkadaş da onu söylüyor zaten.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sağlık açısından kanserojen ya da başka bir sonucu var mı?

PROF. DR. NURAY ERKAN - Hayır, orada sadece su kullanılıyor, başka bir şey kullanılmıyor. Bazı şeylerde fosfat kullandıkları oluyor ama onları zaten dış piyasaya veremiyorlar.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Hocam, sektörden arkadaşımız da aynı şeyi söyledi yalnız, yanlış anlaşılma olmasın çünkü o da koruma glazemizin çok fazla yanlış olduğunu söyledi, yanlış mı duydum ben?

PROF. DR. NURAY ERKAN - Yok, yok, “Fazlası var.” dedi.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – “Fazlası var.” dedi ama yanlış...

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ – Aynı şeyi söyledim, glaze olmak zorunda bir işlemdir, bazı firmalar...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - “Fazlasını yapanlar var.” dedi.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Şimdi “Bir Derdin dermanı dert getirir öldürür.” dedim, yüzde 10 iyidir ama yüzde 50 öldürür, sıkıntılı bir süreçtir diye de bir örnek verdim, aynı şeyi söylüyor.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Ama herkes sizin gibi uygulamıyor, ben onu anladım.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Kıymetli Hocam, biz burada şunu diyemeyiz: Ahlaklı olmak güzel bir şeydir, burası onun yeri değil, ahlaklı olmanın güzel olduğunu tartıştığımız bir nokta değil.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Doğru, doğru, yok yani böyle bir problem var.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Burada bir problem var ama ahlaki ama pratikte ama kontrolde ne dersiniz deyin.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Denetim lazım.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Halkın temsilcileri buradadır, burada gerekli tedbirleri almak için bir araya geldik. “Ne tedbir alalım?” diye soruyorlar. Biz de o tedbiri ifade etmeye çalışıyoruz.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Biz bir avuç insanız yani bu tedbiri kontrol etmek bu kadar zor değil. Balıkçılık da tekelerde üretim de tekelerde; doğal olarak çok sayıda insan yok burada, bunun kontrol mekanizması çok zor değil.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Elbette, eğer burada balıkçılık sektöründe -bu tabii sadece işlemeye değil, bütün üreticileri ilgilendiren bir şey- herhangi bir suistimal olduğunu toplum duyduğu takdirde balığa karşı mesafe olacak, bu da herkesi etkileyecek.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Zaten balığı çok tüketen bir toplum değiliz Sayın Başkanım ne yazık ki.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Şimdi, o zaman şöyle bir noktadayız arkadaşlar -bu tutanaklara geçti bu noktada- dondurup hem iç piyasaya hem dış piyasaya üretim yapan ve bunun ticaretini yapan arkadaşlarımızın daha dikkatli bir şekilde denetlenmesi ve bunun gerekirse Bakanlık tarafından “bu ayın nokta nokta nokta” diyerek orada belirtilmesi gerekir diye düşünüyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Başkanım, şöyle bir durum var, arkadaşlar buradayken onu da belirtiyim: İthal edilen ürünler, Türkiye’ye ithal edilen ürünler -atıyorum- yüzde 5, yüzde 10 glazeliye ithalattan sonra tekrar bir glaze işlemi uygulanıp Türkiye’de onun yani... Aslında bu kâr marjı gibi bir şey, sahtekârlık. Ne yapılıyor? İthal edilen ürün tekrar glazelenip yüzde 40'lara çıkarılıp hatta o soğuk zincir bozularak iç piyasada... Şu anda iç piyasada -yani bunu üzümlük söylüyorum- bu ürünlerimizin insan sağlığıyla ilgili çok ciddi sıkıntıları var. Gıda Denetim Kontrol Daire Başkanlığının bu konuda ciddi bir eğilimi gerekiyor çünkü oradaki arkadaşlar sadece su ürünlerine bakmıyor, sucuğa da bakıyor, ete de bakıyor; her şeye baktıkları için bu bölümün buradan ayrılıp su ürünleri sektörüyle ilgili ayrı bir kontrol mekanizmasının oluşturulması lazım.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Denetimde en büyük sorunlardan bir tanesi de bu. Denetim ve kontrollerde -sayın vekilimizin dediği doğru- şimdi gıda işine bakan gıda mühendisleri var, veteriner hekimler var, işte ziraatın belli grupları var ve bir de su ürünleri ve su bilimleri mühendisleri var. Doğal olarak özellikle gıda mühendisleri, ziraatın bahçe bitkileri vesairenden ayrılanlar daha çok sebze, meyveye hâkimdir, onun dışında et ve et ürünlerine veteriner hekimler hâkim; esas, en büyük sorun bunlardan bir tanesi. Aslına bakarsanız, bu su ürünleri sektörünü, balıkçılık ürünleri sektörünü, “aquatic”

kaynaklı gıda sektörünü su ürünleri ve su bilimleri mühendislerinin denetlemesi gerekiyor çünkü bu böyledir. Dışarıda da veteriner hekimseniz uzmanlık alanı olarak bu alanda uzmanlaşırsınız. Uzmanlık dışındaysa elini sürdürmez, baktırmaz, denetlemez; bizdeki esas sorun bu. Eti çok iyi bilirler. Ya ben meslek taassubu da yapmak istemiyorum burada, sonuçta köklü bir meslekleri vardır ama burada da kırk yıllık bir meslek geçmişimiz var ve bu alanı bunlar biliyorlar. Doğal olarak doğru ürünü bilemezse, neyi nerede arayacağına sadece kitap bilgisiyle, elindeki normlara göre bakarsa doğru bir şey olmuyor. Denetlemedeki en büyük eksikliklerden bir tanesi de bilgi ve elemanların yetkinlik eksikliğidir.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, burada teknik bir mesele bu. Bu dondurulmuş gıdanın üzerindeki glazenin yüzde kaç olduğunu özel bir cihazla beraber bulmak mümkün olabilir. Burada asıl mesele, bu glaze oranının standardı kaçsa o oranda ısrar etmek ve onda devam etmek. Yoksa devam eder gider bu tartışma. Siz kaldığınız yerden devam edin, bitirelim sözü.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Efendim, orada da şu şekilde, glazeyle ilgili son bir şey söyleyeyim: Siz bir karidesi suya bir kere daldırıp çıkardığınızda, bu minimum zaten 20-25 alacaktır. Bir somonu veya levreği veya dilim olan başka bir şeyi daldırdığınızda yüzde 1,5-2 alır, bunda tek glazeyle de yetinebilirsiniz. Burada ürününe göre işlem yapmak durumundayız yani bir işlemi hepsine uygulayamazsınız. İsteseniz de bir tanesini batırdığınız anda o zaten o glazeyi yüzde 10'dan fazla alıyordur.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Onun yüzde 10 standardı varsa onu tutturmak esas yani.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Uluslararası da her balıkta bu yok, standartlar balığa göre değişiyor. Küçük, minik balıklarda, çimçim karideslerde o standardı yüzde 10'da tutturamazsınız. Balık suya girdiği anda direkt suyu kaplıyor, onun içinden suyu kazıyamazsınız. Dolayısıyla burada ürüne göre standartlar belirlenmeli. Yüzde 10'un üzerine çıkması gereken 1-2 ürün var, onun dışındakilere yüzde 3 bile yeterli ama önemli olan, halkın burada bilinçlendirilmesi, devlet olarak, kamu olarak belki kamu spotlarıyla veya farklı etkinliklerde bu mantık ifade edilebilir; bunu ifade edelim.

Bir diğer husus, mesela “fileto” diyoruz, şimdi “fileto” deyince vatandaş bakıyor, fileto ama kılıcı üzerinde balık da fileto, kılıcı alınmış balık da fileto. Şimdi, ikisinin fiyatına bakıyor, vatandaş birini tercih ediyor, olmuyor ki birinde kemik var, diğerinde yok. Burada, standartların, işleme standartlarının, bazı ürünlerde özellikle bunların muhakkak suretle yasal zorunluluk hâline getirilmesi lazım ve etiketin üzerinde vatandaşın göreceği ve anlayacağı şekilde “Türk somonu” ifadesini görüp anladığı gibi glaze oranını ve oradaki işlemenin şeklini de anlayacağı şekilde bir zorunluluk gelmesi gerekir.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Açık ve net olarak yazılması gerekir ürünlerin üzerine diyorsunuz. İşlenmiş ürünlerin üzerindeki bütün bilgiler açık ve net olarak herkesin anlayabileceği bir seviyede, açıklıkla olması gerekiyor.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ -Evet. Yoksa burada şunu tartışmıyoruz; herkes özünde kendisinde görmek istemediği, kendisine yapılmasını arzu etmediği bir şeyi başkasına yapmayacak bir ahlaka sahipse zaten başka hiçbir şey konuşmaya gerek yok, yasalara da, hiçbir şeye gerek yok ama burada sıkıntı olduğu için, burada bu düzenlemelerin ve yeni tedbirlerin alınması gerektiğini ifade etmeye çalışıyoruz.

Bir diğer husus da özellikle üretim balıkçılığında, bu balığın lezzetini, kalitesini uluslararası arenada onun marka olmasını sağlayan en temel etkenlerden biri... “Bir millet yediğinden ibarettir.” dedi değerli hocam, yani bir balık da yediğinden ibarettir yani yem yediriyoruz ama bu yemin standardı ne? O yemin de üzerinde ifade edilen içerikler var, o içeriklere gerçekten sahip mi, değil mi, bunların da kontrol edilip denetlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Ne verirseniz o yani “Can boğazdan gelir.” ifadesi aslında başka bir şeyi ifade ediyor benim için yani ne yiyorsanız ona göre bir şekil alırsınız.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – A grubu yem, B grubu yem, C grubu yemle beslenmiş...

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Aynı mantıkla, ileri işlenmiş ürünlerde bu standartların uygulanması gerekliliği zorunlu olduğu gibi, takibi, yem de balık da kalitesi de tadı da tamamen o yediği yemin içeriğiyle alakalı. Hakikaten şu an balıkçılık ülkemiz ve dünya nüfusu için bir tercih mi, zorunluluk mu diye sorarsanız, üretmek, üretim balıkçılığı, “aquaculture” balıkçılığı bir zorunluluk. Ülkemiz için “Ya, bunu yapalım mı, yapmayalım mı?” tartışmasının konusu olamayacak bir durum. 2050 yılında dünya nüfusunun protein ihtiyacının yüzde 75’i “aquaculture”den elde edilen balıkçılıktan sağlanacak. Bugün, Amerika’nın bir tarafında, 2 yakasında kapalı devre sistem kuruluyor, 450 bin tonluk somon üretim tesisi -bütün Türkiye’nin geçen sene ürettiği 120 bin ton- tek bir tesisle hedefleri 450 bin ton, bir de Florida tarafında planlanıyor, 2030 yılında da bunu tamamlamayı düşünüyorlar. Kapasite anlamında yüzde 1,5 su değişim hızıyla bütün girdileri kontrol edebilecekleri bir mantıkta bir tesis kurmayı planlıyor. İnsanlar niçin bunu yapıyorlar? Çünkü insanlığın geleceği buna bağlı, gerçekten çok önemli bir besin kaynağı, protein kaynağı. Mecburuz biz buna, onun için de ülkemiz olarak ciddi bir emek veriyoruz, iyi de bir trend yakalandığını düşünüyorum. 2023 ihracat hedeflerine ulaşan sektörlerden biri, hatta onu da geçtik, 1 milyar dolar hedefimiz vardı, 1 milyar 750 milyon dolar gibi bir hedef sağlandı sektör olarak ama bunlar da bizim eksiklerimiz, ama şahsımızdan kaynaklı ama uygulamadan kaynaklı ama zaafı olan insanlardan mütevellit, kamu otoritesi bunu düzenleyecektir.

Son bir husus, ben bir iki noktada şu an rast geldiğim için ifade etmeye gerek duyuyorum. Şimdi, su ürünleri mühendislerimiz bizim olmazsa olmazlarımız ve yasal zorunlulukla istihdam etmek zorunda olduğumuz bir husus. Şimdi, bir arkadaşımız gidiyor, sadece lakerda üretiyor, bu adam bu lakerdayı veya çirozu veya fümeyi... Bu tesisi ayakta tutabilmesi için mühendis istihdam zorunluluğu var ama zorunluluğu gerektiren bu mühendisin istihdamının bir işletmeye bugünkü değerlerde maliyeti -sigorta maliyeti dâhil- yaklaşık 60 bin lira civarında, en son gelen güncellemeyle 45 bin lira olduğunu arkadaşlarım yazdı. Ben arkadaşlarımdan bazılarının sırf bu zorunluluktan dolayı tesis kapattıklarını biliyorum. Hâlbuki, bu su ürünleri mühendisleri zaten asgari ücretle çalışıyor, çocuk yeni okuldan mezun olmuş, “glaze” diyorsun, “Ne diyorsun ağabey, o ne demek?” Ben işletme mezunuyum, iş yerinde ilk işe başladığımda patron dedi ki: “Veysel Bey, çeki ciro et, getir.” Dışarı çıktım, ağabeyimi aradım, “Ağabey, patron bana ‘Çeki ciro et.’ dedi, bu ne diyor bana?” Hâlbuki işletme mezunuyum ve iyi derecede bitirdim; pratiği bilmek ayrı bir şey. Bu tecrübeyi edinmek için arkadaşların en az altı ay, bir seneye ihtiyacı var. Adam geliyor kafese girmeyi bilmiyor yani ömründe kafes görmemiş, kollektör nedir, ağ nedir bilmiyor.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Bu kadar aşağılamayalım mühendisleri, lütfen; dediğiniz gibi bu kadar değil. Dediğiniz gibi değil yani pirincin içerisinde mutlaka taşlar çıkar. Tabii, bu anlamda, ben bir fakültenin dekanı olarak yetiştirdiğim... Tabii, kendimi ben su ürünlerinden de ayırıyorum, su bilimleri mühendisleri olarak zaten ilk konuşmamda aradaki kalite farkından bahsettim ama bir mühendisi... Hangi hukuk fakültesinden mezun olur olmaz...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Neyse, şimdi tartışmaya girmeyelim.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Hayır, burada bir meslek şeyi oluyor, ben bundan hoşlanmadım; bir.

İkincisi: Madem öyle, biz staj için kapı kapı dolaşıyoruz, firma firma dolaşıyoruz, öğrencilerimiz mezun olmadan önce staj yapmak zorundalar, bizim fakültemizde böyle, fakat...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Biz şimdi değerli işletmecimizden staj sözü alalım.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Evet yani onu demeye çalışıyorum ama...

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - İstanbul Üniversitesiyle çalışıyoruz Hocam.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Müsaade ederseniz eğer bitireyim cümlemi.

Firmalara gittiğimizde o kadar zorluklarla karşılaşılıyor ki öğrenciyi yollayacağız, “Ancak 1 öğrenci alabilirim, sigortasını yapmam.” ama bunların koşulları var; size tenzih ederek söylüyorum genel olarak firmalara. Bu çocukları biz akademik olarak yetiştiriyoruz, arazi çalışmalarımızı yaptırıyoruz ama tecrübeyi nerede kazanacaklar? Sizlerde kazanacaklar. Sizler kabul etmezseniz bu çocuk tecrübeyi tabii ki bilmez.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Hocam, sözümü bitirmiş olsaydım siz bunları ikaz etme gereği duymazdınız ama...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Yani havuza inmeyi bilmiyor, yok efendim, glaze ne demekmiş bilmiyor...

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Değerli Hocam, müsaade ederseniz...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şöyle yapalım...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Lütfen daha dikkatli konuşalım, daha hassas cümleler kuralım bence. Mezunların konusunda çok hassasım, bu konuda lütfen...

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Kıymetli Hocam, eğer burada biz olması gerekeni ve mevcudu olduğu gibi ifade etmezsek, durumu idare edecek, tolere edecek şekilde konuşacaksak bizim bu toplantılara katılmamızın bir anlamı yok, inandırıcılığı da kalmaz, vakit harcamamızın da bir anlamı yok; çok özür dileyerek ifade ediyorum bunu.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - O zaman şöyle diyeceksiniz: “Çoğunluk böyle.” veya “Gelen arkadaşların bir kısmı böyle.” yani “Hepsi böyle.” dediğiniz zaman bütün hepsi böyle gibi oluyor.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Zaten öyle dedim Hocam. Kıymetli Hocam, özellikle altını çiziyorum...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Sırayla konuşursak daha iyi olacak. Şimdi, herkese söz hakkı vereceğiz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Ama bu saate kadar da arkadaş konuşuyor, dikkatinizi çekerim Sayın Başkanım.

PROF. DR. FİRDES SAADET KARAKULAK - Beş dakikayı çok aştı.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Çok geçtik yani beş dakikayı.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Süremiz var.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Yani madem öyle...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Hayır, şöyle bir şey: Buradaki planlamayı yapıyoruz, saate göre çalışıyoruz, 18.30’da bitireceğiz, bir saatlik süremiz var. Burada herkese söz hakkı verirsek zaten onu dolduramıyoruz, o yüzden problem o.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Hayır ama ilk önce konuşmanızda ne demiştiniz Sayın Başkanım: “Herkes beş dakikayı geçmeyecek şekilde...”

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Ben demedim onu, öğleden önceki sistem...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - İlk konuşmada öyleydi yani herkes de buna göre dikkat ederek konuştu.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Öğleden önceki oturumun...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Şu anda oturuma başladığımızdan beri Beyefendi konuşuyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Sayın Hocam, bakın, size de bir müjde vermek isterim aslında -müjde demeyeyim de- bu Komisyon daha önceki toplantısında su ürünleri mühendislerine ve su bilimleri mühendislerine imza yetkisi vermek için ortak bir mutabakat sağladı çünkü bu arkadaşlarımız üniversiteden ne kadar mezun olsa da imza yetkisi olmadığı için bu çocuklarımızın imzasını başka arkadaşlar atmak zorunda kalıyor. Bu Komisyondaki bütün arkadaşlarımız bu konuda mutabık.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Benim Komisyonla ilgili sorunun yok.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Direkt refleks vermeyin Hocam.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Barış Bey, Van’da öğrencilerimizle bir araya geldi.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Ama yani gerçekten damarıma basıldı da o yüzden.

PROF. DR. FİRDES SAADET KARAKULAK - İşletmede bir mühendisin çalışması için o kadar maliyet yapması, inanın, gerçekten dokunuyor bizlere.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Şu anda bu su bilimleri fakültesinden mezun olan arkadaşlarımızın eskiden iş imkânı yokken şu anda bu çocuklarımız aranan kişiler. Evet, uygulamalı bilimler, sizin üniversiteniz bu konuyu başarmış olabilir, uygulamalı bir şekilde sahada olabilir ama genel anlamda tüm Türkiye’deki üniversitelerimizde akademisyenler haricindeki üniversiteden mezun olan arkadaşları uygulamaya alamadıkları için, aslında doğru bir söylem, belki ifade yanlış olabilir ama... Ben de iktisat mezunuyum, üniversiteyi bitirdiğimde “Fatura nedir?” onu bilmiyordum. Bu sorun aslında sahaya indiğiniz zaman, o çocuğun kendi yeteneğiyle ve okulda aldığı teorik bilgiyi o sahayla birleştirdiği an inanılmaz güzel bir şey çıkıyor ortaya. Çocuklarımız çok başarılı hocam yani son yıllarda yetişen öğrencilerimize, size de teşekkür etmek isterim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Veysel Bey, siz sözünüzü tamamladınız mı? Son cümlemiz kaldıysa, bu yanlış anlama olmasın.

Buyurun.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Konuyla alakalı şunu ifade etmek istiyorum: Hocamın üniversitesiyle çalışıyoruz biz, oradan bazı hocalarımızla... Sürekli oradan bize staj için talebe geliyor, özellikle biz talep ediyoruz “Gelsin.” diye ve oradan da bizde çalışan birçok arkadaşımız oldu. Burada şunu ifade etmek istiyorum: Bu gençler bundan dolayı bu iş yerlerinde çalışma fırsatı bulamıyorlar. Niye? Orada daha önce çalışan bir düz usta diyeyim yani bu işin okulunu okumamış herhangi bir arkadaşın üzerinde bir maaş zorunluluğu olduğunda, bu sefer o orada iş bulamıyor, yer bulamıyor; hâlbuki, bizim bunlara ihtiyacımız var. Bununla alakalı eğer bir teşvik olacaksa mühendislerimizin istihdamında, o işletmelere bir teşvik olması gereklidir; bunu ifade

etmek için ben bu noktaya girdim, altındaki gerekçem de bu, bu da bir hakikat. Biz bunu kabul etsek de... Gözünü kapayan kendine gece yapar yani ben gözümü kapadım sizin görmenize engel yok ki. Burada böyle bir hakikat var, siz ne dersiniz deyin bu hakikat değişmez ki, gözümü kaparsam kendime gece yaparım yani.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Bir şey söylemek istiyorum, mutlaka bir şey eklemek istiyorum şu noktada.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Hocam, size söz...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Çok affedersiniz Sayın Başkanım, müsaadenizle bunu söylemem lazım: Bu noktada katılıyorum size. O zaman şunu yapmak lazım aslında Sayın Başkanım -bu tabii tüm meslek grupları için de geçerli- o zaman gerçekten yetiştirilmesi gerektiği gibi yetiştirmeyen fakültelere bir şekilde ya öğrenci verilmemeli ya bununla ilgili bir yaptırım yapılmalı.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ya da bütçe verilmeli.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Bakın, ben aynı kefeye konuluyorum çünkü su ürünleri, su bilimleri -gerçi kendimizi ayırıyoruz su bilimleri diye ama çünkü YÖK’te artık farklı meslek kodumuz var bizim, aynı meslek kodunda değiliz- yine aynı işi yaptığımız zaman “su ürünleri, su bilimleri” deniliyor. Oradan gelen öğrenciyle ben aynı kefeye konuluyorum, hâlbuki ben o öğrenciyi yetiştirmek için ne kadar uğraşıyorum, bütün hocalarım burada, bizi tanıyan arkadaşlar da biliyor, gerçekten çok iyi mezun ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Değerli Hocam, şöyle yapalım: Konu anlaşıldı...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Gerçekten iyi mezun veriyoruz. O zaman bununla ilgili bir şey hem hâlihazırda Meclisten arkadaşlarımız da burada.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Şimdi zaten şöyle bir şey var: Buradan biz sizinle her zaman bunları görüşebiliriz, balıkçı arkadaşlarımızın, sektör temsilcisi arkadaşlarımızın sorunlarını dinleyelim. Sizinle her zaman görüşme şansımız var, meslektaşız zaten.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Başkanım, çok özür dilerim, çok kısa bir cümle ekleyeceğim. Aslında Veysel Bey şöyle bir cümle kullandı: “Biz sizinle, üniversiteyle sürekli çalışıyoruz, öğrencileri ya da mezun olanları hep oradan istiyoruz, stajyerleri oradan istiyoruz.” dedi; aslında sizin söylediklerinizi destekleyen bir yönden de söyledi. Demek ki kalifiye bir şekilde mezuniyet söz konusu ki sürekli sizinle çalışmak istiyorlar.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Yok, Veysel Beye değildi bizim söylediklerimiz genel sektöre...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Yani konuyu başka bir alana taşımayalım şimdi.

Peki, arkadaşlar, sektörden, işletmecilerden söz alalım, biraz konu dağılsın, başka bir alana geçmeyelim.

Buyurun.

RİSER FİŞER LİMİTED ŞİRKETİ TEMSİLCİSİ EBUBEKİR KOPUZ - Önce öğrenci konuşsun sonra müsaadenizle ben birkaç dakika konuşacağım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Evet, yeni bir çiftlik açacak arkadaşımız mı konuşsun, peki.

Buyurun.

TURGAHAN KOPUZ – Merhabalar, ben İstanbul Üniversitesinde Su Bilimleri Mühendisliği dördüncü sınıf öğrencisiyim, ikinci sınıfta da fakültemin aracılığıyla Erasmus eğitimi aldım yurt dışında.

Sayın vekillerimizi, sayın hocalarımızı saygıyla selamlıyorum, verdiğiniz bilgiler için de çok teşekkür ederim.

Çok kısaca şunu söylemek istiyorum: Birinci sınıfın sonrasında, temel dersleri aldıktan sonra ikinci sınıf itibarıyla çeşitli teknik gezilerimiz oluyor; Sapanca’da bulunan tesisimizde biz havuza da girdik, sağımızı da yaptık, yumurta çiftleştirmemizi de yaptık. Gerek kendi tesisimizde gerek Türkiye genelinde işleme tesisi veya yetiştiricilik tesislerinde gerekli bilgi ve donanımları alıyoruz. Sadece yetiştiricilik anlamında değil okul geneline baktığımız zamanda da laboratuvarlarda teknik anlamda çokça proje ve çalışmalar da yürütüyoruz. Mezun olduğumuz zaman, aslında bir işletmecinin bizden istediği tüm bilgi ve donanımına sahip bir şekilde mezun oluyoruz; bunu kendi fakültem adına söyleyebilirim tabii ki deneyimime dayanarak, sadece bunu belirtmek istedim.

Hocalarıma da çalışmaları için tekrar çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Ben de teşekkür ediyorum.

Zaten şöyle: Bilginin sonu yok, ne kadar öğrensek o kadar kapı açık. Şimdi, bir açıklama da yapayım: Ben son yıllarda daha fazla uygulama yapılması noktasında da YÖK’ün de bir programı var zaten. Bazı fakültelerde...

Sizde staj ne kadar Hocam?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Altmış gün.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Altmış gün staj var. Bazı yerlerde -3+1 sistemine meslek yüksek okullarında, 7+1 sistemine fakültelerde- uzun süreli uygulamalara geçilmeye başlandı zaten. Bilginin sonu yok, daha fazla olabilir bu, ne kadar öğrensek o kadar kârlıyız. Önemli olan öğrendiklerimizi alanda dürüstçe uygulamaktır.

Çiftlik çalışmalarınızda da başarılar dileriz.

TURGAHAN KOPUZ - Çok teşekkür ederim, çok sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Araya reklam koymadınız iyi ki.

RİSER FİŞER LİMİTED ŞİRKETİ TEMSİLCİSİ EBUBEKİR KOPUZ - Müsaadenizle...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Buyurun.

RİSER FİŞER LİMİTED ŞİRKETİ TEMSİLCİSİ EBUBEKİR KOPUZ - Sayın vekillerim, hoş geldiniz.

Çok değerli sayın hocalarım, sizlere de minnettarım, çok değerli öğrenciler yetiştiriyorsunuz. Bu arada Turgahan Kopuz benim oğlum hem sizlere minnettarım hem de kendisiyle de gurur duyuyorum; oğlum olduğu için değil, çok kıymetli bilgileri var. Daha okulu bitirmeden benden bir proje istedi -dün akşam da sizinle paylaştım- ben de varımı yoğunumu ortaya koyarak bir proje geliştirecek diye, okulun birinci yılında kendisine söz verdim. Dört yıldan beri sürekli Ankara’ya giderek, sayın vekillerime, bakanlara rica ederek, projemizi anlatarak onların da desteğiyle beraber şükürler olsun ki projemizi çıkardık. Buradan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Sayın Hayati Yazıcı’ya, bakanlarımıza hakikaten çok teşekkür ederim. Çünkü gençlerin bir projesi diye izah ettim, ikna ettim; onlar da destek verdiler.

Tabii, bu arada niye bunu böyle söyledim? Dört yıldan beri sektördeki büyük ağabeylerimizle tanıştık; bu sektör nasıl işliyor, ne oluyor, ne bitiyor... Evet, ben denizciyim, balıkçıyım ama üretici değilim; bunun zorlukları nedir diye sahaya indiğimizde... Hani, denizde bir laf var malumunuz: “Büyük balık küçük balığı yutar.” diye. Şimdi, sektördeki büyük insanların yani maddi olarak büyüyen insanların yeni giren insanların ürünlerini çok düşük fiyatlarda aldıklarına şahit olduk; bu bir.

İki: Şimdi, ben üretim yaptığım vakit... Küçük ölçekli bir ticaret erbabıyım. Biraz önce beyefendi bu sektörde çok büyüdüğümüzü söyledi, nasip olursa biz de büyüyeceğiz; her şeyin bir başlangıcı var. Şimdi, ben balığımı hocalarımın desteğiyle, onların bilgi birikimi ve desteğiyle beraber en sağlıklı şekilde büyüttüğümde bu balığı firma olarak ihraç edemediğimi öğrendim. Nasıl olacak? “Sizin işleme tesisiniz olması lazım.” deniliyor. Peki, benim işleme tesisim yok ama bir firmanın işleme tesisi var, güncel fiyatın çok çok altında fiyatlandırmayla benim balığımı alıyor. Dolayısıyla, -tabiri caizse, özür dileyerek söylüyorum- beni bitiriyor, ben bunları öğrendim. Geçen sene itibarıyla biz yatırım yapacaktık -firma ismi, kurum ismi söylemiyorum- dediler ki: “Ya, Rusya’ya, muhtelif ülkelere deniz balığı yerine tatlı su balığı satıldı.” Hem Rusya-Ukrayna savaşı kriz getirdi hem de tatlı su balığımı deniz balığı diye göndermişler, balıklar geri geldiği için bu da sektöre inanılmaz bir zarar verdi. Şimdi, burada, tabii, ben bakıyorum bir denetimsizlik var, yani bir yatırımcı olarak inanılmaz endişelerim var.

Sayın Vekilim, Türkiye Büyük Millet Meclisinde inanılmaz bir komisyon kurulmuş, tabii, bu sorunların üstesinden gelmek için bu komisyon kurulmuş; biz de bu meramımızı anlatmak istiyoruz. Yani, ben 2024 yılında üretim yaptığımda, o balığı en iyi şekilde büyüttüğümde ihracat yapamıyorum, yapmak için ne yapmam lazım? O fiyatların altında eziliyorum, ezileceğimi söylüyorlar; ezilmemek için sizlerin desteklerinize ihtiyacım var.

Çok teşekkür ederim, çok sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Teşekkür ediyoruz.

Ön taraftaki arkadaşımız, buyurun.

MUSTAFA KILINÇ – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; ben dalyanlar için konuşacağım. Kendimi en sona bırakıyorum ki şikâyet olursa en sona ben geçeyim diye.

İstanbul Boğazı’nda ağ dalyancılığı yapıyorum, Beykoz ve Kilyos, Fil Burnu, Rumelifeneri’nde dayımla, gene akrabam olduğu için, dayım olduğu için ben de daha önce orada çalışmıştım.

Kısacası, ülkemizin İstanbul, Batı Karadeniz kıyısında 1924 senesinde 53 tane ağ dalyanı vardı. Dalyanlar kurulurken günümüzde sadece 3 yerde, ayrı ayrı yerlerde kurulabilmektedir; bu dalyanlar, Bağlaraltı, Fil Burnu ve Beykoz dalyanlarıdır. Bildiğiniz gibi, dalyanlar sadece göç balıkları yollarında avcılık faaliyetleri süresini üç ay gibi kısa bir zamana indirmişti. Tarihsel açıdan incelendiğinde, denizlerimizde çok eski yıllardan beri kullanılan ağ dalyancılığının tarihinin çok eskilere dayandığı görülmektedir. Büyük gezgin Evliya Çelebi kaleme aldığı Seyahatname’sinde Beykoz dalyanından bahseder. 17’nci yüzyılda bu ünlü seyahat kitabında İstanbul’da bahsi geçen dalyanın Beykoz İskelesi’nin orada kurulan Beykoz Dalyanı olduğu hemen anlaşılmaktadır. Tutulan kılıç ve orkinos balıklarıyla adından söz ettiren dalyana “kılıç dalyanı” da denilmekteydi. Evliya Çelebi kitabında her ne kadar dalyandan bahsetse de o dönemde Beykoz’da 2 tane dalyan vardı. İstanbul’un bu kıymetli dalyanından kitabında bahseden sadece Evliya Çelebi değildi, Karekin Deveciyan “Balık ve Balıkçılık” isimli kitabında mart ayından ağustos ayına kadar kurulan Beykoz İskelesi’nin yanında her çeşit balığın bulunduğu bir işlek dalyan diye bahseder. Reşad Ekrem Koçu İstanbul Ansiklopedisi’nde Beykoz’da kurulan 2 dalyandan bahseder.

Akdeniz'deki dalyanlar Gıda Tarım Örgütü tarafından “geleneksel balıkçı yöntemleri” olarak tanımlanmakta olup, en son 2002 yılında yapılan Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde bu tür geleneksel av yöntemlerinin küresel ekosistemin bir parçası olduğu kabul edilerek, teşvik edilmesi ve geliştirilmesi üzerinde durulmuştur.

Diğer yandan, Karadeniz komşularımızdan olan devletlerimizin -Rusya dışında- hepsinde ağ dalyanları mevcuttur.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Mustafa Bey, şöyle diyelim: Sizin bu dalyanla ilgili talebiniz nedir bizden? Dalyan bu Komisyonun neresinde? Nasıl ilgilensin?

MUSTAFA KILINÇ - Şöyle, ben genelde kürsüye çok çıkmıyorum, çok da konuşmuyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Yok yani problem olarak gördüğünüz şeyi söylerseniz biz de...

MUSTAFA KILINÇ - Bizim balıkçı arkadaşlarımız, Türkiye genelinde 25-26 tane dalyan var fakat İstanbul Dalyanı diye hep şikâyetle bulunuyorlar. Marmara'dan Karadeniz'e göç yolları üzerinde olduğu için bunları şikâyet ediyor; siz de bunu bilin diye ben de bunu söylemek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Balıkçılığa zararı veya kârı sizin faydanıza...

MUSTAFA KILINÇ - Balıkçılığa hiçbir zararı yok, sadece bu dalyanın bir kapısı var, balık oradan içeri kendi girerse giriyor, girebilir çıkıyor, içine kalan da bizim kismetimiz, herkesin bir kısmeti var burada.

Diğer yandan, Japonya'da 4.850 tane dalyan var, Japon Hükûmeti'nin yüzde 40'ı dalyanlardan karşılıyor. Hemen komşumuz Bulgaristan, Rezve Deresi, İğneada'nın hemen kenarında, yine dalyanlar var. Bizim insanımız kalkmış, her konuşmada İstanbul Dalyanı, Beykoz Dalyanı. Ya, Türkiye'de bir İstanbul yok ki. Oynanan oyunlar şahsıma, ben de her tarafa gidip kendimi anlatmaya çalışıyorum anlatabildiğim kadar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu anda size herhangi bir tebligat yapıldı mı yani bununla alakalı?

MUSTAFA KILINÇ - Herhangi bir şey yok, şu an çalışıyoruz, çalışmamızda da bir sıkıntı yok. Komisyon olarak sizin bilmenizi istiyorum en azından yukarı çıktığımda da...

Şimdi, şöyle bizim bilimsel çalışmalarımız da oluyor. 2012'de biz palamutları markalayıp göç yollarını takip etmiştik Türk Deniz Araştırmaları Vakfıyla, Bayram Hocamla birlikte yapmıştık, o göç yollarının devamının sağlanması için.

Şu an 53 tane dalyandan İstanbul'da 3 tane dalyancık var. Ben bu dalyanların eski yerlerinde tekrar kurulmasını istiyorum, olur veya olmaz bilmiyorum tabii, nasıl arzu ederse genel müdürlükler. İstanbul'daki dalyanlar İstanbul'un kültür mirasıdır, devam etmesini tekrardan istiyorum.

Sayın Saadet Hocamın öğrencileri, bizim dalyanlara gelir, Tarım İl Müdürlüğündeki öğrenciler, arkadaşlar, onlar da gelir dalyanlara ve biz bunları dalyanlarda bilgilendiriyoruz ki bu bir kültür. 3 dalyan kalmış, bana bir şey olursa bu 3 dalyan da gidiyor, öbür tarafları bilmiyorum, yapacak da adam yok, dalyanın kurulduğu alanlar hep aynı. Bir dalyanı 10 metre oynatamazsın, oynatacak olduğu yer 2 metre, 3 metre.

Burada, şimdi, o kadar balıkçı arkadaşım var, ben kendimi sona bıraktım, şikâyet olur diye, onlardan sonra ben konuşacaktım. Bugün bir yerde dalyan kurulsaydı dalyanı kuracak adam yok. Bu tarihin küresel son mirasçısı olduğum için o yüzden başka dalyanların da tekrardan kurulmasını istiyorum.

Bir de burada dalyanlar için konuşuyoruz da artı bir de şunu söyleyeyim, demin de siz söylemiştiniz: Evet, dalyanların tapuları var şahısların üzerinde, bir tanesi dayımın üzerinde, ben de onlardan kiraliyorum. Söyleyeceklerim bu kadar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS - Özel mülkiyete fazla karışmayın.

Evet, sözü Murat Bey'e verelim.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Başkanım çok özür dilerim.

Bu balıklara besleme yapıyor musunuz? Yoksa doğal olarak...

MUSTAFA KILINÇ - Yok, biz avlıyoruz, avlama yapıyoruz sadece.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI VE ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ MURAT KUL - Hocam bu performansı bizim balıkçıdan bekliyorlar, sizdeki performansı... Bakın, biz sakinleşmişiz, siz değişmişsiniz. Vallahi, bütün gece uyumadım "Yarın ne olacak?" diye sabaha kadar, çok rahatım.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Benim kırmızı noktam öğrencim.

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI VE ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ MURAT KUL - Biz onu atlatmışız. En sakini balıkçı şu an bak, ses seda yok, herkes gitti zaten.

Benim çok merak ettiğim bir konu var. Tabii, yetiştiriciliğe karşı değiliz, ben daha çok avcı ayağındayım. Yetiştiricilik de gerçekten bir şekilde büyüyor ama baktığım zaman -beni de bilgilendirirseniz- bunun yeminin yüzde 50-70'ini biz denizden avlıyoruz, Moritanya'da avlıyoruz, işte, başka yerde avlıyoruz, Karadeniz'de avlıyoruz, Gürcistan'da avlıyoruz; bunu getiriyoruz, un yapıyoruz, ondan sonra yem olarak bunları veriyoruz. Büyü, büyü, büyü nereye kadar bu büyüyecek? Denizdekini bitirdikten sonra buna nasıl bir yem vereceğiz? Benim akıl, mantığım ermiyor ve beni de aydınlatırsanız sevinirim. Bu balıklara ne yedireceğiz? Alternatif bir yem var mı? Tamam, denizden tuttuğumuzu getiriyoruz, yem yapıyoruz. Bu büyüdükçe 2050 yılında yani bu gelince buna yemi vereceğiz. Bununla ilgili beni aydınlatacak biri var mı burada?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Balık bitince mi diyorsunuz?

İSTANBUL İLİ DENİZ ÜRÜNLERİ AVCILARI VE ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ MURAT KUL - Yok, yani yem bitmeden, bunun alternatif bir yetiştiriciliğin yemi var mı Hocam? Yani bir yemi var mı? Nereye kadar? Sonuçta biz denizden hamsi tutuyoruz, bunu un yapıyoruz, fabrikalara gidiyor, bu somona da levreğe de çupraya da yem oluyor. Bir taraftakini bitiriyoruz, bir taraftakini çoğaltıyoruz. Yani benim mantığım, aklım ermiyor. Ben şu kürsüden on beş yıldır -buranın Meclis üyesiyim- bas bas bağıryorum; bunda bir dengeli politika olmalı, bir yerde buna "Dur." demeliyiz, ona göre yetiştirmeliyiz diye söylüyorum. Ha, birisi beni aydınlatsın.

Teşekkür ederim.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Şimdi, ben bir önceki oturumda Sayın Başkanım söylemiştim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS- Denizanelarıyla ilgili mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Evet, evet.

Bu, sadece denizaneleriyle ilgili de değil aynı zamanda Karadeniz’de rapana -biliyorsunuz- deniz salyangozu var şu anda, çok balıkçı için de bir ticaret kaynağı oldu, Japonya’dan geldi gemilerle. Karadeniz’de ilk önce istilacı bir türdü fakat şimdi balıkçılar tarafından toplanıp satıldığı için ekonomik değeri var. Hem rapanada hem de deniz kurtlarında biz bu balık ununa alternatif -denizanelerini de zaten söylemiştim- besin üretme yönünde çalışmalar yapıyoruz. Bu dediğiniz tehlikenin farkındayız, onu da söyleyeyim.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Hocam, çok maliyetli olur yalnız rapana.

PROF. DR. FİRDES SAADET KARAKULAK – Kabuklarından, değerlendirilmeyen...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Kabuklarından.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Kalsiyum karbonat oranı fazla olduğu için Hocam, ben de onunla ilgili bir araştırma yapmıştım. Rapananın kabuğundaki kalsiyum karbonat oranı çok fazla olduğu için ekonomik değer anlamında fayda etmediğiyle ilgili bir makale okumuştum.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Şu anda onunla ilgili çalışma, bir projemiz var bizim.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - İnşallah, olur, başarılı olur çünkü Murat Bey’in dediği çok doğru bir nokta. Yani bu protein kaynağının yüksek olduğu başka alternatif besinler de var ama hamsi dünyadaki en fazla proteine sahip olduğu için ve Türkiye’de de bu olduğu için hamsi ve çaça avcılığıyla bu protein kaynağından, belki bundan 100 birim verecekseniz, hamsi ve çaçada 5 birim verip maliyeti biraz düşürelim anlamında bir gidiş var ama...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - İşte, Sayın Vekilim, aslında, bizim çalışmamız bu konuyla ilgili ilk çalışmalardan bir tanesi. Bizim sorun olarak gördüğümüz özellikle denizanası, rapana; bunlar biliyorsunuz istilacı türler, bu türlerle ilgili ilk çalışmaları biz yapıyoruz. Ya, olur olmaz, buluruz, belki pozitif bir şey bulacağız, belki bulmayacağız ama o zaman yeni türlerle ilgili çalışmalar yapacağız. Doğal olarak üniversitenin görevi bu zaten, bizim görevimiz mevcut bir soruna çözüm bulmak. Çözüm bulduktan sonra da diyeceğiz ki: “Biz böyle bir çözüm bulduk.” Ha, ticarileşir, ticarileşmez, o sonraki adıma bakar ama bizim görevimiz bununla ilgili çalışmalar yapmak. Murat Bey’in sorusuna yanıtım, bununla ilgili üniversiteler çalışmalar yapıyor alternatif ürünler bulmak üzere.

Çok teşekkür ederim.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Bir küçük katkıda bulunabilir miyim Murat Bey’in sorusuna?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Burası bitsin de...

PROF. DR. NURAY ERKAN - Şimdi, bu “alternatif protein” diyoruz ya, üretimi bu derece desteklemek nereye kadar? Aslında, Murat Bey’in belki de değinmeye çalıştığı noktalardan bir tanesi de buydu çünkü devlet olarak sürekli teşvik verdiğimizde ipin ucu bir yerde kaçmış oluyor. Bazı noktaları iyi değerlendirmemiz lazım, özellikle şu andaki hem Türkiye’deki sorunları hem küresel ekonomik sorunları da göz önünde bulundurduğumuzda... Ben yaptığım analizlerden çünkü sektörün neredeyse tamamı elimizden geçiyor yani ürünlerini bize analiz ettiriyorlar besin kompozisyonu anlamında. Sayın vekilim, hep protein üzerinden gidiyoruz ama bu balığı balık yapan, balığı “değerli gıda” diye değerlendiren şey bunun yağı. Yani o proteini yüzde 20, 23, 25 bir şekilde yapıyorsunuz, mevzu kaliteli protein. “Kaliteli protein” demek sudan çıktığı andan itibaren, arkadaşımın dediği gibi, glazesi olur, paketi olur, ileri işlemeyi muhtemelen konuşacak fırsatımız olmayacak, o noktaya gelmeden bozulmaması lazım. Hem bozulmaması hem de vücut proteinine dönebilmesi için evet,

yüksek kaliteli protein olması lazım. Ama bunu diğer gıdalardan öne çıkaran doğada başka hiç bir yerde olmayan omega-3, omega-3'ü de siz ancak denizel kaynaklarla bu balığı beslerseniz olur. Peki, o zaman denizel balıkçılık yapanların sorununa geliyoruz, çok büyük baskı oluşturuyor, sektörün analizlerinden biliyorum. Üç beş sene öncesinde, corona öncesinde, Covid öncesinde üretim balıklarımızda -hem ihracat hem iç piyasadaki- bizim en değerli balığımız, millî balığımız hamsi. Hamsinin aralık-ocaktaki omega-3'ü akar. Ne diyoruz? Balığın kulağına kar suyu kaçtı mı bu balık yenir. Niye? En lezzetli zamanıdır, en değerli zamanıdır, yüzde 18, 20'lere vuran yağ içeriğindeki omega-3'ü. Sektör tutturdu Covid'ten önce, şimdi beşte 1'i seviyesinde, bu da bir yere kadar.

Şimdi dünyada da bu konuşuluyor yani nereye kadar, o standart nereye gelecek şimdi? Doğal olarak ihracat da önemli bir kalem olduğu için o standart bize geldiğinde ister istemez o noktaya gelecekler. Büyük bir ekonomik güç, hani bir mühendis maaşının hesabını yapan bir işletme bunun da hesabını yapar hâle gelecek, doğal olarak burada otorite bir yere kadar üretime izin vermesi lazım. Yani üretim vazgeçilmez bir parçamız, aynı tavuğu nasıl yetiştiriyorsak balığı da yetiştirmek durumundayız ama o dengeyi kurmak zorundayız. Burada tüketici ayağında zaten iç piyasada da çok balık tüketen bir millet değiliz. “Ben balık seviyorum ama tüketirken sadece Norveç somonunu tercih ediyorum.” diyen vatandaşına üzüldüyorum çünkü benim yetiştirdiğim çupra, benim yetiştirdiğim levrek, benim yetiştirdiğim alabalık ondan daha iyi. Niye ben o zaman dışarıya euro verirken onun balığını kendime şey yapıyorum? Gene o adama kazandırıyorum. Bu dengelerin de ekonomik anlamda hesapların içine dâhil edilmesi ve üretimin bir yere kadar desteklenmesinden yanayım çünkü arkası iyi gelmiyor. Ha, burada büyük üreticiler artık AR-GE çalışmasına girmek durumunda. Üniversiteler burada, alternatif kaynaklar var, dünya ne kadar çalışıyorsa biz de o kadar çalışıyoruz. Şurada işte hocam da söyledi, ben öğrenciyken bunun adı “su ürünleri işleme ve değerlendirmeydi” şimdi artık biyoteknoloji konuşuyoruz, başka şeyler konuşuyoruz doğal olarak bununla ilgili çalışmalar var. Her işletme kendisinin bir AR-GE kısmını artık açmak durumunda, günü kurtararak bir yere varamazsınız, hayallerle de bir yerde yaşayamayız. Büyük işletmeciler arkadaşların artık AR-GE anlamında da üretim, atık değerlendirme olur, alternatif kaynaklar olur, neyse adı -üniversite burada, kapısı açık herkese- doğal olarak bunlara yönelmesi lazım, üretim bir yere kadar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL- Evet, teşekkür ediyoruz.

Tabii söz vereceğiz, önce Şaban Bey söz istedi.

Şaban Bostan, buyurun.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Selamünaleyküm, Allah kolaylık versin.

Hakikaten Komisyon üyelerimizden de Allah razı olsun.

Komisyon üyelerimiz, sizden de Allah razı olsun, çok mücadele ediyorsunuz, sahalara bayağı gidiyorsunuz, takip ediyorum sosyal medyadan, her taraftan; hakikaten size çok çok teşekkür ediyorum.

Murat Başkanın dediği gibi, hakikaten stoklarımızı bitiriyoruz, hamsi, çaça olsun, hepsini bitiriyor. Yeme veriyoruz çünkü mecbur o da lazım ama bizim üreticilerimiz kendileri yemlerini üretsinsinler, alsınlar içeriden bir göl, üretsinsinler. Orada adam akıllı yetiştirsinsinler, yem olarak alıp yapsınlar, versinsinler.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Yetiştireceğine de yem vereceksin ama.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Şimdi, Vekilim, tamam, iyi güzel de denizlerimiz bitiyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Balığı yem olarak yetiştirip tekrar balık unu yapman için yetiştirdiğin balığa da bir yem vereceksin.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Ona da yem vereceğiz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ona da yem vereceksiniz.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Onu da besleyeceksiniz.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Şimdi, ama buna nasıl bir şey yapacağız ki?

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Hocalar ayrı çalışma yapıyorlar, oradan anca...

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – “Anca öyle olur, öbürü olmaz.” diyorsun ama denizlerimiz, stoklarımız bitiyor. Hesap ettik onu, aşağı yukarı 2,5 milyon ton hamsi veya çaça denizden fabrikalara gitti yani.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Dünya da çalışıyor tabii bu konuyu, sadece biz değil.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Stoklarımız bitiyor. Gürcistan’a akması olmasaydı hakikaten...

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Şimdi, alabalıkla ilgili, somonla ilgili... İşte ölçekli ve planlı olma orada başlıyor. Biz niye “Türk somonu” dedik? “Türk balığı” deseydik. Niye kırmızıya çevirdik? Hep bunlar soru işareti. Ayrıca o pigmentler için maliyet ekledik, yemin içine o pigmenti değiştirecek katkı maddesi kattık, bir süre gitti, emin olun ki bu çok uzun gitmeyecek. Biz keşke o balığa sarı bir gen çalışması yapsaydık, normal standardında belki ilk birkaç sene zorlanırdık ama Türkiye’den dünyaya “Türk balığı” olarak girebilirdi. Şimdi Norveç somonuyla bizim yarışma şansımız bir süre var ama sonrasında yok çünkü Norveç, bunun genleriyle başarmış. Bizim daha bu çalışmamız var mı hocam? Yok. Biz en yordamıyla çapraz birleştirmeye bulmuşuz, onun üzerinden gidiyoruz yani planlama, ölçekleme bir de denetim bu konuda hepsi bir araya geliyor.

Aslında, bu Komisyonumuzda beraber çok şeyler öğreniyoruz. Gelecekle ilgili planlama yaparken katılıyorum üretim. Üretim ama şu anda 4,5 dolar değil 3,5 dolara indi bizim yatırımcı Rusya’ya yalvarıyor “Alın.” diye ama Rusya da öğrendi bu işi. Bizim balıkçımız gitti Gürcistan’a, gitti Abhazy’a, oraların tekneleriyle bizimkilere balıkçılık yaptırdılar, üç beş sene müsaade ettiler, yarın bizi oraya da sokmayacaklar çünkü onlara da öğrettik bu balığı tutmayı, Rusya’ya öğrettik bu işleri.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Tekne aldılar.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Tabii, tekne yaptırıyorlar. Onun için planlama ve ölçekleme önemli. Sayın ağabeyimiz de anlatıyor, sektör zorlanacak gerçekten çünkü elimizde şu anda soğuk hava depolarında ciddi miktarda somon var. Bunun yöntemini sordular, onu da söyleyeceğim. Bunun yöntemi nedir, biliyor musunuz? Türkiye’de ilkokuldan başlayıp, hatta kreşlerden başlayıp balık yemenin ne kadar önemli olduğunu o çocuklarımıza anlatmamız lazım. Anlatmazsak Türk milleti etle beslenen, belki ayın yirmi beş günü, yirmi sekiz günü et yiyip sıra balığa geldiği zaman bunu azaltan bir toplumuz. Aslında, balığın insan sağlığına verdiği değer çok fazla olmasına rağmen biz iç piyasada... Az önce de konuştuk, iç piyasayı düzeltmemiz lazım, mutlaka düzeltmemiz lazım. Biz deforme balıkları iç piyasaya, kaliteyi dışarı veriyoruz. 1 milyar 700 milyon dolar ihracatla övünürken... Siz üreticisiniz değil mi? Türkiye’ye girdi maliyeti ne yurt dışından dolar bazında?

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - 14 dolar seviyesinde şu anda.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Bir ihracat kalemini düşünürken o ekonomik değeri yüksek üretimin girdi maliyetlerini yerli ve millî yapmazsak, yurt dışına bağımlı kalırsak o zaman sadece 1 milyar 750 milyonluk ihracat kısmına bakarız, “Bu kadar para girdi” deriz ama çıkan parayı hesaplamadığımız zaman yurt dışından, sadece orada takılıp kalırız. Yurt dışına ciddi bağımlı durumdayız şu anda, biz neredeyse dünyadan ihraç ediyoruz borularımızı, ağırlarımızı, kafeslerimizi, yemimizi...

PROF. DR. NURAY ERKAN - Tesis altyapısı kurma anlamında da dışa bağımlıyız.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Dışa bağımlıyız.

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Karadeniz’de somon bile ihraç ediyoruz Sayın Vekilim. Dersu Balık var Manavgat’ta -Mustafa Ağabeyimiz var- Japonya’ya bizim somonumuzu ihracat ediyor devamlı.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Edemiyorlar şu anda işte, sıkıntı orada değil mi?

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Sıkıntı mı var? Ama o ediyordu Mustafa Ağabey.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Şaban Bey, teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

SAĞDIÇLAR GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI VEYSEL SAĞDIÇ - Şimdi, öncelikle, şu an üretim balıkçılığı altyapısıyla alakalı neredeyse yurt dışına hiç bağımlılığı olmayacak noktaya geldik hamdolsun, hatta yurt dışına altyapıyı ihraç eden bir konuma geldik. Geçen sene Rusya’da kurulan tesislerin bir çoğu Türkiye’deki arkadaşlarımız tarafından kuruldu; o noktada epey bir geliştik. Şu an diyebilirim ki yapılan tesislerin belki yüzde 10’u yurt dışı kaynaklı firmalar. Onların da malzemeleri burada üretiliyor yani bir tek braketleri yurt dışından geliyordu. Bir firma var, başka hiçbir firma yok burada yabancı; hamdolsun, o gelişti.

Şimdi, Murat Bey’in sorusuyla alakalı, şu an İspanya’da bu işe alternatif olarak karasinek çiftlikleri kurulmaya başladı. Protein değeri en yüksek varlıklardan ve çoğalma eğilimi çok güçlü olan bir hayvan karasinek; öyle bir özelliği var. Bu çiftlikler kuruluyor. Bir çift karasinekten bir yılda -yani bilimsel altyapısını bilmiyorum hocam- dünyanın yüzeyini tamamen kaplayacak kadar sinek türeyebiliyor, çok hızlı türeme olanağı var. Bundan da elde edilen sinekler kurutulup balık ununda kullanılıyor.

Bir de geçen yıl ulusal bir market zinciri bir proje yaptı “Yediği Önünde Yemediği Yarında” diye. Alg yağıyla yani algerle beslediği, hiçbir hayvansal protein kullanmadan tamamen bitkisel proteinle ve omega-3 değerinin de analizlerinde diğerinden fazla olduğu iddiasını da haber konusu yaptılar çünkü uluslararası bir marka. Burada farklı bir söylem geliştirmeleri mümkün olmaz diye düşünüyorum. Dolayısıyla algerle buna bir alternatif geldi Murat Bey. Burada da şu var: Mesela, halden örnek vereyim; satılabilir bir ürün aslında balık ununa, balık yağına gitmiyor; satılamayacak özellikte olanlar, küçüklük, boy vesaire veya çok avlandığında satışı yoksa ne yapıyor? Balık unu, balık yağlarına gidiyor, o fabrikalara gidiyor. Burada böyle bir bilgi paylaşmış olayım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyorum.

Sizden önce bir milletvekilimizin söz talebi var.

Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Ben hocalarım da buradayken aslında önemli bir konuyla ilgili hem sormak istiyorum hem bilgilenecek istiyorum hem de yeterli denetim var mı onu da öğrenmek istiyorum. Bu teknelerin özellikle alt tarafının yosun tutmaması için boyanmasında...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR – Özel boyalar kullanılıyor.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Özel boyalar kullanıyor ama bakır tozunun da fazla kullanıldığı süreçler oluyormuş. Yani burada bakır tozunun kullanılmasının kanserojen etkisi olabilir. Bununla ilgili bir çalışmanız oldu mu? Size göre uygulama...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - Denetimler, tabii, bizim şeyimizde olmadığı için...

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Denetimler doğru yapılıyor mu? Buna dair bir çalışmanız var mı?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SU BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MELEK İŞİNİBİLİR OKYAR - O kısım daha çok denizcilik...

PROF. DR. FİRDES SAADET KARAKULAK – Denizcilik sektörüyle ilgili.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Boyamak zorundasınız, burada tekne sahibi olanlar da dâhil olmak üzere...

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Özellikle siz güvenlik, sağlık noktasında olduğunuz için belki bilginiz vardır.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Bununla ilgili kriterler var. Bu boyalar kullanılıyor, bu boyaların da o birtakım yasaklanmış maddeleri içerenlerin kontrol mekanizması denizcilik alanını ilgilendiriyor, yapılması lazım. Bu boyaları kullananlar var mı? Var. O şeyi korumak için bunu kullanmak durumundasınız ama orada limitler var.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Yönetmelikte belirleniyor.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Evet, o kirleticiler boyutuna girersek buradan çıkamayız.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Şimdi, netice itibarıyla, bir çalışma yürütülürken aslında bunu da esas almanız gerekiyor Komisyon olarak. O yüzden bizleri bilgilendirmeniz önemli.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Tabii, kesinlikle, işin her boyutu... Orada zaten genelde bizim ülke olarak baz aldığımız Avrupa kriterleri, Avrupa Birliği mevzuatıdır. Ona yönelik o kriterleri aşan ürünü ne tüketebilirsiniz ne ihraç edebilirsiniz; o konuda pek sıkıntı yaşanmıyor.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Teknenin altında kullanılması hâlinde otomatikman aslında denize zarar veren bir şeyden söz ediyoruz.

PROF. DR. NURAY ERKAN - Tabii ki sabahki oturumda da konuştuğumuz, bir canlının varlığını... Biz hep kendimizin üzerinden konuşuyoruz ya x maddesi -işte orada brom olsun, krom olsun, çinko olsun, bakır olsun fark etmez- size ne kadar zarar veriyorsa o denizdeki balığa da o kadar zarar veriyor, o midyeye de o kadar zarar veriyor, karidese de o kadar zarar veriyor. Yani o alandaki o organizmanın -organizma diyelim- canlının varlığını devam ettirebilmesi için... Bütün bu kirleticilerden o da zarar görüyor yani biz sadece balıkçılık yaparak, çevreyi kirleterek, kıyıları doldurarak o canlıların varlığına, sürdürülebilirliğine zarar vermiyoruz. Sizin nasıl biyokimyanızı bozuyorsa, onun da biyokimyasını bozuyor; bir müddet sonra üreme sistemi değişiyor, besin alımı değişiyor, varlığını sürdürüyor, orayı terk ediyor, başka bir yere gidiyor kendini kurtarabildiği kadar... Şimdi, onlar daha çok biyolojinin alanına girdiği için söylemiyorum. Biz ne yaşıyorsak en son tüketici olarak, besin zincirinin son halkasında bize geldiğinde ne kadar zarar görüyorsa doğada da o kadar zarar görüyor. Orada, o güvence sisteminin kurulması lazım; bu bir bütün.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Hocam, size göre denetim yeterince yapılıyor mu?

PROF. DR. NURAY ERKAN - Hayır, yapılmıyor.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Cevap verebilir miyim buna. Biraz ben kendi pratiğimizdeki gibi aydınlatayım sizi.

Eskiden bakır oranı çok daha yüksek zehirli boyalar kullanıyorduk teknelerde.

PROF. DR. NURAY ERKAN – Yasaklandı ama.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Artık, Türkiye’de de Avrupa Birliği normlarına uygun bir şekilde oradaki aynı markalar geliyor, Türkiye’de satılıyor. Şunlara da şahit oluyoruz: Sonuçta, burada zehirli boyayla çalışılırken zaten suya salınması gerekiyor, kekamoz yapmaması için, bunu da sağlayan en önemli madde zehrini de sağlayan bakır. O yüzden, bakır tozu katılıp kullanılan dönemler vardı, şu an ben kendim çok fazla bunun yapıldığını görmedim. Zaten, bu zehirli boyanın çok değişik kategorileri var yani teknenin suratine göre, tutulma oranı farklı olan çok değişik markalar var. Bunu ölçebilir misiniz, bunun bir denetimi var mı? Yok yani bunun bir denetimi yok, bunun zaten denetimini de sağlayamazsınız çünkü mevcut boyadan beklenen şey zaten çözülüp dökülmesi yani o artık bir sezon, iki sezon ne kadar giderse.

Tabii, tekneleri karaya almak çok ayrı bir maliyet, bunların altının kazınması, önce astar vuracaksınız, üstüne zehirli boya vuracaksınız, bunlar ciddi maliyetler, bunlardan kaçınmak için yapılyordu bu eski tür boyalar ama şu an ben öyle bir şey yani görmüyorum, bilmiyorum gören var mı ama...

PROF. DR. NURAY ERKAN - DDT dünyada 1950’lerde yasaklandı, DDT çıkıyor mu hâlâ? Çıkıyor, bitti. Aynı mantıkla bakın, doğal olarak orada bütün mevzu denetim mevzusu, ekosistem mevzusu. Ekosistemde birikiyor, özellikle o boyaların biyolojik şeyinde ilk önce eşeysel varlığa şey yapıyor yani cinsiyet değiştiriyor, bir müddet sonra da üremesini durduruyor. Doğal olarak sabahki oturumda da bir noktaya birisi değinmişti, şimdi bilemedim kimin olduğunu. Hani “kelebek etkisi” deriz ya, ekosistem içerisindeki, düzen içerisindeki, bu doğal düzen içerisindeki küçücük bir parçayı değiştirdiğinizde o size çok daha büyük değişiklik olarak patlar. Doğal olarak bu konuştuğumuz her şey çok fonksiyonlu yani işin ne tarafından bakarsak bakalım.

Ben sadece bir noktayı söylemek istiyorum, özellikle, siz şimdi tüm Türkiye’yi de dolaştınız ve Türkiye balıkçılığı üzerinde birtakım kararları, balıkçılık ve su ürünleri politikalarını ortaya koymaya çalışıyorsunuz. Dalyancı arkadaşlara takviye olsun diye söylüyorum -eski literatürleri Saadet Hocam benden daha iyi bilir- baktığımızda bu bölge, Marmara Bölgesi, iki boğaz, iki Türk boğazı çok önemli. Öyle güzel tanımlar var ki dünyanın hiçbir yerinde olmayan türlerin burada olduğunu, gelen gezginler yazmışlar, söylüyorlar, biz Türkleri kastederek diyorlar ki: “Dünyanın hiçbir yerinde görmedim böyle balıkları, bu kadar çok balık avlandığını görmedim ama bunlar balık yemiyorlar.” Onlar, o günün zamanlarında bile kalkıp başka yerlere satışlar yapmış. İşte, dalyanlar en önemli üretim sahalarından biri fakat şöyle bir şey var: Tarih milattan 3’üncü, 5’inci yüzyılları gösterirken bir tahıl koridoru yokmuş. Şimdi önemli bir denizcilik sahası.

Benim naçizane önerim -ikinci bir lisans uluslararası ilişkiler okudum- sayın milletvekillerim, İstanbul ve Marmara Denizi balıkçılığını Türkiye balıkçılığının dışında tutun, daha farklı değerlendirin. İş çok farklı bir boyuttan şey yapıyorum, belki bu konuda Saadet Hocam çok daha farklı katkılarda bulunacaktır çünkü biz balıkçılar içinde büyüdük, geliştik, bu unvanları o şekilde aldık. Doğal olarak Türkiye balıkçılığına karar verirken, balıkçılık ve su ürünleriyle ilgili karar alırken Marmara Denizi’ni bu işin dışında tutmak lazım. Ne “pesco” turizmi bunu karşılıyor yani hepsinin farklı... İtalya’da bir örnek olabilir, Türkiye’ye birebir odaklayamazsınız, denk getiremezsiniz. Diyorum ya, tarih balıkçılığını, balığa verilen değeri, balığa bir meta olarak dünyaya lansmanını koyan kaynaklarda, o günün koşullarında bir tahıl koridoru yoktu, Rusya’dan Çin’e gemiler fırl fırl gidip gelmiyordu, deniz ticareti yoktu. Deniz Ticaret Odasında yerini kullanıyoruz. Doğal olarak artık her noktada kâr zarar hesabını sizler yapacaksınız.

RİSER FİŞHER LİMİTED ŞİRKETİ TEMSİLCİSİ EBUBEKİR KOPUZ - Sayın Hocam, size katılıyorum, Marmara’da bir denizciyim, balıkçıyım aynı zamanda, onun ayrı tutulması hükmünü destekliyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Şöyle sizden önce arkada İbrahim Bey el kaldırdı, ona vereyim oradan size verelim. Ben buradan sırayla sözü teslim etmiş olayım.

İbrahim Bey, başlamadan önce, şimdi bu oturumumuzda özellikle “Diğer paydaşlar” diye bir başlığımız var ya, burada işleme tesisi ve diğer paydaşlardan olanlar varsa onlardan da söz almalarını özellikle sorun tespiti konusunda yardımcı olmalarını istiyoruz.

“Su ürünleri işleme ve değerlendirme tesisi sahiplerinin sorunları” üçüncü oturumun başlığı. Dolayısıyla hem işleme olur hem diğer paydaşlardan olabilir yani avcılar, yetiştiriciler, akademisyenler başımızın üstünde, söyleyecekler onlara mani olmayacağız ama özellikle, öncelikle üçüncü oturumda başlığımız bu olduğu için şimdiye kadar söz almadılarsa -ben daha önce bilmiyordum Başkanım- size hassaten söz vereceğiz. İbrahim Bey uzun süredir el kaldırdığı için sırayla vermiş olalım.

Buyurun.

TÜMDER BALIKÇILIKTAN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM KALAFAT - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, ben bir tespiti ve gözlemimi yapayım. Şimdi, ben bir Türk balıkçısı olarak tabii ki içinde bulunduğum şartları anlamak ve ona göre geleceğimi dizayn etmek için sorular sordum hayata karşı. Samimiyetle söylüyorum, en doğru ve sağlıklı cevapları akademik kariyer ve akademiden ve bilimsel araştırmalar yapan hocalarımızdan alıyoruz. Bir hocamı bir şekilde aradım ve bir soru sordum, dedim “Hocam, bu konuda bana yardımcı olur musunuz?” dertleştik, bana su ürünleri çiftlik balıkçılarıyla ilgili dedi ki: “İbrahim Reis, bakın, bizim denizlerimize biyolojik ve kimyasal olarak yükleniyorlar, bu su ürünleriyle ilgili, bu çiftlik balıklarıyla ilgili yarın bir gün bu ihracat ölçeklerini satamayacak hâle gelecekler.” Zannedersem onun dediği güne yavaş yavaş geliyoruz.

Şimdi, ben şöyle diyeyim: Burada balıkçılığı konuşuyoruz, bizim balıkçılığımızın en büyük üretim kapasitesini oluşturan Karadeniz’dir. Şimdi, biz deney ve tecrübelerimizle şunu gözlemledik: Karadeniz bir ana rahmi gibi bütün balıkların gelip ürediği bir alan. Hocamın dediği gibi, iki boğazın özel bir alan olarak değerlendirilmesi lazım çünkü balığın bir özelliği var, nerede doğmuşsa üremişse gene dönüp gelip orada üüyor. Karadeniz özellikle bir ana rahmi gibi birçok balığın ürediği, zincirleme olarak birbirini takip eden bir süreci takip eden, üreme kapasitesi çok yüksek bir deniz. Üreyen balıkların ekonomik değerleri ve damak tatları -hocalarımın dediği gibi- aldıkları besin kaynaklarından dolayı gerçekten ekonomik değeri çok yüksek.

Şimdi, ben her türlü balıkçılığı yapmış bir insanım. Karadeniz’in en değerli balıklarından biri kalkan balığıdır. Dedelerimden, atalarımın bu kalkan balığının çok yüksek oranda çok düşük imkânlarla ve basit araçlarla tutulduğunu biliyorum. Bugün o balığı tutma şansımız yok. Neden yok? Ben Karadeniz’de Hopa’da bir saçmadan 30 kasa mezgıt, kiloluk mezgıt tuttuğum zamanda, Rize’ye gittiğim zaman şu kadar mezgıtın satıldığını gördüm, onu adamın kafasına vururlardı. Bunu gözlemlediğim zaman neden bu yok?

Şimdi, eğer biz böyle vahşi avcılıkla özellikle çaça, kıraça ve hamsi balığını böyle tutarsak... Tabii ki bizim ekonomik değeri yüksek balıklarımız, kalkan balığı, mezgıt balığı, palamut balığı, lüfer balığı ne içindir? Üstelik şimdi dalyanla ilgili konuşan arkadaşımıza istinaden, nostaljik şey olsun diye, mesela, Anadolu Hisarında reislerimiz vardı, manyat avcılığı yaparlardı. Manyat avcılığı kuzeyden üreme şansını bulmuş balıkların göçünü takip eden bir süreç. Manyatı yasakladılar, orada büyük bir kapasitemiz köreldi.

Aynı şekilde, dalyanın almış olduğu avcılık iznini sorguladığınız zaman çaça avlama izni var. Çaça balığı bizim için balıkların en azından üreme ve beslenme sürecinde çok önemli bir konu. Bunun tutulmaması ve yasaklanmasıyla ilgili Bakanlık nezdinde bayağı girişimler yaptık ama önlem alamadık. Şöyle ifade ediyoruz: Bütün balıkların üreme sürecinde çaça balığı çok önemli bir yemdir, ana yem maddesidir.

Şimdi, bu endüstriyel balıkçılık ile avcı balıkçılık arasındaki ayrımı yapmamız lazım. Ticaret erbabı olarak çiftlik balıkçılığı yapan değerli iş insanı kendi içinde bulunduğu sorunları tabii ki doğal olarak size yansıtacaktır ama avcı balıkçı olarak bizim kaynaklarımızdan desteklenen bu sektörün bizim için yarattığı mağduriyetlerin de göz önünde bulundurulması lazım. Üstelik -hocamın dediği gibi- bir gün onların balığını almayacaklar; o günü gördük. Şimdi, son gözlemlerimize göre, su ürünleri teşkilatı, çiftlik balıkçılığını Avrupa Birliği fonlarından bayağı destekledi, güzel. Tamam, destekliyor ama bizim balıklarımızı besleyen kaynaklardan çaça, hamsi ve kıraça balığından, bu ülkenin balıkçılık stoklarından emilen balıklarından şey yapıyor. Üstelik, şimdi bizim balıkçılık sektörümüz de iflas edecek. Endüstriyel balıkçı olarak bize yapılan yanlış, özellikle av araçlarımızın, tekne boylarımızın kapasitesini geliştirmek için teşvikler, çok uygun teşvikler sonucu, bugün endüstriyel balıkçılık iflas aşamasına geldi; bunu gırgırcı arkadaşlarımız daha iyi ifade eder. Aynı şeyin şu anda çiftlik üretimini teşvik politikası güden sektörler tarafından da yapıldığını gözlemliyoruz.

Saygıdeğer hocalarım, ne zaman dertleşsek inanın, fevri davranışlar gösterdik, onların sabrı ve çalışmaları -samimiyetimle söylüyorum- bizi bilgilendiren ve rehber olarak gözlemlerimizi daha net, sağlıklı yani ortak aklın... Siz de neyin sonucunda mesela bugüne geldiniz?

Türkiye Cumhuriyeti devleti siyasi bir kurumdur, hepimiz bu siyasi kurumun içinde bulunan paydaşlarıyız. Hepimiz geleceğimizi planlarken katkı sunarız ama bu katkıyı sunarken sadece kendi özel alanlarını gündeme getirmesi çok sakıncalı ve pahalıdır.

Şimdi, Komisyonumuzun şunu göz önünde bulundurması lazım: Karadeniz gibi bir ana rahmi gibi, bütün balıkların ürettiği bir alandır ve bütün balıklar ürettiği alanlara gelip yumurta bırakır, havyar bırakır; bu süreci çok iyi takip etmek lazım. Hocamın dediği gibi, Boğazların bu göçler esnasındaki rolünü... Mesela, dalyan hangi süreçte avcılık yapıyor onu sormak lazım. Balıkların üreme sürecine gittiği süreçte avcılık yapıyor ve aldığı izin de çaça avlama izni; olabilir, yasal olarak olabilir ama üremeye giden balıkları, mesela, toriği tutuyor mu, palamudu tutuyor mu, orkinosu tutuyor mu, kılıç balığını tutuyor mu; bunları sormak lazım. Ki bildiğimiz kadarıyla -burada su ürünleri konusunda kamu idarecileri var- bunların yasak dönemleri var, hepimizi bağlayan yasak dönemleri var. Eğer nostalji söz konusuysa bugün manyatı da serbest bırakması lazım çünkü manyat bizim Anadolu Hisarı balıkçılığına çok büyük katkı sağlayan bir av aracıydı; bu yasaklandı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

İSYÖN A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ HAMDİ ARPA - Sayın Başkanım, değerli vekillerim; İstanbul'a hoş geldiniz, çalışmanızda kolaylıklar dilerim.

Tarım Bakanlığında otuz yıl çalıştım, 2020 yılında Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünden emekli oldum.

Şimdi, bu işleme tesislerinin sorunlarına çözüm için en önemli şeyin ben organizasyon açısından Bakanlık yapısında bir revizyon yapılması gerektiğini düşünüyorum. 2011 yılında Bakanlık yeniden yapılandırırken komisyon bazlı örgütlenmeden konu bazlı örgütlenmeye geçildi. Öncesinde neydi? İşte, koruma faktörü, kontrole yönelik bir genel müdürlük vardı, işte TİGEM gibi, Tarımsal Üretim İşletme Genel Müdürlüğü gibi üretim fonksiyonuna yönelik bir genel müdürlük vardı. Sonrasında, konu bazlı

örgütlenmeye geçildi, o örgütlenmeye geçilince Su Ürünleri Genel Müdürlüğü oldu fakat bugün Su Ürünleri Genel Müdürlüğünde sadece avcılık ve yetiştirici konuları var. Daha önce, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü bünyesinde daire başkanlığı vardı, Su Ürünleri Daire Başkanlığı, bütün bu tesislerin, izinlerin kontrolleri ve su ürünleriyle ilgili aklınıza gelen her şey bu daire başkanlığının kontrolünde yürüyordu. Şimdi, kopukluk olduğu için, gıda kontrol kısmı şu anda daha çok et ve diğer gıdalar ağırlıklı olduğu için, su ürünleri orada görülmeyen bir sektör olarak duruyor. Bir sektörel bütünlük ve 2011'deki yapılanmaya uygun hareket edilmesi için Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü içindeki su ürünleri tesisleri ve benzer işlerin mutlaka Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne alınması gerektiğini düşünüyorum. Bu, sektörün yaşadığı birçok sorunun ortadan kalkmasını mümkün kılacaktır.

Biz, sadece hal işletmiyoruz, hal bünyemizde su ürünlerini işleme değerlendirme tesisimiz var, ihracat onaylı bir tesis, iki yıldır da kendi çabamızla ihracat yapıyoruz, değişik su ürünlerinin üretimlerini yapıyoruz. Şimdi, tabii, hallerle ilgili de bir temel sorunumuz var, akşam da yine sohbet konusu olabilir. 2010 yılında, 5957 sayılı Kanun çıktığında hallerle ilgili bu Su Ürünleri Toptan ve Perakende Satış Yerleri Yönetmeliği kadük hâle geldi. Bütün dayanak bu 5957'yi geçtiği için şu anda görünen bir şey var: Su Ürünleri Toptan ve Perakende Satış Yerleri Yönetmeliği'nin kanuni bir dayanağı yok. Biz, şu anda, haldeki bütün uygulamaları yapmakta zorluk çekiyoruz. Tarım Bakanlığı olsun, Ticaret Bakanlığı olsun, su ürünleriyle ilgili hal yönetmeliğinin çıkması yönünde girişimlerimiz oldu, sonuç alamadık. Ben, bakanlıkta çalışırken bir yıl, 2012 yılında başlamış bir yönetmelik çalışması vardı, bu maalesef ilerlemiyor, sesimizi duyuralım. Mutlak suretle bu yönetmeliğin bir an önce çıkması gerekliliği var, bunu da tekrar Komisyonumuza bilgi olarak aktarıyorum.

Bir diğer konu, işleme tesislerin, özellikle deniz tesislerin çektiği sorun, bu gelen ürünlerin makine üreticisi sorunu, bu sorun hâlâ aşılamadı. Çünkü av sertifikası düzenlenir, belge lazım, bu belge olmadığında herkes bir yerden ihraç edeceği ürüne ilişkin belge bulmaya, belge uydurmaya çalışıyor. Bu sorunun yok görünmesi çözümü konusundaki adımlara da engel oluyor, bu konuda da Bakanlıkta kurulmuş bir yapı var, bu yapının daha aktif ve işler hâle getirilmesi lazım, bu konuda hızlı bir adım atılması lazım; bunları aktarmak istedik.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Milletvekillerimizden söz almak isteyen, sorusu olan var mı? Zannediyorum başka bir söz talebi yok.

Ben, tabii, burada olan milletvekillerimizi sizlere tanıttım ama tekrar tanıtmak istiyorum. Başkan Vekili ve Sözcümüz zaten konuşmalarını da yaptılar biliyorsunuz, Ağrı Milletvekili Sayın Nejla Demir, Aydın Milletvekili Sayın Ömer Özmen, Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal, İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar Bey -buradaydı, bizimleydi, şimdi, şu an burada yok- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekçi, Ordu Milletvekili Mustafa Hamarat -o da bizimleydi, şu an bizimle değil- Trabzon Milletvekili Sayın Vehbi Koç,

POYRAZ KÖY TULİNA VE KILIÇ BALIĞI AVCILIĞI DERNEĞİ BAŞKANI ŞABAN BOSTAN – Aynı zamanda kaptanımız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL– Allah hayırlısı versin, inşallah diyelim.

Van Milletvekili Sayın Zülküf Uçar, Zonguldak Milletvekili Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul; kendilerine bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Kapatmadan önce, tabii, sizler söz aldıktan sonra, aslında, burada Meclisten bizimle beraber buraya gelen arkadaşlara, stenograflarımız var, fotoğrafçılarımız, video kaydı yapan ekibimizden arkadaşlarımız var, her birine teşekkür edeceğiz ama önce siz buyurun, en son, kapatırken teşekkür ederiz tekrar.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Ben de arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Belki stenograf arkadaşlarımız bu kadar uzun süreli bir mesaiyi aralıksız yapmamışlardır çünkü Mecliste devamlı değişiyorlar, rekor kırdılar belki de arkadaşlar.

Güzel bir toplantı oldu, verimli oldu. En azından birbirimizi dinledik ve burada rapor aşamasında bize çok katkı sunacak veriler ortaya çıktı. Akşam da balık haline gideceğiz, orayı göreceğiz, mesai devam ediyor bizim yani gece 01.00'mı?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - 00.45 gibi.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - 00.45'te balık geliyor mu?

İSYÖN A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ HAMDİ ARPA - 01.30 zaten bir görüşmeden sonra denk geleceksiniz, 02.00'ye kadar oradayız.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Yani normalde 2-3...

İSYÖN A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ HAMDİ ARPA – 02.00'ye kadar haldeyiz, 12-2 arası.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Balık gelene kadar oradayız.

Sadece teşekkür etmek için mikrofonu aldım. Sayın hocalarımız burada, iş adamlarımız, bürokratlarımız, balıkçılarımız; buradan çıkan sonuç inşallah ülkemiz için hayırlı, raporumuz için de başarılı bir yöntem olur.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Çok teşekkür ediyoruz.

İkinci oturumda da bu oturumda da biz yokken riyaseti yürüten değerli Başkan Vekilimiz Sayın Nazım Elmas, buyurun.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Çok teşekkür ediyorum.

Burada, diğer oturumlara göre daha fazla öğretim üyesi meslektaşlarımız da vardı, daha güzel bir renk kattılar. Bu bakımdan, sektörün bilim ayağının olmadan olmayacağını bir kere daha gördük, kendilerine bu sektöre yaptıkları katkılar için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Biz, bir yerde sorunları konuşurken daha ileri boyutta bunlar değişik sempozyumlarla, değişik araştırmalarla “İleri aşamada, beş yıl sonra ne olabilir, on yıl sonra ne olabilir?”in hesabı da yapılıyor. Öncelikle, bu tür çalışmalara katkı yapan değerli hocalarımıza tekrar teşekkür ediyorum.

Tabii ki yapılan uygulamaların değerlendirilmesi, denetlenmesi ve düzenlenmesi noktasında burada olan, olmayan sektörün bürokratik kademelerine... Elbette ki çok fazla sitem yiyorlar zaman zaman ama onlar da bu işi “Arkadaşlarımız daha fazla denetlensin.” diye sektör temsilcisi arkadaşlarımızın da beyanları oluyor, daha fazla denetleme noktasında o arkadaşlarımızın gayretleri var. Zaman zaman da tabii sitem de yiyorlar “Niye böyle yapıyorsun, niye anlayış göstermiyorsun, niye müsamaha göstermiyorsun?” Hem denetleyeceksin hem müsamaha göstereceksin, ikisi bir arada tabii çok zor, o dengeyi sağlamak çok zor. En güzeli şu: Dün ve bugün de burada yapılan toplantılarda belli bir kültür oluşmuş, belli bir seviye de oluşmuş, aslında işin nereye gittiği ve sonra zararın kime dokunacağı noktasında bir bilinç oluşmuş ama paradan da vazgeçmek kolay değil tabii, hâliyle kaçanı kovalamak gibi yoğun bir niyet de söz konusu. Bu dengeyi de biz artık sağlamaya başlayacağız gibi geliyor bize.

Ben, bize ev sahipliği yapan Deniz Ticaret Odası Başkanımıza, yönetim kurulu üyelerine ve sektör temsilcilerine bu katkıları için teşekkür ediyorum ve herkese iyi çalışmalar diliyorum.

Hayırlı, bol, bereketli kazançlar diliyorum balıkçı arkadaşlarımıza da. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Teşekkürler Sayın Elmas.

Evet, başta, burada milletvekillerimize, stenograflarımıza -böyle sırayla sayayım- fotoğrafçımıza, Komisyon uzmanımıza ve sorumlumuza, kıymetli akademisyenlerimize, hocalarımıza -kameramanımız bizi çekiyor- kameramanımıza, bizimle birlikte olan Meclisten ekibimize, Meclis TV'nin -burada mikrofonunu bize getiren- görevlilerine, değerli paydaşlara, bizimle burada birlikte olan, sektörün paydaşlarının hepsine, kıymetli bürokratlarımıza, Bakanlıklarımızın kıymetli temsilcilerine, burada bizlerle beraber olan yetiştiricilerimize, üreticilerimize ve avcılarımızın, yetiştiricilerimizin, üreticilerimizin dışındaki bütün paydaşlarımızın hepsine -sizinle zaten bir arada olacağız 00.00 ila 02.00 arası- bütün kurumlarımıza teşekkür ediyoruz.

Ama özel bir teşekkür, burada bize ev sahipliği yapan Deniz Ticaret Odamıza; kıymetli Başkan Vekilimiz, size, sizin şahsınızda Değerli Başkanımıza teşekkür ediyoruz. Bence çok güzel bir toplantı oldu; katılamadığım kısımları oldu, bizim bugün siyasi bir çalışmamız vardı; biz tabii, aynı koltukta üç beş karpuzu bir arada taşıyoruz, inşallah onlar da tamamlayıp buraya gelmiş olduk. Dolayısıyla, her birinize katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, bizim çalışmamız gece ve yarın da devam edecek. Yarın da Anadolu yakasında Poyrazköy'de diğer paydaşlarla çalışmamıza devam edeceğiz.

Toplantımızın tekrar hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Başkanımızın bize bir plaket takdimi var.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.32

